

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

آمادگی دفاعی

کلیه رشته‌ها

پایه دهم
نظری

پایه دوازدهم
فنی و حرفه‌ای - کار دانش

دوره دوم متوسطه

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب:

پدیدآورنده:

مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:

شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:

مدیریت آماده‌سازی هنری:

شناسه افزوده آماده‌سازی:

نشانی سازمان:

ناشر:

چاپخانه:

سال انتشار و نوبت چاپ:

آمادگی دفاعی - دوره دوم متوسطه - ۱۱۰۲۱۵

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری

محمد رضا مقدادی، شهاب قهرمانی، سید امیر رون، احمد یارمحمدی، خدایار ابراهیمی و احد

فتوحی (اعضای شورای برنامه‌ریزی و گروه تألیف) - احد فتوحی، روح‌الله نادری، صالح یاری،

محمد سبزیان، محمد رضا مقدادی، احمد یارمحمدی و محمد کفاشان (بازنگری) - با همکاری

سازمان بسیج مستضعفین - سید اکبر میرجعفری (ویراستار)

اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

احمد رضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) - مهدی کریم خانی،

شهرزاد قنبری (طراح گرافیک، صفحه‌آرا) - زینب احمدی (طراح جلد) - مرضیه اخلاقی، حسین

چراغی، سیف‌الله بیک محمد دلپوند، سپیده ملک‌ایزدی و راحله زادفتح‌اله (امور آماده‌سازی)

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۳۵۹

وبگاه: www.chap.sch.ir و www.irtextbook.ir

شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران تهران: کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱

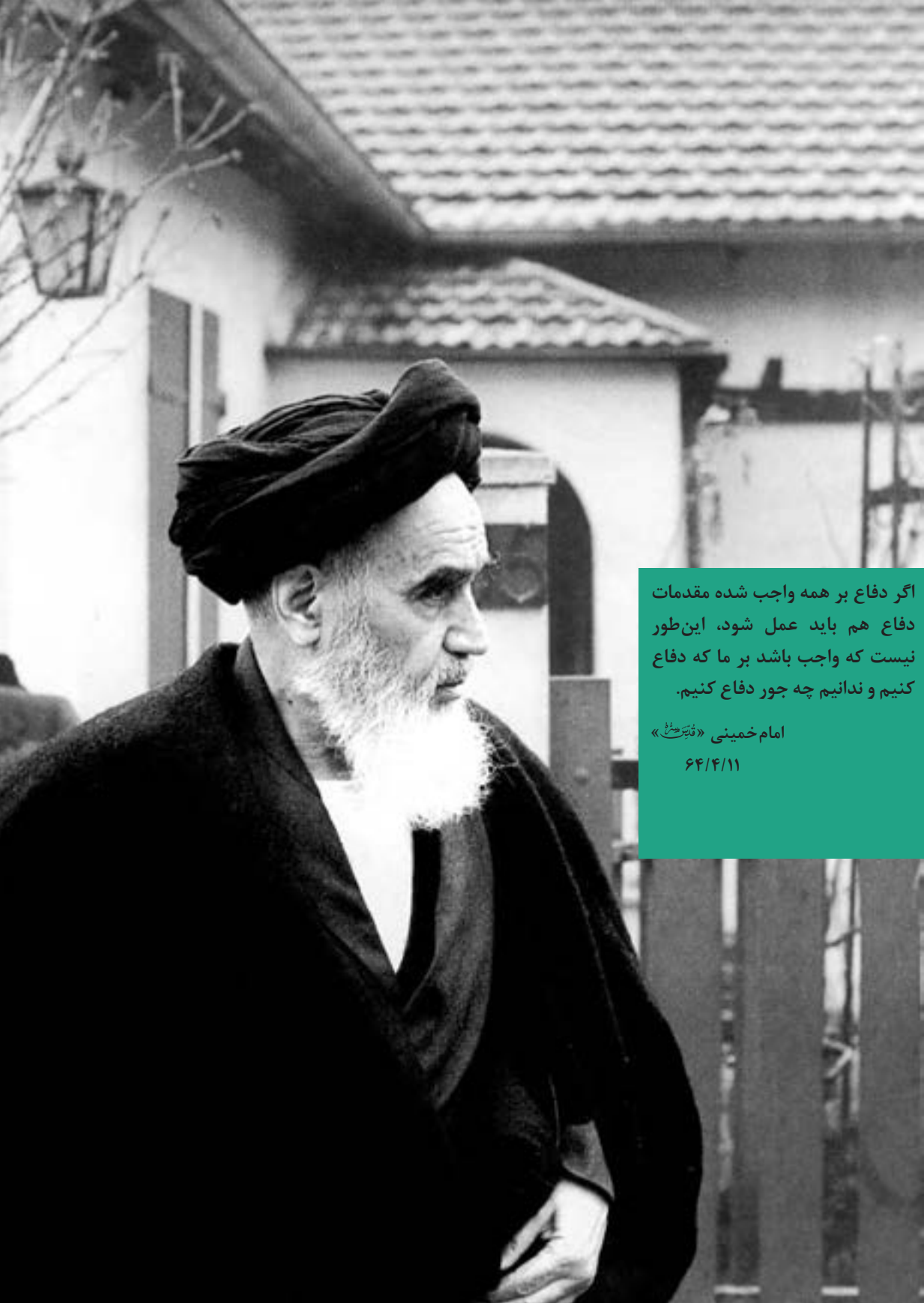
(داروپخش) تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹

شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

چاپ چهارم ۱۳۹۹

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۴۹۰-۹

ISBN: 978-964-05-2490-9

اگر دفاع بر همه واجب شده مقدمات
دفاع هم باید عمل شود، این طور
نیست که واجب باشد بر ما که دفاع
کنیم و ندانیم چه جور دفاع کنیم.

امام خمینی «نَدَوَاتِ»

۶۴/۴/۱۱

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

مقدمه

فصل اول: آموزه‌های دفاعی ۱

- درس اول: امنیت پایدار ۲

- درس دوم: اقتدار دفاعی ۱۱

فصل دوم: فرهنگ دفاع ۱۹

- درس سوم: انقلاب اسلامی ۲۰

- درس چهارم: آشنایی با بسیج ۲۶

- درس پنجم: علوم و معارف دفاع مقدس ۳۲

- درس ششم: الگوها و اسوه‌های پایداری و مقاومت ۴۵

فصل سوم: دفاع نظامی ۵۴

- درس هفتم: آشنایی با نیروهای مسلح و خدمت مقدس سربازی ۵۵

- درس هشتم: من یک رزم‌آورم ۶۴

فصل چهارم: دفاع غیرنظامی ۱۱۵

- درس نهم: شناخت و مقابله با جنگ نرم ۱۱۶

- درس دهم: پدافند غیرعامل ۱۲۴

- درس یازدهم: ایمنی و پیشگیری ۱۳۴

- درس دوازدهم: امداد و نجات ۱۴۴

منابع برای مطالعه بیشتر ۱۵۷

معلمان محترم، صاحب نظران، دانش آموزان عزیز و اولیای آنان می توانند نظر اصلاحی خود را در باره مطالب

این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۶۵۸۷۵/۴۸۷۴ - گروه درسی مربوط و یا پیام نگار (Email)

ارسال نمایند. talif@talif.sch.ir

دفتر تالیف کتاب های درسی متوسطه نظری

مقدمه

سخنی با دانش‌آموزان عزیز

درس آمادگی دفاعی در دوران دفاع مقدس به دروس مدارس پیوست. امام خمینی ره با اقدام انقلابی و دوراندیشی، مردم از جمله جوانان و نوجوانان را به آموزش فنون رزم و دفاع فراخواند. فرمان تأسیس سازمان بسیج مستضعفین در پنجم آذرماه سال ۱۳۵۸ و تأکید ایشان بر تشکیل ارتش بیست میلیونی موجب تحول جدی در جبهه‌های نبرد ما علیه متجاوزان بعثی گردید. شکوفایی استعدادهای جوان و ناشناخته در دفاع مقدس، جهانیان را حیرت‌زده کرد. معرفی فرماندهان شجاع، بصیر و اندیشمند از دستاوردهای ماندگار آن دوران است.

حضور پرشور دانش‌آموزان و معلمان در جبهه‌های نبرد و تقدیم ۳۶ هزار شهید دانش‌آموز در راه میهن و انقلاب اسلامی شاهد و گواه عزم مجاهدانهٔ سنگر تعلیم و تربیت در دفاع از اسلام و انقلاب است.

هدف اصلی این درس کسب دانش و شناخت فرهنگ دفاع و سپس فراگیری مهارت‌های دفاع نظامی و غیرنظامی می‌باشد.

حضور سربریان بسیجی در کنار دبیران آمادگی دفاعی نشانگر اهمیت بخش مهارتی و عملی این درس است. یکی از ویژگی‌های این کتاب توجه جدی به دفاع منطقه‌ای و محلی در جای جای میهن اسلامی است. در بخش‌های مختلف کتاب سعی شده با تحقیق در زندگی شهدای نوجوان و شهدای شاخص محل زندگی، بررسی پدافند غیرعامل در محل سکونت و تحصیل شما و شیوه‌های دفاعی با توجه به موقعیت محلی و اقلیمی محتوای کتاب کاربردی و قابل بهره‌برداری باشد.

ارزشیابی این درس شامل ۱۲ نمره نظری و ۸ نمره عملی است که در بخش نظری اولویت با پژوهش و تحقیق و سؤالات مفهومی مبتنی بر تفکر و تعقل است و در بخش عملی ۸ نمره مربوط توسط سربریان نواحی مقاومت بسیج به آموزشگاه ارائه خواهد شد.

شما با برنامه‌ریزی‌های کشوری، استانی و منطقه‌ای در اردوهای عملی این درس شرکت خواهید کرد و نیز در صورت تمایل می‌توانید حضور معنوی در اردوهای راهیان نور و زیارت یادمان‌های دفاع مقدس را در مناطق عملیاتی تجربه کنید.

در پایان تأکید می‌نماید محتوای این درس را با توجه به احتمال بروز حوادث و رخدادهای طبیعی و غیرطبیعی جدی و مهم تلقی کنید و با مطالعه و انجام فعالیت‌های عملی بر مهارت‌های دفاعی خویش بیفزایید.

«گروه درسی آمادگی دفاعی»

سخنی با دبیران ارجمند و مربیان گرامی

انقلاب اسلامی ایران در ماه‌های آغازین پیروزی به دنبال طراحی زیرساخت‌های حکومت تازه تأسیس جمهوری اسلامی، التیام دردهای محرومان و مستضعفان، استقرار حکومت عدل و سرانجام سروسامان بخشیدن به اوضاع کشور و بازسازی ارتش و نیروهای مسلح بود. امام خمینی ره، پس از ۱۵ سال تبعید به میان امت بازگشت. زندانیان سیاسی و تبعیدی‌ها از بند ظلم و ستم حکومت پهلوی آزاد شدند.

تدابیر انقلابی و دوراندیشی امام خمینی ره، در تأسیس نهادهایی چون جهادسازندگی، بسیج مستضعفین، کمیته امداد، بنیاد مسکن، نهضت سوادآموزی و... نشانگر عزم جدی بنیان‌گذار جمهوری اسلامی در آبادی و محرومیت‌زدایی از کشور بود. آمریکا و هم‌پیمانان اروپایی‌اش که منافع و اهداف شومشان در ایران اسلامی برباد رفته بود، با طراحی و اجرای ترور شخصیت‌های مهم و تأثیرگذار جمهوری اسلامی، کودتا، حمله نظامی به طبرستان، تحریر و حمایت ضدانقلاب در داخل کشور، تحریم‌ها و محاصره اقتصادی و سرانجام تجاوز گسترده حکومت صدام با حمایت دولت‌ها و قدرت‌های منطقه‌ای و جهان، به مقابله با نظام نوپای اسلامی برخاستند. با رهبری شجاعانه و حکیمانه امام خمینی ره، پایداری و جان‌فشانی ملت قهرمان ما، با تقدیم جان پاک هزاران فرزند این مرز و بوم و آثار و خرابی‌های فراوان، سرافرازی و پیروزی نهایی ایران اسلامی را به همراه داشت.

اکنون که در دوران جنگ نرم با دشمنان ایران اسلامی و آغاز گام دوم انقلاب شکوهمند اسلامی به سر می‌بریم، ملت ایران با رهنمودهای رهبر فرزانه انقلاب اسلامی، آمریکا و مستکبران عالم را به زانو درآورده است و به جهاد فرهنگی، بصیرت، اقتصاد مقاومتی و هوشیاری در برابر جنگ نرم استمرار می‌بخشد.

درس آمادگی دفاعی با آغاز جنگ تحمیلی به صورت غیررسمی در مدارس ارائه می‌شد و از سال ۱۳۶۵ به طور رسمی وارد برنامه‌های درسی آموزش و پرورش شد.

برنامه درسی آمادگی دفاعی درصدد تربیت نسلی مؤمن، شجاع، بااراده، غیور، مقاوم و توانمند در برابر جنگ همه‌جانبه سخت و نرم دشمنان است؛ نسل هوشمند و باانگیزه‌ای که موقعیت و جایگاه خود را تشخیص دهد و با افزایش آگاهی و مهارت‌های دفاعی خویش آماده دفاع از ارزش‌ها باشد.

کلاس درس آمادگی دفاعی با محور قرار دادن کتاب درسی، کانون همبستگی و اقدام برای مقاومت، پایداری و ایثارگری است. محتوای برنامه درسی آمادگی دفاعی منعطف، متنوع و فعالیت‌محور است تا به رشد توانایی‌های دفاعی دانش‌آموزان عزیز بینجامد.

* نحوه ارزشیابی این درس بر اساس ۱۲ نمره کتبی توسط دبیر درس و ۸ نمره عملی توسط سرمربی نواحی مقاومت بسیج صورت می‌گیرد.

از دبیران محترم انتظار داریم با سرمربیان عزیز نواحی مقاومت بسیج همکاری کنند تا با اجرای هرچه بهتر برنامه‌های عملی درس (اردوی عملی سه روزه این درس) با روش تعاملی و مشارکتی، زمینه ارتقای این برنامه را فراهم آورند.

ارائه هرگونه جزوه پرسش و پاسخ و مواجهه حافظه محور با محتوای بصیرتی – مهارتی و توسعه یافته درس برخلاف اهداف و موازین آموزشی و تربیتی آن است.

نوع و کیفیت سؤالات درس در آزمون‌های کلاسی، منطقه‌ای و استانی باید به صورت تفکرمحور، مفهومی و مبتنی بر تجارب و اندیشه‌های دانش‌آموزان باشد که در همین جهت دستورالعمل ارزشیابی این درس به طور رسمی به گروه‌های محترم آموزشی ابلاغ می‌شود.

بدیهی است برای تحقق اهداف بسیار مهم این درس بهره‌گیری از نرم‌افزارها، فیلم‌های آموزشی، کتاب معلم، فعالیت عملی مربیان، برگزاری جشنواره و نمایشگاه آثار دانش‌آموزی، بازدید از مراکز مختلف مانند باغ موزه‌های دفاع مقدس، مراکز نظامی و انتظامی، گلزار شهدا و نیز متن‌خوانی از آثار فاخر دفاع مقدس در کلاس درس مؤثر و رهگشا خواهد بود. لازم است کلیه فعالیت‌های فوق با ارزش‌گذاری، ارزیابی و درج نمرات مستمر همراه باشد.

استفاده از بسته‌های کمک آموزشی (فیلم، پاورپوینت و...) می‌تواند در جهت تبیین بهتر مفاهیم مؤثر باشد. گروه آمادگی دفاعی دفتر تألیف کتاب‌های درسی همواره از دریافت نظرهای ارزشمند دبیران محترم، صاحب‌نظران و دانش‌آموزان به گرمی استقبال می‌کند. از همکاران محترم خواهشمند است برای آگاهی بیشتر از مباحث روشی و رویکردهای درس، انتظارات عملکردی و شیوه‌های ارزشیابی به کتاب راهنمای معلم مراجعه کنند یا دیدگاه‌ها و پیشنهادهای خود را به نشانی: تهران، صندوق پستی ۱۵۸۵۵/۳۶۳ گروه آمادگی دفاعی یا به نشانی پست الکترونیکی talif@talif.sch.ir ارسال کنند.

گروه درسی آمادگی دفاعی

فصل اول

آموزه‌های دفاعی

امنیت پایدار

«... جمهوری اسلامی - هم برای خود، هم برای دیگران - امنیت را بزرگ‌ترین نعمت الهی می‌داند و برای حفظ امنیت خود می‌ایستد و دفاع می‌کند؛ این همیشه باید آویزه گوش مسئولان نیروهای مسلح باشد: حفظ امنیت کشور، حفظ امنیت مرزها، حفظ امنیت عمومی زندگی مردم، چیزهایی است که به عهده مسئولانی است که در این زمینه فعال‌اند...»

... امروز بزرگ‌ترین مایه تهدید در دنیا رژیم آمریکاست که بدون هیچ مهار، بدون هیچ پایبندی وجدانی و دینی‌ای، در هر کجایی که لازم بداند، دخالت‌های بی‌وجه می‌کند و دخالت‌های ناامن‌کننده از او سر می‌زند؛ آمریکا دنیا را ناامن کرده است...»

حضرت آیت الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی ۱۳۹۴/۰۱/۳۰

قبل از آغاز درس، حتماً فیلم آموزشی مربوط به درس را ببینید.

امنیت چیست ؟

امنیت، دوری از هرگونه تهدید یا حمله و نیز آمادگی برای رویارویی با خطرات است. مفهوم امنیت، نسبی و دارای شدت و ضعف است. به این معنا که امنیت در برخی موقعیت‌ها (زمان‌ها و مکان‌های مختلف) در ذهن افراد ارتقا یا کاهش می‌یابد. حال اگر کشوری علی‌رغم وجود تهدیدهای مختلف همچنان با مقاومت شرایط امنیتی مناسبی را حفظ کرده باشد، امنیت در آن کشور پایدار است. بنابراین برای دستیابی به امنیت پایدار همواره باید سطح آن را ارتقا بخشید که این امر با همکاری مسئولان و مردم محقق می‌شود.

امنیت پایدار چیست ؟

فعالیت (۱)

به صورت گروهی در طول یک هفته اخبار سراسری صدا و سیما جمهوری اسلامی یا عنوان خبرهای روزنامه‌های رسمی کشور را پیگیری کنید. موارد و نمونه‌های ناامنی در کشورهای مختلف را طبقه‌بندی و به صورت جدول زیر به کلاس ارائه کنید.

ردیف	نام کشور	منبع خبر و تاریخ انتشار	موارد و موضوع ناامنی	سطح ناامنی			
				فردی	خانوادگی	محلی	ملی

همهٔ مردم کشور، از جمله ما دانش‌آموزان در برقراری امنیت، افزایش سطح امنیت و پایداری آن سهمیم و تلاش می‌کنیم در همهٔ زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، کشوری امن داشته باشیم.

زمینه‌های امنیت کدامند؟

فعالیت (۲)

با توجه به ستون اول جدول، ستون دوم آن را کامل کنید.

ردیف	کشور دارای امنیت پایدار	کشور دارای امنیت ناپایدار
۱	وضعیت اقتصادی مطلوب (نظام تولید، توزیع و مصرف)	
۲	خدمات اجتماعی مناسب (بهداشت و سلامت، آموزش و رفاه اجتماعی)	
۳	وضعیت فرهنگی مناسب (سبک زندگی، هنر، آداب و رسوم و...)	
۴	وضعیت خوب نظامی و امنیت اطلاعات	

امنیت ملی

امنیت ملی چیست ؟

توانایی یک ملت برای حفاظت از ارزش‌های حیاتی خود در برابر تهدیدات داخلی و خارجی را امنیت ملی می‌گویند. ارزش‌های حیاتی کشور ما شامل: حفظ ارزش‌های دینی و ملی و هویت فرهنگی حفظ سرزمین و استقلال سیاسی و اقتصادی می‌باشد.

امروزه جمهوری اسلامی ایران از معدود کشورهایی است که در منطقه جنوب غرب آسیا و در سایه مستحکم نیروهای مسلح کشور احساس امنیت می‌کند.

ارزشهای حیاتی یک جامعه کدامند ؟

فعالیت (۳)

به نقشه ایران و کشورهای جنوب غرب آسیا توجه کنید. برای پاسخ دادن به سؤالات صفحه بعد تحقیق کنید.

۱ برداشت خود را از وضعیت امنیتی در غرب آسیا به ویژه کشورهای همسایه (عراق، افغانستان و پاکستان) در کلاس مطرح و بحث کنید.

۲ تحقیق کنید کشور آمریکا در کشورهای غرب آسیا بخصوص اطراف ایران چه تعداد پایگاه نظامی دارد؟ علت این امر چیست؟

بیشتر بدانید (۱)

افراد و گروه‌های بسیاری در کشور در حال فعالیت و تلاش‌اند تا ما در محیطی امن و به دور از ترس، استعداد‌های خود را شکوفا سازیم و در مسیر رشد و تکامل الهی حرکت کنیم. برخی از این افراد جان و سلامتی خود را در راه دفاع از ارزش‌های حیاتی کشور ایثار کرده‌اند.

مأموریت برخی از بخش‌های فعال در عرصه حفاظت و برقراری امنیت کشور

ردیف	موضوع مأموریت	یگان/ واحد مسئول	آرم/ نشان
۱	حفاظت از مرزهای زمینی کشور	- نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران - مرزبانی ناجا	
۲	برقراری امنیت مرزهای آبی کشور (خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر)	- نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران	
۳	حفاظت و حراست از مرزهای هوایی کشور	- قرارگاه پدافند هوایی خاتم‌الانبیاء (ع) - نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران - نیروی هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران	
۴	حفظ امنیت داخلی کشور	- وزارت اطلاعات - پلیس اطلاعات و امنیت عمومی ناجا - سازمان بسیج مستضعفین	
۵	حفظ امنیت سایبری و حفاظت از فضای مجازی	- سازمان پدافند غیرعامل - پلیس فضای تولید و تبادل اطلاعات (پلیس فتا)	
۶	حفظ امنیت پروازها و فرودگاه‌های کشور	- سپاه حفاظت هواپیمایی - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران	

صلح

پیامبر گرامی اسلام ﷺ از سوی خداوند پیام آور صلح و رحمت است و جمهوری اسلامی ایران با الهام از آیات قرآن و رفتار و گفتار پیامبر اسلام خواستار دوستی و ارتباط با همه کشورهای است که به حقوق دیگران تجاوز نمی کنند، خوی استعمارگری ندارند و در امور داخلی سایر کشورها دخالت نمی کنند. در صورت پایبندی همه کشورهای به این اصول، امنیت جهانی به وجود می آید و بین کشورها دوستی و آرامش برقرار خواهد شد.

صلح جهانی چگونه
ایجاد می شود ؟

تهدید

در کتاب آمادگی دفاعی پایه نهم با مفهوم تهدید آشنا شدیم. یکی از حربه های دشمن تهدید است. در این روش دشمن سعی می کند با ترساندن یک ملت از راه های مختلف، برنامه و نظر خود را بر آنها تحمیل نماید.

تهدید اقتصادی چیست ؟

انواع تهدید

تهدیدات اقتصادی: در این نوع تهدیدات، قدرت های سلطه گر با تحمیل اعمال و برنامه هایی سعی در تحت فشار قرار دادن برنامه اقتصادی کشور دارند. برخی از تهدیدات اقتصادی عبارت اند از:

گزینه های تهدید اقتصادی کدامند ؟

- تحریم فروش کالاهای مهم
- تهدید شرکت های بزرگ بین المللی برای عدم سرمایه گذاری و ارائه خدمات به کشور
- مسدود کردن اموال و دارایی های ملت ایران در بانک های خارجی

تهدید سیاسی چیست؟

۱ تهدیدات سیاسی: این تهدیدات شامل رفتارها و اعمالی می‌شود که علیه منافع سیاسی کشور است و می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

گزینه های تهدید سیاسی کدامند؟

- وارد کردن اتهامات سیاسی بی‌اساس مثل حمایت از تروریسم
- تبلیغات منفی و گسترده علیه ملت ایران از طریق رسانه‌ها
- سخت‌گیری‌های بی‌مورد و ایجاد مشکل برای شهروندان ایرانی برای سفر به سایر کشورها

۲ تهدیدات نظامی: این تهدیدات شامل رفتارها و اعمالی می‌شود که امنیت ملی کشور ما را به خطر می‌اندازد و می‌توان به نمونه‌های زیر اشاره کرد:

تهدید نظامی چیست؟

- ایجاد پایگاه‌های نظامی در کشورهای همسایه
- عدم فروش تجهیزات نظامی مورد نیاز به کشورمان

گزینه های تهدید نظامی کدامند؟

۳ تهدیدات فرهنگی: این نوع تهدیدات شامل رفتارها و اعمالی می‌شود که باورها، ارزش‌ها، آداب، رسوم و فرهنگ یک ملت را مورد هجوم قرار می‌دهد و از طریق شبکه‌های ماهواره‌ای، شبکه‌های اجتماعی، بازی‌های رایانه‌ای و... صورت می‌پذیرد.

گزینه های تهدید فرهنگی کدامند؟

فعالیت (۴)

با وجود همه تهدیدها وضعیت امنیت کشورمان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

دشمن از چه راه‌هایی برای تحت فشار قرار دادن مردم کشورمان استفاده می‌کند؟

حفاظت از اطلاعات کشور

امروزه دشمنان از هر راهی برای تحت فشار قرار دادن کشور ما استفاده می‌کنند؛ بعضی از این شیوه‌ها عبارت‌اند از:

فتنه‌انگیزی، ایجاد تفرقه بین مردم و مسئولان، دستیابی به شبکه‌های اطلاعاتی، جذب نخبگان و تحریم‌های اقتصادی که با رهبری حکیمانه و هوشیاری مردم، یکی پس از دیگری نقش بر آب می‌شوند. دشمنان برای پیاده‌سازی برنامه‌های ضدامنیتی خود نیازمند کسب اطلاعات از نخبگان علمی، فرهنگی، اجتماعی و افراد شاغل در مناصب حساس، کارکنان نیروهای مسلح و سایر عموم مردم می‌باشند. علاوه بر این، اطلاعات نقش مهمی در زندگی فردی و اجتماعی ما دارد؛ لذا حفاظت از آن ضروری و یکی از عوامل مهم در حفظ امنیت فردی و ملی است.

بیشتر بدانید (۲)

برخی از وظایف حفاظتی که بر عهده شماسست یا در آینده به شما سپرده خواهد شد :

ردیف	موضوع مأموریت	شرح مأموریت
۱	حفاظت گفتار	رازداری، سکوت، کم حرفی، تفکر قبل از سخن گفتن، کلی گویی، ساده زیستی و گمنامی
۲	حفاظت اسناد	جلوگیری از دسترسی غیرمجاز به اسناد، جلوگیری از افشا، جعل و انهدام اسناد، محافظت از اسناد مکتوب، فیلم، نوارهای صوتی، عکس ها، نقشه ها، لوح فشرده و حافظه های جانبی و سیار
۳	حفاظت سلاح، تجهیزات و مهمات	مقابله با تهدیدات طبیعی مهمات مثل رطوبت، نور، حرارت و...، مقابله با تهدیدات مصنوعی مثل سرقت سلاح، خراب کاری، انفجار، واگذاری سلاح به افراد غیر مجاز
۴	حفاظت فیزیکی	شناسایی و کنترل ورود و خروج اشخاص و وسایل به اماکن و تأسیسات به منظور جلوگیری از تعرض، سرقت و آتش سوزی و ...
۵	حفاظت مخابرات	حفظ امنیت انتقال پیام، جلوگیری از شنود، جاسوسی تلفنی، نقطه یابی به کمک تلفن همراه، اختلال و قطع ارتباط مخابراتی

درس دوم

انقلاب دفاعی

«جمهوری اسلامی ثابت کرده است، نشان داده است در دفاع از خود کاملاً مقتدرانه عمل می‌کند، در نهایت اقتدار، همه ملت مثل یک مشت مستحکم گرد می‌آیند و در مقابل متجاوز، در مقابل مهاجم غیرمنطقی می‌ایستند، در دفاع ملت ما یکپارچگی کامل دارند و خود را آماده نگه می‌دارند.»

حضرت آیت الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی ۱۳۹۴/۱۰/۳۰

اقتدار دفاعی

دفاع، جزئی از هویت یک ملت زنده است.

حضرت آیت الله خامنه ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی

اقتدار چیست؟

در فرهنگ نامه های فارسی اقتدار به معنی توانا شدن، توانستن، توانمندی و قدرت به رسمیت

شناخته شده آمده است.

اقتدار چیست؟

اقتدار یعنی فرد یا حکومت از چنان مقبولیتی برخوردار باشد که نظر او در موضوع یا مسائلی که

پیش می آید، حرف آخر باشد و دیگران از او اطاعت کنند. منابع اقتدار شامل قدرت نظامی، سیاسی،

اقتصادی، علمی و فرهنگی است.

سوال ← سه عامل اساسی اقتدار ملی کشور کدامند؟

اقتصاد قوی و مقاوم ، علم پیشرفته و روز افزون

حفظ روحیه انقلابی گری بخصوص در جوان ها

فیلم شماره ۳ درس ۲ را ببینید.

فعالیت (۱)

دربارهٔ هر یک از منابع اقتدار چند نمونه ذکر کنید.

ردیف	نوع اقتدار	نمونه‌ها
۱	نظامی	ساخت سامانه‌های موشکی و فضایی
۲	سیاسی	مردم سالاری دینی
۳	اقتصادی	تولید محصولات کشاورزی
۴	علمی و فناوری	سلول‌های بنیادین
۵	فرهنگی	فرهنگ عاشورایی

اقتدار دفاعی

در دوران قبل از پیروزی انقلاب اسلامی امور نظامی و دفاعی کشور عزیز ما در جهت اهداف، منافع و سیاست‌های استعماری بیگانگان بود به طوری که به نیروهای مسلح ما حتی اجازه نمی‌دادند به قطعات تسلیحات پیشرفته دست بزنند و آمریکا با اعزام حدود ۴۵۰۰۰ مستشار نظامی اداره امور ارتش را در اختیار گرفته و هر گونه ابتکار و خلاقیت را از نیروهای داخلی سلب کرده بود.

بعد از پیروزی انقلاب شرایط متحول شد و تحولات چشمگیری خصوصاً در مقطع دفاع مقدس پدید آمد. جنگ تحمیلی واقعیت‌هایی را تحمیل می‌کرد که نتیجه آن شکل‌گیری صنایع دفاعی بود. بسیاری از سلاح‌هایی را که قبل از انقلاب نه تولید می‌شد و نه اجازه تولید آن را می‌دادند از رهگذار جنگ و تحریم اقتصادی و با طراحی مهندسی معکوس در داخل توسط نیروهای متخصص مؤمن و انقلابی نظیر شهید حسن طهرانی مقدم، پدر موشکی ایران، شکل گرفت. هر قدر فشارها بیشتر شد خودباوری صنعت دفاعی بیشتر متبلور گردید. هم اکنون جمهوری اسلامی از بزرگ‌ترین توان و قدرت بازدارندگی موشکی برخوردار است که از یک طرف تماماً بومی و از سوی دیگر تحت اختیار نیروهای داخلی قرار دارد و با هزینه اندک این همه امکان فراهم شده است.

سوال

طراحی و تولید
بسیاری از سلاح‌های
تولید شده در کشور با
چه فرایندی انجام
شده است ؟

شهید حسن طهرانی مقدم (پدر موشکی ایران) :
فقط انسان‌های ضعیف به اندازه امکاناتشان کار می‌کنند.

پدر موشکی ایران کیست ؟ شهید حسن طهرانی مقدم

سوال

سوال
ویژگی‌های قدرت و
توان بازدارندگی
ایران در زمینه
موشکی چیست ؟

فعالیت (۲)

با استفاده از منابع معتبر نقش شهید حسن طهرانی مقدم را در پیشرفت و توسعه صنایع موشکی ایران بررسی و در کلاس ارائه نمایید.

دستاوردهای دفاعی

هدف اصلی از تولید سلاح در جمهوری اسلامی ایران دفاع و مقابله با دشمنان زورگوست.

حضرت آیت الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی

سوال ← سیاست های دفاعی ایران بر چه محور هایی استوار است ؟

سیاست های دفاعی ایران اسلامی بر محورهای همچون خودکفایی، استقلال، تولید داخلی، بازدارندگی، تأمین امنیت منطقه و... استوار است. فناوری های پیشرفته دفاعی مادر حوزه های ساخت موشک، سلاح و مهمات، خودروهای زرهی، صنایع هوایی و فضایی، مخابرات و... چشمگیر است.

سوال ← حوزه های فناوری های پیشرفته دفاعی کشور کدامند ؟

فعالیت (۳)

تولید تجهیزات دفاعی توسط متخصصان ایرانی چه تأثیری در تعاملات سیاسی مادر جهان دارد؟

.....

.....

.....

.....

نمونه هایی از دستاوردهای داخلی دفاعی که مظهر اقتدار دفاعی میهن عزیزمان هستند کدامند؟

← (صنایع موشکی ، صنایع هوایی ، صنایع دریایی ، صنایع زمینی)
نمونه هایی از دستاوردهای داخلی که مظهر اقتدار دفاعی میهن عزیز ما هستند عبارت اند از :

صنایع موشکی : (ایران جزو ۶ قدرت موشکی جهان)

صنایع هوایی

صنایع دریایی

صنایع زمینی

فعاليات (٤)

با استفاده از منابع معتبر (مانند سایت وزارت دفاع و...) یکی از تولیدات داخلی معرفی شده در این درس یا موارد دیگری را به دلخواه انتخاب و درباره قابلیت‌های آن تحقیق کنید.

فصل دوم

فرهنگ دفاع

درس سوم

انقلاب اسلامی

«به جمهوری اسلامی، که نمره خون پدرانمان است تا پای جان وفادار بمانید و با آمادگی خود و صدور انقلاب و ابلاغ پیام خون شهیدان، زمینه را برای قیام منجی عالم و خاتم الاوصیاء و الاولیاء حضرت بقیه الله روحی فداه فراهم سازید.»

حضرت امام خمینی (ره) اردیبهشت ماه ۱۳۶۵

انقلاب اسلامی

انقلاب اسلامی ایران پدیده‌ای نوظهور در قرن حاضر است که به رهبری امام خمینی قائده تحولی شگرف در ایران، منطقه و جهان پدید آورد.

فعالیت (۱)

مفهوم شعار «استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی» را از دیدگاه حضرت امام خمینی قائده و مقام معظم رهبری بحث و بررسی کنید.

ضرورت دفاع از انقلاب اسلامی

انقلاب اسلامی، اسلام را به عنوان دینی جامع و متناسب با شرایط روز و دارای ایدئولوژی سیاسی عرضه کرد و با صدور معنویت به جهانیان، چهره واقعی اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله را ارائه کرد. به علاوه با ارائه الگوی عملی و نظری از جمهوری اسلامی و نیز ترغیب مسلمانان به همگرایی و وحدت اسلامی، توانست هویت سیاسی و دینی جدیدی بر اساس ارزش‌های دینی به مسلمانان ببخشد و با زنده

نتیجه ارائه الگوی عملی و نظری از جمهوری اسلامی و ترغیب مسلمانان به همگرایی و وحدت اسلامی چه نتایجی به همراه داشت ؟

سوال

سوال ← اهتمام جمهوری اسلامی بر چه موضوعاتی است؟

پیام انقلاب اسلامی برای جهان در چه زمینه هایی بوده است؟

نگه داشتن حضور مردم در عرصه های مختلف انقلاب، زمینه مشارکت و حق تعیین سرنوشت مردم را فراهم کند.

همچنین انقلاب اسلامی با اهتمام به استقلال سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و نظامی و بیداری جهان اسلام، پیام خویش را مبنی بر ساختن دنیایی امن توأم با صفا و صمیمیت برای انسان ها ارائه و زمینه ای را فراهم کرد که انسان ها بتوانند با بهره مندی از معنویت، استقلال و آزادی، توجه به خدا، بر اساس تعالیم مبتنی بر فطرت پاک بشری دنیایی پر از صلح، عدالت و معنویت را رقم زنند.

انقلاب اسلامی تاکنون چه دستاوردهایی داشته است؟

۱ استقلال در تصمیم گیری، حفظ تمامیت ارضی کشور و رساندن ایران به عزّت و کرامت لایق

خود

۲ ارتقای جایگاه ایران در جهان، صدور شعارهای انقلاب و الهام بخشی به حق طلبان عالم

۳ گسترش آزادی های عمومی، تشویق جوانان به آزاداندیشی و طرح آزاد مباحث

۴ گسترش برخورداری های عمومی و امکانات مادی (در مقایسه با پیش از انقلاب و کشورهای

هم تراز)

۵ پیشرفت در معنویات و امکان سیر تکاملی در فضای انقلاب

۶ گسترش عدالت اجتماعی

۷ اهتمام به مبارزه با فساد و برخورد با عوامل فساد

۸ توان ایستادگی در برابر زورگویان و سلطه طلبان جهانی

۹ رشد علمی و صنعتی

فعالیت (۲)

دستاوردهای انقلاب اسلامی و روش حفظ آن را بررسی و در کلاس ارائه کنید.

رهبر حکیم انقلاب اسلامی در بیانیه گام دوم به تبیین چه مطالبی پرداخته است؟ → سوال

گام دوم انقلاب اسلامی: استمرار و تحقق آرمان‌های انقلاب

انقلاب کبیر اسلامی ایران چهلمین سالگرد پیروزی خود را در ۲۲ بهمن ۱۳۹۷ پشت سر گذاشت.

رهبر حکیم انقلاب اسلامی با صدور «بیانیه گام دوم انقلاب» و برای ادامه این راه روشن، به تبیین

دستاوردهای شگرف چهار دهه گذشته پرداخت و توصیه‌هایی اساسی به منظور «جهاد بزرگ برای

ساختن ایران اسلامی بزرگ» ارائه فرمود.

بیانیه گام دوم انقلاب؛ ریل‌گذاری ولایت برای اقدام نسل جوان است. جوانان عزیز باید باور کنند

که لازم است خودشان بار مسئولیت را بر دوش بگیرند.

هفت حوزه نقش‌آفرینی و جهاد ملت ایران در گام دوم انقلاب عبارت است از: → سوال

۱ علم و پژوهش

بی‌تردید رسیدن به قله پیشرفت و پیشتازی در جهان امروز جز با رسیدن به حد بالای علمی و

پژوهشی در علوم مختلف و مرزهای دانش ممکن نیست. رهبر انقلاب اسلامی یکی از مراحل جهاد

را در کشور به جهاد علمی و پژوهشی اختصاص داده‌اند.

۲ معنویت و اخلاق

یکی دیگر از گام‌های بلند ملت ایران برای تحقق تمدن نوین اسلامی، جهاد و تلاش همه‌جانبه برای

تربیت اخلاقی و معنوی خود، خانواده و جامعه است. اگر مردم بتوانند در این جهاد عظیم پیروز شوند

و معنویت و اخلاق را در جامعه نهادینه سازند، ایران اسلامی حرکت رو به رشد خود را شتابان‌تر در

سایه مهر و همراهی مردمش تجربه خواهد کرد و به عنوان الگوی الهام‌بخش جهانی در میان همه ملل

محبوب خواهد شد. سوال ← چه چیزی در ایران امروز محور حملات و

تهاجمات دشمن قرار دارد؟

۳ اقتصاد

اقتصاد کانون تأمین زندگی انسان‌هاست. آنچه در ایران امروز محور حملات و تهاجمات دشمن

قرار گرفته، اقتصاد و معیشت مردم این سرزمین است. برای آنکه بتوان تحریم‌های اقتصادی را فلج کرد

و سفره مردم را گسترده و پربرکت ساخت، باید از الگوهای غربی و شرقی اقتصادی فاصله گرفت و با

اجرای، سازی اقتصاد مقاومتی که بر حداکثری نمودن توان تولید داخلی و مصرف کالای ملی تأکید دارد،

ایران را به بالاترین سطح پیشرفت جهانی رساند. البته ناگفته نماند که رشد اقتصادی و تبدیل شدن به یک

قطب جهانی در این زمینه نیازمند جهاد خستگی‌ناپذیر یک ملت در کنار دستگاه‌های دولتی است.

رسیدن به رشد اقتصادی و تبدیل شدن

به قطب جهانی چگونه میسر می‌شود؟ سوال

چگونه می‌توان تحریم‌های

اقتصادی را فلج کرد؟ سوال

۴ عدالت و مبارزه با فساد

جهاد و عدالت دو مفهوم به هم پیوسته و وابسته‌اند. انسان‌ها و ملت‌های جهادی همواره در پی تحقق آرمان عدالت و مبارزه با فساد بوده‌اند؛ چرا که فساد در نقطه مقابل صلاح و خیر است و اگر جامعه‌ای آلوده فساد و بی‌عدالتی شود، روی صلاح و خیر را نمی‌بیند. بنابراین نباید این مهم را از یاد برد که انقلاب اسلامی ایران بر پایه شعار عدالت شکل گرفته و همواره در پی مقابله با ظلم و ستم بوده است. برای آنکه کشور در حرکت به سوی آرمان حقیقی انسانیت موفق شود باید با همه مظاهر ظلم و فساد و تبعیض بجنگد؛ چه چهره کفر و مبارزه علنی با حق را داشته باشد و چه نقاب نفاق بر چهره داشته و در ظاهر دوست وارد شده باشد.

دو شعار مهم انقلاب اسلامی در ایران کدامند؟

۵ استقلال و آزادی

سوال

این دو شعار مهم انقلاب اسلامی ایران، یکی دیگر از زمینه‌های جهاد ملت ایران است. بسیاری در داخل و از خارج کشور می‌کوشند، ایران را به کشوری وابسته و عقب‌مانده تبدیل کنند؛ کشوری که سرسپرده آمریکا و ایادی آن باشد، در مقابل ظلم سکوت کند و در هیچ زمینه‌ای در مجامع بین‌المللی استقلال رأی و اندیشه نداشته باشد. این مسئله با روحیه استقلال‌خواهی و آزادی‌طلبی این ملت سازگار نیست. ملت ما در این عرصه نیز جهاد می‌کند و نمی‌گذارد احدی سبب وابستگی ایران عزیز به اجانب شود.

۶ عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن

در میدان بین‌المللی امروز باید مرزبندی‌ها را شناخت. باید دوست را از دشمن تمیز و تشخیص داد. برخی کشورها به واسطه دیدگاه الهی اسلام، هرگز با ایران دست دوستی حقیقی نمی‌دهند، بلکه مترصد و منتظر هر گونه فرصتی برای ضربه زدن به ایران اسلامی‌اند، اما برخی دیگر از کشورها آرمان انسانیت و عدالت را دوست دارند و سعی می‌کنند در این آرمان و هدف مقدس انسانی همراه با ما باشند.

در گام دوم انقلاب اسلامی، تبدیل شدن ایران به یک کشور پیشتاز در جهان امری ضروری است.

ایران اسلامی باید به الگویی موفق در همه زمینه‌ها با حفظ استقلال، عزت و آزادی بدل شود تا سایر کشورها ببینند که بدون پشتیبانی آمریکا و سایر دول مستکبر نیز موفقیت و سربلندی در جهان ممکن است.

سوال ← چرا رهبر انقلاب اسلامی
بر الگوی اسلامی - ایرانی
پیشرفت تأکید می کنند؟

۷ سبک زندگی

سبک زندگی همان روش و آئین زندگی افراد است. امری که با فرهنگ یک ملت گره خورده و نشان از روحیات و خلییات آن ملت دارد. اسلامیت و ایرانیت دو روی سکه سبک زندگی اصیل در کشورند؛ به همین دلیل رهبر انقلاب اسلامی بر الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت تأکید می کنند. دشمن با توجه به این مسئله می کوشد سبک زندگی ایرانیان را از این دو مؤلفه مذهبی و ملی، خالی کند و با القای خودتحقیری به مردم به ویژه جوانان، آنان را از افق های ارزشمند اسلامی و ایرانی دور کند و سبک زندگی غربی را جایگزین آن سازد. بنابراین دفاع همه جانبه از سبک زندگی اسلامی - ایرانی نیز از ضروری ترین جهادها برای ملت به ویژه جوانان امروز است.

سوال ← دشمن در خصوص مقابله با الگوی
ایرانی - اسلامی چه اقداماتی انجام می دهد؟

فعالیت (۳)

بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، نقش دانش آموزان در تحقق گام دوم انقلاب را بررسی کنید.

.....

.....

.....

.....

.....

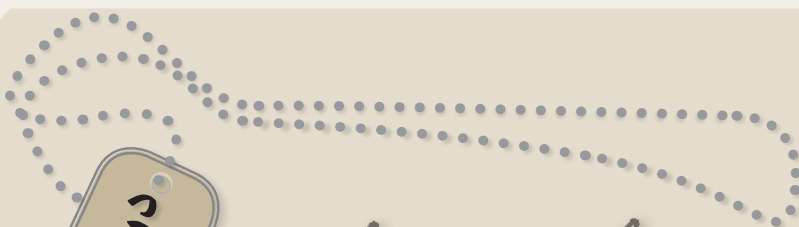
.....

.....

.....

.....

.....

درس چهارم

آشنایی با بسیج

بسیج در واقع مظهر عشق، ایمان، آگاهی، مجاهدت و مادگی برای سربلند کردن کشور و ملت است.

فرمانده کل قوا حضرت آیت الله خامنه‌ای

ضرورت تشکیل بسیج از دیدگاه قرآن

یا ایُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرُکُمْ فَانْفِرُوا ثُبَاتٍ أَوِ انفِرُوا جَمِیعاً
سوره نساء، آیه ۷۱
ای کسانی که ایمان آورده اید سلاح جنگ بگیرید و آنگاه دسته دسته یا همه به یکبار متفق
برای جهاد بیرون روید.
وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَیْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّکُمْ
سوره انفال، آیه ۶۰
و شما ای (مؤمنان) در مقام مبارزه با آن (کافران) خود را مهیا کنید و تا آن حد که بتوانید از آذوقه
و تسلیحات و آلات جنگی و اسبان سواری برای تهدید دشمنان خدا و دشمنان خودتان فراهم سازید.

در تفسیر این آیه شریفه در کتاب خلاصه تفاسیر قرآن مجید آمده است :
مؤمنان هر چیزی را که به کار جنگ و دفاع می آید باید فراهم سازند و نباید منتظر حمله باشند؛ چون
همواره امکان برخورد منافع وجود دارد، به همین علت وقوع جنگ برای مؤمنان گریزناپذیر است. آنها
باید همیشه در آمادگی رزمی باشند و هر چه می توانند از اسلحه، مردان جنگی با تجربه، تشکیلات مناسب
نظامی، قدرت سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و روانی را مهیا سازند.

سوال ← **بسیج با فرمان چه کسی**
و در چه تاریخی شکل گرفت ؟ تاریخچه تشکیل بسیج در ایران

نقطه آغاز روند شکل گیری بسیج در ایران پس از فرمان حضرت امام خمینی علیه السلام در پنجم آذرماه
۱۳۵۸ بود. پس از این فرمان، واحد بسیج مستضعفین زیر نظر سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تشکیل

نیروی مقاومت بسیج

گردید و اقدامات اولیه برای آموزش های عمومی مورد نیاز مردم آغاز شد
و اتحاد ملت ایران برای دفاع از کشور عزیزمان در مقابل تجاوز دشمن
در بسیج سازماندهی شده و نقش بی بدیل و شگرفی را در دوران دفاع
مقدس ایفا نمودند.

واحد بسیج مستضعفین تا سال ۱۳۶۹ به کار خود ادامه داد تا اینکه
در این سال (نیروی مقاومت بسیج) جایگزین واحد بسیج شد و با ستادی
مستقل به عنوان یکی از نیروهای پنجگانه سپاه مسئولیت انجام کلیه امور
مربوط به بسیج را بر عهده گرفت.

در سال ۱۳۸۷ براساس مصوبه فرماندهی معظم کل قوا به «سازمان بسیج مستضعفین» تغییر نام یافته و با تشکیل سازمان‌های قشری و تخصصی وارد دهه چهارم فعالیت خود شد که این فعالیت‌ها در عرصه‌های مختلف همچنان ادامه دارد.

سازمان بسیج مستضعفین چگونه وارد دهه چهارم فعالیت خود شد؟

سوال

بیشتر بدانید (۱)

امام خمینی علیه السلام:

- ارتش بیست میلیونی (بسیج) فرمول دفاع همه جانبه از انقلاب اسلامی است.
- بسیج مدرسه عشق و مکتب شاهدان و شهیدان گمنامی است که پیروانش بر گلدسته‌های رفیع آن اذان شهادت و رشادت سر داده‌اند.
- حضرت آیت الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی:
- بسیج یک پدیده انقلابی است که ملت و مسئولان باید آن را جدی گرفته و قدر بدانند و انقلاب با فراگیر شدن بسیج بیمه خواهد شد.
- بسیج یعنی حضور بهترین، بانشاط‌ترین و باایمان‌ترین نیروی عظیم ملت در میدان‌هایی که برای منافع ملی برای اهداف والا، کشورشان به آنها نیاز دارد.
- بسیج عبارت است از مجموعه‌ای که در آن پاک‌ترین انسان‌ها، فداکارترین و آمادہ‌به‌کارترین جوانان کشور در راه اهداف متعالی این ملت و برای به کمال و به خوشبختی رساندن این مردم جمع شده‌اند.

مأموریت‌های سازمان بسیج مستضعفین

۴ مأموریت اصلی بسیج در شکل روبه‌رو آورده شده است.

سوال

مأموریت‌های سازمان بسیج مستضعفین کدامند؟

هدف از تشکیل بسیج چیست ؟ سوال

هدف از تشکیل سازمان بسیج

هدف از تشکیل بسیج عبارت است از :

ایجاد توانایی‌های لازم در کلیه افراد معتقد به قانون اساسی و اهداف انقلاب اسلامی به منظور

دفاع از کشور، نظام جمهوری اسلامی و نیز کمک به مردم به هنگام بروز بلایا و حوادث غیر مترقبه با

هماهنگی مراجع ذی ربط.

معیارها و شاخص‌های یک بسیجی نمونه

حاج حسین در پایگاه بسیج محله‌ما انسانی منحصر به فرد بود. مبارزه در دوران پیروزی انقلاب اسلامی از این بسیجی جانباز دفاع مقدس، بزرگ مردی سردوگرم چشیده ساخته بود. حاج حسین از مال دنیا یک خانه و یک اتومبیل معمولی داشت؛ اما اعتبار و شأن او در جامعه، محل و نزد بزرگان بسیار بالا بود.

بعضی از شب‌ها پس از مراسم دعای کمیل که در منازل شهدا برگزار می‌شد، او را دوره می‌کردیم تا برای ما از خاطراتش بگوید. یکی از این شب‌ها در راه بازگشت به پایگاه بسیج مسجد محله، موضوع انتخاب بسیجی نمونه پایگاه مطرح شد، همه بچه‌ها بدون تردید گفتند: حاج حسین یعنی بسیجی نمونه. سعید، فرمانده پایگاه، گفت: بهتر است به پایگاه که رسیدیم، این بحث را ادامه دهیم. در جلسه پایگاه، حاج حسین از همه بچه‌ها تشکر کرد و گفت: «من به اندازه کافی شرمنده محبت‌های شما هستم. بهتر است جوان‌ترها را انتخاب و تشویق کنید.» سپس فرمانده پایگاه رو به حاج حسین کرد و گفت: «حاج آقا! شما الگوی بچه‌ها هستید و رأی به جناب‌عالی دلیل و منطق دارد.» ایشان از حاضران خواستند هر کدام یکی از خصوصیات اخلاقی و رفتاری حاج حسین را بیان کنند.

ویژگی های بسیجی را بنویسید

ایمان به خدا، قرائت قرآن و دعا، ایثار و از خودگذشتگی، خوش اخلاقی، انقلابی و ولایی و عشق به شهدا، قناعت و ساده زیستی و نیکوکاری

فیلم شماره ۲ درس ۴ را ببینید.

اغلب بچه های بسیج محله به نکات جالب و ارزشمندی اشاره کردند که ای کاش در شرایط فعلی همه ما به آنها توجه کنیم:

احمد: ایمان به خدا؛ او هیچ گاه خدا را فراموش نمی کند. در طول روز با وضو ست و در اغلب موارد ذکر می گوید.

بهنام: قرائت قرآن و دعا؛ حاج حسین علاقه قلبی به قرآن دارد و از هر فرصتی برای قرائت قرآن، دعاهای کوتاه، زیارت عاشورا، دعای فرج و سایر ذکرها استفاده می کند.

محمد رضا: ایثار و از خودگذشتگی؛ حاج حسین با وجود آثار جراحی و ترکش های خمپاره در بدنش مانند یک جوان سالم فعالیت و جنب و جوش دارد. او می گوید: باید در این دنیا سختی بکشیم تا در آخرت خجالت زده نشویم.

مجید: خوش اخلاقی؛ او خیلی مهربان است و لبخند از لبانش محو نمی شود. به کودکان و بزرگان توجه خاص دارد و اعضای خانواده اش بیش از حد دوستش دارند.

داوود: انقلابی و ولایی؛ حاج حسین عاشق امام خمینی رهبر، و رهبر عزیز است. او همواره می گوید: اشتباه و کوتاهی برخی از افراد را به پای رهبر و نظام نگذاریم. باید قدر جمهوری اسلامی را بدانیم. حاجی مردی شجاع و ظلم ستیز است و در برابر ظالمان سکوت نمی کند.

محمد مهدی : عشق به شهدا؛ علاقه‌اش به شهدا عجیب است. او مشتری پرو پا قرص گلزار شهدا و مراسم بزرگداشت شهیدان است. همیشه از خاطرات آنان برای ما می‌گوید و چشمانش پر از اشک می‌شود. او هنوز آرزوی شهادت دارد.

وحید : قناعت و ساده‌زیستی؛ حاج حسین فردی آراسته، تمیز و در عین حال ساده است. وی در زندگی شخصی و اجتماعی اهل تجمل نیست و بخش‌هایی از درآمدش را انفاق می‌کند. مشکلات را لازمه زندگی می‌داند و همه را به صبر و خودسازی دعوت می‌کند.

سامان : نیکوکاری؛ بین مردم صلح و آشتی برقرار می‌کند و به خانواده‌های محروم رسیدگی می‌کند. هرچند در امور خیرخواهانه پیش قدم است؛ اما از کسی توقع جبران ندارد.

..... بچه‌های بسیج محل در گفت‌وگوهای آن شب به موارد دیگری از برازندگی‌ها و خصوصیات شخصیتی حاج حسین پرداختند که برای شما خالی از لطف نیست :

در برخی از روزهای هفته روزه می‌گیرد؛ نمازش را معمولاً اول وقت می‌خواند، میان حرف دیگران حرف نمی‌زند؛ به سفرهای زیارتی و اردوی راهیان نور علاقه دارد؛ به خاطر جانبازی‌اش از نظام طلبکار نیست، بیش از مدرک تحصیلی‌اش سواد و شعور دارد و ...

درس پنجم

علوم و مهارت دفاع مقدس

«... انسان در دوران دفاع مقدس، گاهی آن قدر داوطلبان جوان را می دید که چشم انسان از کثرت جمعیت، سیاهی می رفت و از شور و شوقی که اینها داشتند برای اینکه به خطوط مقدم دفاعی بروند و از استقلال کشور در مقابل تهاجم نظامی [دشمن] دفاع کنند...»

حضرت آیت الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی ۱۳۸۶/۰۲/۱۹

فیلم شماره ۳ و ۴ درس ۵ را ببینید.

دفاع همه جانبه

با حمله غافلگیرانه رژیم بعثی عراق، جوانان و نوجوانان این مرز و بوم از جمله دانش آموزان شجاع به همراه بزرگ ترها با دل کندن از لذت‌ها و جاذبه‌های مادی دنیا وارد کارزار و آزمایشی بزرگ شدند و با حضور در جبهه‌ها غیرت اسلامی و ایرانی خود را به نمایش گذاشتند.

شهرهای کشورمان از حملات هوایی و موشکی دشمن در امان نبود و گاه و بی‌گاه صدای آژیر خطر در اغلب شهرها به گوش می‌رسید؛ اما مردم و جوانان داوطلب همگام با **نیروهای مسلح و جهادسازندگی با روحیه بسیجی، انگیزه الهی، تلاش و ایستادگی، توانستند بخش وسیعی از پیشروی**

نیروهای دشمن را مهار کنند.

سوال → **در ابتدای جنگ تحمیلی چگونه پیشروی نیروهای دشمن مهار شد؟**

فیلم شماره ۵ و ۶ درس ۵ را ببینید.

با هر عملیات موفق رزمندگان اسلام، طنین آهنگ حماسی پیروزی در صدا و سیما، چهره شهرها را دگرگون می‌کرد و مردم منتظر خبرهای موفقیت رزمندگان اسلام می‌شدند. (نوای پیروزی و آزادسازی خونین شهر را در عملیات بزرگ «الی بیت المقدس» بشنوید.)

عملیات الی بیت المقدس → **سوال** → **خرمشهر در کدام عملیات آزاد شد؟** ۳۳

فعالیت (۱)

۱ درباره چگونگی جذب، آموزش و اعزام نیروهای بسیجی در دوران دفاع مقدس تحقیق کنید و نتیجه را در کلاس گزارش دهید.

۲ سبک زندگی، تحمل خطرات و سختی‌های زمان جنگ را توصیف کنید و به بحث بگذارید.

۳ کشورهای محرک و حامی حکومت بعثی صدام را نام ببرید و اهداف آنها را بررسی کنید.

۴ نقش سازمان‌های بین‌المللی به‌ویژه شورای امنیت سازمان ملل در برخورد با جنگ تحمیلی را به صورت گروهی مطالعه کنید. نتیجه را به کلاس ارائه دهید.

فعالیت (۲)

با مراجعه به منابع معتبر جدول زیر را کامل کنید.

ردیف	مراحل دفاع مقدس	شرح مختصر
۱	هجوم سراسری دشمن	
۲	مقاومت و توقف متجاوز	
۳	بیرون راندن دشمن	
۴	تعقیب و تنبیه متجاوز	
۵	پایان جنگ و پذیرش قطعنامه	

بهره‌گیری از تجربه‌های دوران دفاع مقدس

دوران پرافتخار دفاع مقدس با فراز و نشیب‌های فراوانی همراه بوده که باید عبرت‌ها و آموزه‌های آن در تداوم انقلاب اسلامی برای نسل امروز و فردا به یادگار بماند.

توکل به خدا، خودباوری، اعتماد به نیروهای داخلی، ایستادگی در برابر دشمن با دست خالی و

تحریم شدید اقتصادی از جمله تجربه‌های آموزنده دفاع مقدس است.

فعالیت (۳)

با مراجعه به اسناد، مدارک، سایت‌ها و وبلاگ‌ها و نیز مصاحبه با رزمندگان دوران دفاع مقدس، سایر آموزه‌ها و عبرت‌های آن دوران را فهرست کنید و به بحث بگذارید.

فرهنگ ایثار و شهادت

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ

این رنگ خداست و رنگ چه کسی از رنگ خدا بهتر است؟ ما پرستندگان او هستیم.
سوره بقره، آیه ۱۳۸

«...کاری کنید که شهدا، رنگ ثابت زندگی مردم بشوند...»

حضرت آیت الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی

تندیس شهید محمدحسین فهمیده

اگر مجموعه فعالیت‌های روزانه ما شامل دیدن، خوردن، خوابیدن، تصمیم‌گیری، مشورت، خندیدن، گریه، راه رفتن، مطالعه، فکر، نوشتن و... باشد و همه این فعالیت‌ها با رنگ شهدا گره بخورد، چه اتفاقی می‌افتد؟

تعلق‌ناداشتن به لذت‌های مادی دنیا، غیرت، سلحشوری

و گام نهادن در مسیر رضای خداوند، جلوه‌هایی زیبا از

فرهنگ ایثار و شهادت است.

سوال

جلوه‌های زیبای فرهنگ و ایثار کدامند؟

شهدا و رزمندگان دوران دفاع مقدس با قدرت ایمان و یاری خداوند به پیروزی رسیدند و به کسانی

که راهشان را ادامه دهند، یاری می‌رسانند. شهید دوست خداست و دوستی با او دوستی با خداست.

سبک زندگی رزم آوران چگونه بوده است ؟

سوال

سبک زندگی در دفاع مقدس

سبک زندگی رزم آوران دوران دفاع

مقدس براساس الگوهای اسلامی و روش

زندگی پیامبر ﷺ و امامان باقریه بوده است.

اصولی مثل توکل به خدا، ساده زیستی،

فروتنی، سبقت گرفتن در کار خیر، دوری

از خودنمایی، اطاعت از فرماندهی و ... در

زندگی آنان جاری بود.

چه اصولی در زندگی رزم آوران دفاعی مقدس جاری بود ؟

فعالیت (۴)

مجموعه کتاب های گزیده فرهنگ جبهه را در کتابخانه ها ببینید یا به صورت الکترونیکی از فضای مجازی دریافت کنید. مطلب برگزیده خود را در کلاس بخوانید.

راهیان نور

زیارت مناطق عملیاتی دفاع مقدس، توسط خانواده معظم ایثارگران به منظور تجدید پیمان با دلاوران

عرصه نبرد در دوران دفاع مقدس آغاز شد. در ماه های پس از پایان جنگ، ابتدا گروه هایی از رزمندگان

و سپس سایر اقشار مردم آغازگر این سفرها بودند. در ادامه پس از حضور مقام معظم رهبری در

اردوهای راهیان نور، با هم افزایی نیروهای بسیجی، جهادگر و نیروهای مسلح، اردوهای راهیان نور

گسترش یافت.

سوال ← اردوی راهیان نور چگونه و از چه زمانی گسترش یافت ؟

سوال ← اردوی راهیان نور چه تأثیری بر افراد جامعه داشته است ؟

یادمان شهدای سیرانمند

یادمان شهدای کربلای ۴

اردوهای راهیان نور، علاوه بر آثار و برکات متعدد باعث می شود افراد بیندیشند که چرا و چگونه شهدا، جانبازان و رزمندگان برای حفظ اسلام، مملکت و نظام اسلامی دفاع کردند؟ آنان از ما چه توقع و انتظاری دارند؟ ما چه وظایفی در قبال ایشان آنان داریم؟

سرزمین های نور، قدمگاه شیرمردانی است که هشت سال در مقابل تهاجم وحشیانه متجاوزان ایستادند تا شکوه و عزت یک ملت در برابر جهانیان حفظ شود.

یادمان شهدای شلمچه

فعالیت (۵)

نتایج تحقیق دربارهٔ اردوهای راهیان نور، نشان می‌دهد که در بیشتر موارد مربوط به جنبه‌های غیرمادی این سفرها مانند آشنایی کلی با عملیات‌های دفاع مقدس، نقش رهبری امام خمینی رهبر و مفهوم شهادت موفق عمل شده و دانش‌آموزان این موارد را خوب ارزیابی کرده‌اند. اگر شما تا کنون در قالب اردوهای راهیان نور یا همراه خانواده به مناطق عملیاتی دفاع مقدس سفر کرده‌اید، نظر خود را در موارد زیر بنویسید:

ردیف	موضوعات ارزیابی	خوب	متوسط	نیاز به تلاش بیشتر
۱	مناطق مورد بازدید			
۲	مدت اردو			
۳	مسائل رفاهی			
۴	جلسات توجیهی			
۵	جنبه‌های تفریحی			
۶	آشنایی کلی با عملیات‌های دفاع مقدس			
۷	بیان نقش رهبری امام خمینی رهبر			
۸	بیان مفاهیم ایثار و شهادت			
۹	سایر نظرات:			
				
				
				

نتایج فعالیت فوق پس از جمع‌بندی در کلاس، برای بهره‌برداری در اردوهای بعدی به مسئولان مربوط ارائه خواهد شد.

فعالیت (۶)

درباره یادمان‌ها و اماکن مهم قابل بازدید راهیان نور تحقیق و جدول زیر را کامل کنید.

ردیف	منطقه عمومی راهیان نور	معرفی مختصر مهم‌ترین یادمان‌ها و اماکن قابل بازدید
۱	منطقه جنوب (استان خوزستان)	
		
		
		
۲	منطقه غرب (استان‌های کرمانشاه و ایلام)	
		
		
		
۳	منطقه شمال غرب (استان‌های کردستان و آذربایجان غربی)	
		
		
		
۴	منطقه خلیج فارس (استان‌های بوشهر و هرمزگان)	
		
		
		

آداب سفر راهیان نور کدامند ؟ سوال

آداب سفر راهیان نور

- اجازه از والدین، صدقه دادن و دعای سفر، نماز اول وقت، اخلاق نیکو و رعایت بهداشت
- رعایت حقوق همسفران و همکاری با دوستان و مدیران کاروان
- مطالعه تاریخچه دفاع مقدس و مناطق مورد بازدید؛ همچنین دقت در حماسه ها، آثار و وصیت نامه های شهدا
- حضور با وضو در مقبره شهدا و قرائت زیارت نامه ها
- خاطره نگاری، تصویربرداری و ثبت دل نوشته ها

یادمان شهدای والفجر ۸

برخی از دل‌نوشته‌های ناب و زیبای دانش‌آموزان شرکت‌کننده در اردوهای راهیان نور:

ف. / ایزدی:

سلام بر ابراهیم!

خیلی خوشحالم که من رو به کانالت دعوت کردی - وقتی که آرت خواستم، باورم نمی‌شد که من رو بیاری، ولی حالا که آوردی، قول می‌دم که همیشه به فکرِت باشم.

قول بده که دوستانم رو که توی اتوبوس با تو دوست شدن، تنها نداری، مثل من!

خدا حافظ! امیدوارم که بازم پیام کانال کمیل. حسّت کردم ولی ندیدمت؛ چون خودم ناپاکم

و به قول معروف:

چشم ناپاک کجا؟

دیدن آن پاک کجا؟

م. حسن پور:

در این اردو دوست شدن با شهدا را که قبل از آن فکر می‌کردم دست‌نیافتنی است، به دست آوردم.

از همهٔ مناطق استفاده کردم و واقعاً به نظر من خوب بود. واقعاً نمی‌توان گفت کدام بهتر است، ولی من معراج شهدا را بیشتر دوست داشتم و فکّه نیز برایم بسیار خاطره‌انگیز بود.

ز. قربانی:

این نکته را که شهدا واقعاً برای ما مهم هستند و اهمیت دارند، خوبِ خوب متوجه شدم.

از حسینیّه تخریب خیلی خوشم اومد. واقعاً تأثیر خوبی بر ما گذاشت.

بسیار سفر خوبی بود و می‌دانم که بهترین سفر و آخرین سفری بود که این قدر خوب بود.

● مجموعه مستند تلویزیونی «از لاک جیغ تا خدا» که از شبکهٔ دو سیما پخش شده است، نیز گفته‌های جالبی از دانش‌آموزان در اردوهای راهیان نور را به نمایش گذاشته است. این برنامه از وبگاه شبکه دو سیما قابل دریافت است.

درس ششم

اگر ما دسره های پیداری و مقاومت

«شهیدان حقیقتاً انوار تابناکی هستند که جامعه را، آینده را، تاریخ را روشن می کنند.»

حضرت آیت الله خامنه ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی ۱۳۹۱/۶/۲۸

سوال ← چند دانش آموز در دوران دفاع مقدس شهید شده اند ؟

حماسه سازان نوجوان

دانش آموزان به عنوان نسل جوان و بویای جامعه در پیروزی انقلاب اسلامی و سال های دفاع مقدس نقشی مهم و سازنده داشتند که شهادت بیش از ۳۶ هزار دانش آموز در دوران دفاع مقدس و خاطره فراموش نشدنی شهیدانی همچون محمدحسین فهمیده، بهنام محمدی، مرحمت بالازاده، حسینعلی عالی و احمدرضا عباسی گواه این ادعا است.

شهید مرحمت بالازاده

شهید مرحمت بالازاده : مرحمت بالازاده در هفدهم خردادماه ۱۳۴۹ در شهرستان گرمی مغان دیده به جهان گشود. او می خواهد به جبهه اعزام شود ولی به خاطر سن و سالش با اعزام او مخالفت می کردند. او به هر دری می زند تا اینکه فرجی پیدا شود. اما واقعاً هم سن و سالش و هم جثه او در قد و قواره جنگ نبود. مرحمت تکلیف خود را شناخته بود و براساس آن تکلیف باید به جبهه می رفت، لذا برای رسیدن به هدف، تصمیم بزرگی می گیرد و خود را به تنهایی و با مشقت هر چه تمام تر به پایتخت می رساند و به ملاقات رئیس جمهور می رود.

رئیس جمهور وقت حضرت آیت الله خامنه ای (مدظله العالی) را ملاقات می کند. در آن ملاقات به حضور حضرت قاسم علیه السلام در واقعه عاشورا و ۱۳ ساله بودن آن بزرگوار اشاره می کند و می گوید «اگر من ۱۲ ساله اجازه حضور در جبهه ندارم، پس از شما خواهش می کنم که دستور بدهید بعد از این روضه حضرت قاسم علیه السلام خوانده نشود.»

حرف های مرحمت، رئیس جمهور وقت را تحت تأثیر قرار داد و ایشان دست خطی با این مضمون می نویسد که «مرحمت عزیز می تواند بدون محدودیت به منطقه اعزام شود» یعنی مجوزی بسیار معتبر که نوجوانی با این قد و قواره ولی شجاع و نترس از رئیس جمهور می گیرد، جای هیچ حرفی و حدیثی را باقی نمی گذارد.

مرحمت با آن جثه کوچک، قیافه معصومانه و دوست داشتنی، به فرمانده روحیه بچه ها تبدیل شده بود. نقل داستان و رشادت ها و شجاعت های او در میدان نبرد، موجب تقویت روحیه رزمندگان بود. از جمله مسائل جالب درباره زندگی شهید بالازاده این است که هر زمانی این شهید بزرگوار برای

مرخصی به پشت جبهه می آمده به درخواست امام جمعه شهر، قبل از خطبه های نماز جمعه برای مردم سخنرانی و آنها را برای رفتن به جبهه تشویق می کرد. مرحمت بالا زاده حدود سه سال در جبهه ها، حضور مؤثر و ارزشمندی داشت تا اینکه در روز ۲۱ اسفند ۱۳۶۳ در عملیات «بدر» در جزیره مجنون شهید شد؛ در عملیاتی که شهید «مهدی باکری» هم در آن به آسمان پرگشود.

درد بر شما ای ملت ایران! ای مشعل داران امام حسین! تا آخرین قطره خونتان از این انقلاب و از رهبر این انقلاب خوب محافظت کنید تا که این انقلاب اسلامی را به نحو احسن به منجی عالم بشریت تحویل بدهید.

شهید حسینعلی عالی: حسینعلی عالی که در سال ۱۳۴۶ در روستای جهانگیر در منطقه سیستان چشم به جهان گشود، در سن ۱۴ سالگی به جبهه های حق علیه باطل رفت و در عملیات های والفجر ۸، کربلای ۱ و کربلای ۵ شرکت کرد. قابلیت های وی و دقت عمل عالی فرماندهان را واداشت تا مسئولیت واحد اطلاعات عملیات لشکر ۴۱ ثارالله را به او بسپارند. با آغاز عملیات کربلای ۵، وی مسئولیت فرماندهی اطلاعات لشکر ۴۱ ثارالله را بر عهده گرفت. در شب عملیات کربلای ۵ در حالی که وقت تنگ بود و نیروهای رزمنده باید از میدان مین می گذشتند، حسینعلی آخرین نماز را با عشق شهادت قامت بست و پس از سلام به آسمانیان بر روی سیم های خاردار خوابید تا معبر نیروهای اسلام باز شود که در همین حال تیری به پهلوی سردار ۱۹ ساله لشکر ۴۱ ثارالله اصابت کرد و از همین رو سردار شهید قاسم سلیمانی از وی در این عملیات به عنوان نوجوان شجاع زابلی یاد کرد که با قامتش راه را برای پیروزی رزمندگان باز کرد.

شهید حسینعلی عالی

خداوندا! اگر ره گم کرده‌ام راهنما می‌جویم. اگر در این دنیا نتوانسته‌ام دوست و آشنا و هم‌قلب پیدا کنم تو را می‌جویم، زیرا می‌دانم که تمامی این دوستی‌های دنیا فقط و فقط چند صبح‌ی بیشتر نیست و آنچه باقی می‌ماند دوستی با توست.

شهید احمد رضا عباسی: شهید احمد رضا عباسی از لحظه تولدش در یکم شهریور ۱۳۴۴ هجری شمسی در شهر آستانه از توابع شهرستان شازند در استان مرکزی تا لحظه شهادتش در هفتم فروردین ۱۳۶۲ در جبهه جنگ، هفده بهار را تجربه کرد و گل‌های هجدهمین بهار زندگیش، ناشکفته، بر بستر خاک پیر شدند.

وی در تاریخ ۱۳۶۱/۱۲/۲۰ به همراه تیپ قمر بنی‌هاشم گردان یا زهرا به نزدیکی پاسگاه زید عراق در مرز مشترک دو کشور ایران و عراق در ۳۰ کیلومتری شمال خرمشهر اعزام می‌گردد و نهایتاً در روز ۱۳۶۲/۱/۷ در آغاز سال نو و سرآغاز فصل بهار و شکوفایی لاله‌ها و گل‌ها به عنوان «شهیدی برگونه بهار»، راست قامت و جاودانه تاریخ در خونش غلتید.

شهید احمد رضا عباسی

تو برادرم و خواهرم، تویی که باید انقلاب را با خون من و پیامی که از خون من می‌رسانی پاسداری کنی. بدانید وظیفه شما خیلی سنگین است، چون اگر پیام نرسانید هم وظیفه خودتان را انجام نداده‌اید هم خون شهید را پایمال کرده‌اید. نکند خدای ناکرده بعد از اینکه شهیدان خونشان را دادند شما پیامشان را نرسانده و مرده متحرک باشید. شما بدانید شهید همیشه زنده است و بر شما پیام رسانانش نظارت دارد و اگر پیامش را نرسانید روحش در عذاب است.

دفاع، همچنان باقی است.

«... اسلام خواهی مردم در کل جهان از جنگ هشت ساله ماست...»

امام خمینی ره — اسفند ۱۳۶۷

دستاوردهای دوران دفاع مقدس کدامند؟

سوال

یکی از دستاوردهای دوران دفاع مقدس ایجاد الگوی خودباوری و اعتماد به نفس برای کشورهای اسلامی و مردم آزاده جهان بود که موجب پیداری و قیام آنان علیه حکومت های فاسد و دست نشانده صهیونیسم است.

سوال

صهیونیسم و استکبار جهانی با چه روشی در برابر حرکت های مردمی مقابله می کنند؟

صهیونیسم و استکبار جهانی با شیوه های سخت و نرم در برابر حرکت های مردمی مقابله می کند. استفاده ابزاری از دین با تعاریف جدیدی از اسلام و مذهب و ایجاد گروه های تکفیری از جمله این فتنه هاست.

یکی از این گروه ها که توسط برخی از کشورهای استعماری به خصوص آمریکا و عربستان تشکیل گردید، گروه تروریستی و تکفیری داعش بود. این گروه با کشتار وسیع مردم و نابودی شهرها و روستاها و حمله به اماکن مقدس، جنایات بی شماری را انجام دادند که با فداکاری رزمندگان از کشورهای ایران، عراق، افغانستان، پاکستان، سوریه و لبنان، توطئه آنان نقش بر آب شد و در این راه شهدای گران قدری به نام «شهدای مدافع حرم» تقدیم اسلام شد.

سوال ← **شهدای مدافع حرم از کدام کشور ها بودند؟**

فعالیت (۱)

فعالیت های مدافعان حرم در عراق و سوریه را بررسی کنید و ارتباط عملکرد آنان با دوران دفاع مقدس را در گروه به بحث بگذارید.

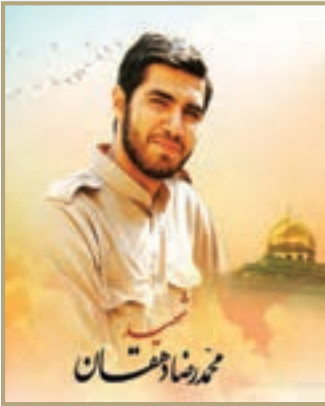
شهیدان مراجع

شهید حاج حسین همدانی
مستشار ارشد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

شهید حمید سیاهکالی مرادی
عضو سپاه صاحب‌الامر استان قزوین

شهید محمدرضا دهقان
دانشجو و طلبه بسیجی

شهید مجتبی ذوالفقار نسب
فرمانده تکاوران ارتش جمهوری اسلامی تیپ ۴۵ شوشتر

شهید علیرضا توسلی (ابوحامد)
از تیپ فاطمیهون افغانستان

شهید مصطفی بدرالدین
از حزب‌الله لبنان

شهید سپهبد محمود ولی قرنی

در سال ۱۲۹۲ در خانواده‌ای مذهبی در تهران چشم به جهان گشود. پس از پایان دوره تحصیلات دبیرستان و اخذ دیپلم وارد دانشکده افسری ارتش گردید و در رسته توپخانه فارغ‌التحصیل شد. ایشان قبل از انقلاب به علت فعالیت‌های انقلابی و علاقه‌مندی به نهضت امام خمینی و تلاش جهت انجام کودتا دستگیر و به سه سال زندان و اخراج از ارتش محکوم گردید ولی همچنان مسیر مبارزه را ادامه داد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی در روز ۲۳ بهمن سال ۱۳۵۷ با حکم حضرت امام خمینی به عنوان اولین رئیس ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران منصوب گردید. شهید قرنی شخصیتی بود که نه تنها در تثبیت موقعیت ارتش در نظام اسلامی نقش کلیدی داشت بلکه در مقابل طرح‌هایی که در جهت انحلال یا فروپاشی ارتش مطرح می‌شد با شهامت ایستادگی کرد. سرانجام در سوم اردیبهشت ماه سال ۱۳۵۸ ساعت ۱۱ صبح توسط عوامل گروهک فرقان در مقابل خانه‌اش به شهادت رسید.

شهید سپهبد علی صیاد شیرازی

در سال ۱۳۲۳ در روستای کبود گنبد شهرستان «درگز» استان خراسان رضوی به دنیا آمد. وی دارای تحصیلات دانشگاهی، برخوردار از دانش نظامی برجسته و مهارت‌های رزمی و از فرماندهان ارشد ارتش جمهوری اسلامی ایران بود. صیاد شیرازی در دوران هشت ساله دفاع مقدس از خود رشادت‌های فراوانی به یادگار گذاشت و در عملیات‌های مهمی همچون بیت المقدس (آزادسازی خرمشهر) نقش بسیار مؤثری ایفا کرد. او در سرکوبی تهاجم منافقین به خاک کشورمان که پس از پذیرش قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت سازمان ملل رخ داد، نقش تعیین‌کننده‌ای داشت و قهرمان عملیات مرصاد لقب گرفت. سرانجام در ۲۱ فروردین سال ۱۳۷۸ هنگام خروج از منزل، توسط عناصر تروریست منافقین موسوم به سازمان مجاهدین خلق به شهادت رسید و روح بزرگش به ملکوت اعلی پیوست.

شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی

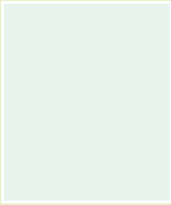
در سال ۱۳۳۵ در روستای فئات ملک از توابع شهرستان رابر استان کرمان به دنیا آمد و در دوران دفاع مقدس فرماندهی لشکر ۴۱ نارا الله را بر عهده داشت و رشادت‌های زیادی از خود نشان داد. بعد از دوران دفاع مقدس فرماندهی منطقه جنوب شرق کشور را بر عهده گرفت و در مبارزه با اشراک و قاچاقچیان و کنترل مرزها موفقیت‌های زیاد کسب نمود. ایشان در سال ۱۳۷۶ به فرماندهی نیروی قدس سپاه منصوب شدند و با تلاش و کوشش و درایت و شجاعت جبهه مقاومت را از افغانستان تا لبنان تقویت نمودند. حمایت از گروه‌های مقاومت در کشورهای اسلامی عراق، لبنان، سوریه و یمن باعث گردید تا دشمنان به ویژه اسرائیل شکست سختی متحمل شوند. اوج رشادت و دلاوری این سردار سپاه اسلام و ایران شکست خطرناک‌ترین گروه تروریستی عصر حاضر یعنی داعش در سوریه و عراق بود که به فضل الهی و جان‌فشانی رزمندگان جبهه مقاومت میسر گردید. سرانجام این سرباز ولایت در بامداد روز جمعه ۱۳ دیماه ۱۳۹۸ به دستور مستقیم رئیس‌جمهور تروریست آمریکا مورد حمله موشکی پهبادها قرار گرفت و به همراه یار دیرینه‌اش، فرمانده حشد الشعبی عراق، ابومهدی المهندس و دیگر یاران به فیض شهادت نائل شدند.

فعالیت (۲)

معرفی اسوه‌های بومی از ایثارگران دوران دفاع مقدس
به صورت کار فردی یا گروهی یکی از شهدای محل زندگی خود (ترجیحاً شهید دانش آموز) را
معرفی کنید. (در صورت امکان فیلم، پرده نگار یا مصاحبه‌هایی درباره شهید تهیه کنید.)

مشخصات فردی شهید (به همراه تصویر):

.....
.....
.....

خصوصیات اخلاقی شهید:

.....
.....
.....

قسمتی از وصیت‌نامه شهید:

.....
.....
.....

نظر شما درباره شهید:

.....
.....
.....

فصل سوم

دفاع نظامی

درس هفتم

آشنایی با نیروهای مسلح و خدمت مقدس سربازی

«اگر دفاع نظامی نباشد همه دستاوردها در یک نصف روز از دست می‌رود.»

حضرت آیت الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی

سوال

آشنایی با نیروهای مسلح ← چرا به نیروی مسلح قوی و مقتدر نیاز مندیم ؟

هر حکومت و دولتی برای حفظ استقلال، امنیت و تمامیت ارضی خود نیاز به نیروهای مسلح قوی، مقتدر و سازمان یافته دارد. جمهوری اسلامی ایران نیز پس از استقرار برای تداوم خود و دفع تهدیدات داخلی و خارجی، نیروهای مسلحی را فراهم نموده است که از جمله آنها ستاد فرماندهی کل قوا، ارتش جمهوری اسلامی، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نیروی انتظامی و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح می باشند.

نمودار سلسله مراتب نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران

فرماندهی کل قوا

طبق ماده ۴ اصل ۱۱۰ قانون اساسی یکی از وظایف و اختیارات رهبر جمهوری اسلامی ایران،

فرماندهی کل نیروهای مسلح است. هشت سال حضور پرشور مردم ایران در صحنه های دفاع مقدس

نشان دهنده این واقعیت است که رهبری جمهوری اسلامی ایران دارای مقبولیت عامه مردم است و

درواقع فرماندهی معظم کل قوا فقط، فرمانده نیروهای مسلح نظامی و انتظامی نیست بلکه همه اقشار

مردم را در برمی گیرد و این مظهر اقتدار کشور ایران است.

سوال

حضور پرشور مردم در هشت سال دفاع مقدس در دفاع مقدس نشان چیست ؟

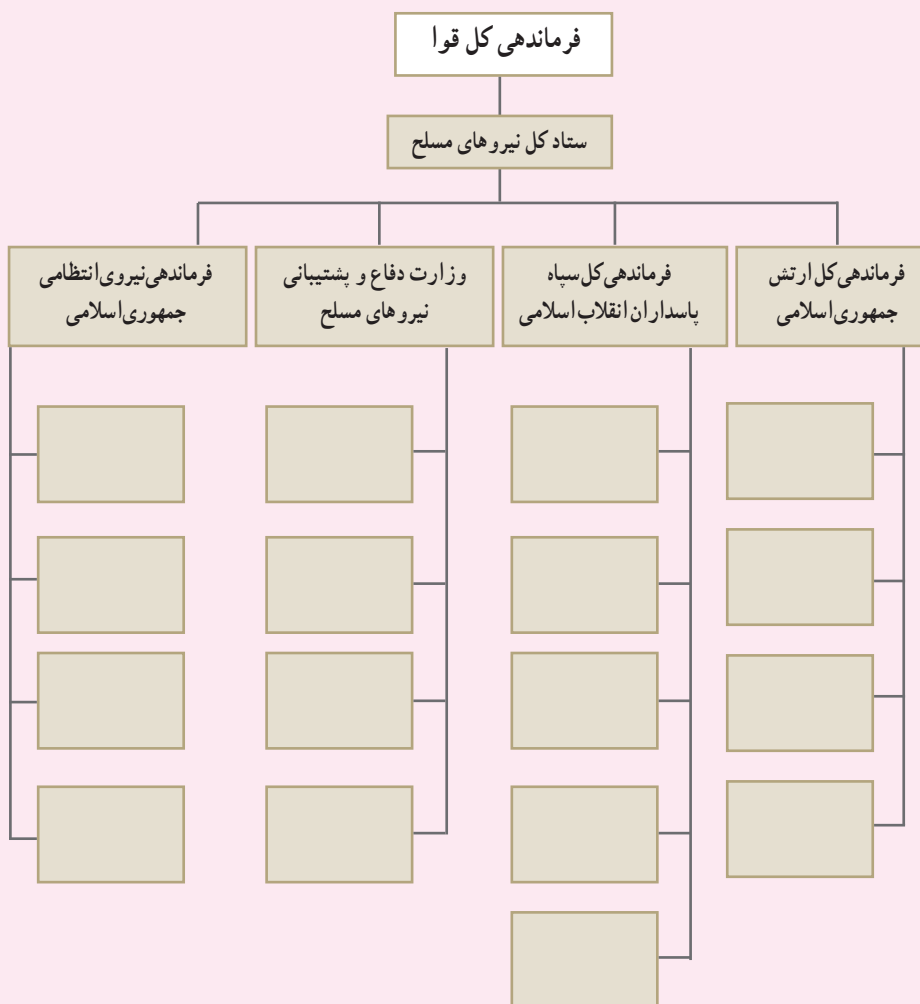
سوال

ویژگی های نیروهای مسلح ایران را بنویسید

- اسلامی بودن
- ولایی بودن
- مردمی بودن
- خودکفایی
- انضباط
- سادگی
- اقتدار
- تدافعی بودن

فعالیت (۱)

با مراجعه به منابع معتبر نمودار زیر را کامل کنید.

سوال ← ستاد کل نیروهای مسلح چه نهادی است ؟

■ ستاد کل نیروهای مسلح

ستاد کل نهادی است که به طور مستقیم زیر نظر فرمانده کل قوا انتخاب می‌شود. این ستاد به عنوان بالاترین مرجع نظامی نیروهای مسلح در ایران شناخته می‌شود.

وظیفه اصلی این ستاد، سیاست‌گذاری، فرماندهی و هدایت کلیه نیروهای مسلح شامل وزارت دفاع، ارتش، سپاه، نیروی انتظامی و سازمان‌های وابسته به آنها است.

رئیس این ستاد، بلندپایه‌ترین مقام نظامی کشور است که مسئولیت هماهنگی میان همه قوای نظامی را در نظام جمهوری اسلامی ایران به عهده دارد.

■ ارتش جمهوری اسلامی ایران

به مجموعه ستاد کل، نیروی زمینی، نیروی هوایی، نیروی دریایی، نیروی پدافند هوایی و سازمان‌های وابسته به آنها اطلاق می‌گردد. ارتش وظیفه پاسداری از استقلال و تمامیت ارضی نظام جمهوری اسلامی را برعهده دارد.

■ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی چه نهادی است ؟

■ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

به مجموعه ستاد کل، حوزه نمایندگی ولی فقیه در سپاه، سازمان حفاظت اطلاعات، نیروی زمینی، هوایی، دریایی، سازمان بسیج مستضعفین، نیروی قدس و سازمان‌های وابسته به آنها اطلاق می‌گردد.

■ نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران

سازمانی مسلح است که در تابعیت فرماندهی کل قوا و وابسته به وزارت کشور می‌باشد. هدف از تشکیل آن، استقرار نظم و امنیت و تأمین آسایش عمومی و فردی و نگرهبانی از دستاوردهای انقلاب اسلامی است.

■ وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تابع قوانین و مقررات نیروهای مسلح بوده و بخشی از دولت است که مسئولیت پشتیبانی نیروهای مسلح را در قالب قوانین و تدابیر مقام معظم فرماندهی کل قوا برعهده دارد.

سوال ← وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح چه نهادی است

سوال
وظیفه
ستاد کل
نیروهای مسلح چیست ؟

نیروی
انتظامی چه
نهادی است
و هدف
از تشکیل آن
چیست ؟

سوال ← خدمت وظیفه عمومی چیست ؟

سربازی^۱ یک وظیفه دینی و ملی

خدمت وظیفه عمومی خدمت مقدسی است که براساس قوانین و مقررات کشور پیش‌بینی شده و اولین دوره و تجربه مسئولیت‌پذیری جوانان پس از تحصیل می‌باشد که جوانان می‌توانند با بهره‌گیری از فرصت‌های موجود در جهت ارتقای مهارت‌های اجتماعی خود اقدام نمایند.

در ماده ۱ قانون خدمت وظیفه عمومی، این گونه آمده است :

«دفاع از استقلال و تمامیت ارضی جمهوری اسلامی ایران و جان و مال و ناموس مردم، وظیفه دینی و ملی هر فرد ایرانی است و در اجرای این وظیفه کلیه اتباع ذکور دولت جمهوری اسلامی ایران مکلف به انجام خدمت وظیفه عمومی برابر مقررات قانون مربوطه هستند.»

این وظیفه قانونی و تکلیف ملی در ماده ۲ قانون وظیفه عمومی مقرر نموده هر فرد ذکور ایرانی در ماهی که طی آن به سن هجده سال تمام می‌رسد مشمول مقررات خدمت وظیفه عمومی خواهد شد و باید وضعیت خدمتی خود را مشخص نماید.

سوال ← طبق قانون از چه سنی افراد مشمول می‌شوند ؟

فعالیت (۲)

در خصوص خدمت سربازی در سایر کشورهای جهان تحقیق و گزارشی را به کلاس ارائه کنید.

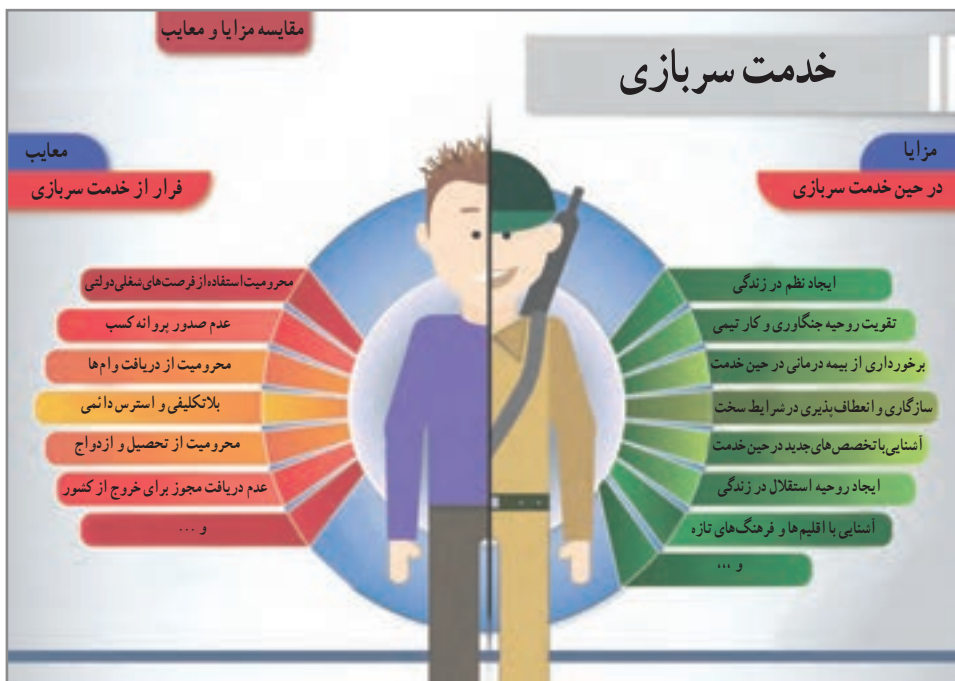
امام علی (علیه السلام) : سربازان به اذن خداوند دژ مردم، زینت زمامداران، مایه عزت دین و امنیت‌اند و کار مردم به جز آنان استوار نمی‌گردد.

امام خمینی (ره) : همه سربازهای اسلام هستیم و من امیدوارم در آن کتابی که بناست اسم سربازها را بنویسند، اسم ماها را هم به نام سرباز بنویسند.

۱- هم اکنون در کشور ما سربازی مخصوص پسران است. اما اطلاع و آگاهی دختران از اهمیت و ضرورت سربازی مفید است.

کمک‌رسانی به مردم سیل زده توسط سربازان غیور کشور

سوال

زمان و مدت سربازی ← زمان و مدت سربازی چقدر است؟

دوره ضرورت خدمت سربازی، ۲ سال است که در حال حاضر با سه ماه کاهش ۲۱ ماه می‌باشد و با توجه به شرایط جغرافیایی محل خدمت دوره ضرورت تا ۱۸ ماه به شرح جدول زیر قابل تغییر است.

ردیف	محل خدمت	مدت خدمت
۱	مناطق عادی	۲۱ ماه
۲	مناطق محروم و بد آب و هوا	۱۹ ماه
۳	مناطق عملیاتی	۱۸ ماه

وظیفه
مشمولان
خدمت
سربازی
چيست؟

مشمولان پس از رسیدن به سن مشمولیت (سال تولد + ۱۸) می‌بایست از طریق دفاتر خدمات الکترونیک انتظامی یکی از درخواست‌های زیر را به ثبت برسانند:

۱ درخواست اعزام به خدمت دوره ضرورت (برابر ماده ۱۹ قانون وظیفه عمومی)

۲ درخواست معافیت تحصیلی (برابر مواد ۳۱ تا ۳۷ قانون وظیفه عمومی)

۳ درخواست معافیت‌های کفالت و موارد خاص در صورت داشتن شرایط (باتوجه به مواد

۲۴-۲۶-۲۸-۴۴-۴۵ قانون وظیفه عمومی)

۴ درخواست معافیت پزشکی (برابر ماده ۳۹ قانون وظیفه عمومی)

مثال: فردی که متولد ۸۰/۰۲/۱۰ می‌باشد، از تاریخ ۹۸/۰۲/۰۱ وارد سن مشمولیت شده و می‌بایست وضعیت خدمت خود را با یکی از روش‌های اشاره شده در بالا تعیین نماید.

مهارت آموزی در سربازی فرصتی برای موقعیت‌های جدید در آینده شغلی

به برخی افراد در طول خدمت سربازی احساس اتلاف وقت دست داده و تصور می‌کنند این دوران روند پیشرفت و ارتقایشان را در بخش‌های مختلف زندگی کند می‌کند؛ چرا که در طول این مدت دیگر قادر نخواهند بود کار کنند و درآمد کافی داشته باشند.

راه حلی وجود دارد! راه حلی که نه تنها این دغدغه را رفع می‌کند بلکه کاملاً برعکس، این مقطع از زندگی را به فرصتی مناسب برای ساختن آینده کاری و حرفه‌ای زندگی تبدیل می‌کند.

افراد می‌توانند در طول مدت خدمت سربازی، هم‌زمان با آموزش‌های نظامی، آموزش‌های مهارتی

را هم بیاموزند و تجربه کسب کنند. به بیان بهتر، این ظرفیت وجود دارد که پس از دوران سربازی، به

← چه فرصت‌هایی فرا روی سربازان وجود دارد؟

سوال

یک فرد متخصص و با تجربه در یکی از مهارت‌های مورد نیاز جامعه تبدیل شده و با داشتن مدرک

معتبر، سربازی خود را به پایان برساند.

اهداف سوال

طرح طرح مهارت‌آموزی کارکنان وظیفه با سه هدف اصلی افزایش جذابیت خدمت سربازی، تقویت
مهارت نشاط در میان سربازها و مهارت‌آموزی و کسب تجربه برای سربازان اجرا می‌شود. با ثبت نام و شرکت
آموزی در دوره‌های مهارت‌آموزی متناسب با رشته تحصیلی و یا علایق کاری، فرد هم آموزش‌های نظامی
سربازان می‌بیند و هم آموزش‌های تخصصی و مهارت‌های فنی و حرفه‌ای را می‌آموزد.
چیست؟ پس از پایان خدمت مقدس سربازی نیز سربازان سه مدرک معتبر دریافت می‌کنند:

— گواهینامه مهارتی و صلاحیت حرفه‌ای؛

— گواهینامه سابقه کار؛

— کارت پایان خدمت سربازی.

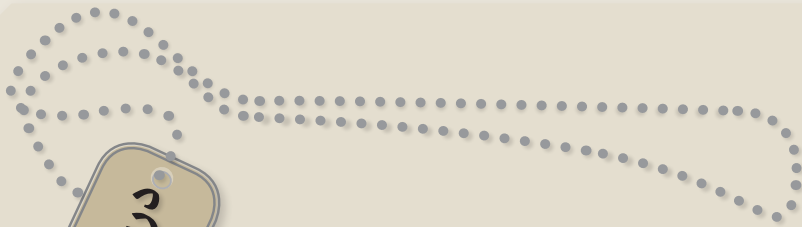
**سربازان پس از
پایان خدمت
سربازی چه مدارکی
دریافت می‌کنند؟**

سوال

پس از خدمت سربازی این همراهی ادامه خواهد داشت، چرا که با هماهنگی‌هایی که با سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی کشور صورت پذیرفته، به افراد برای یافتن آسان‌تر شغل کمک خواهد شد. همچنین می‌توان در صورت دارا بودن شرایطی خاص و کسب امتیازات مهارتی از تسهیلات بانکی هم استفاده نمود. ضمناً این امکان وجود خواهد داشت که با احراز شرایطی، وزارت کار برای به کارگیری افراد، تسهیلات خاصی را اعطا نماید.

در نتیجه جوانان با پایان دوران خدمت سربازی، هم مهارت خواهند داشت هم تجربه و این یعنی

افزایش چشمگیر فرصت اشتغال و پیشرفت در عرصه‌های مختلف.

من یک زرم آودم

بخش اول : نظام جمع

بخش دوم : عوارض زمین

بخش سوم : جنگ افزارشناسی

بخش چهارم : اصول و مهارت تیراندازی

بخش پنجم : اصول نگهداری

چرا در نیروهای مسلح حرکات نظام جمع آموزش داده می شود ؟

نظام جمع چیست ؟

بخش اول : نظام جمع با سلاح

نظام جمع به حرکتی گفته می شود که به صورت منظم انجام می شود تا افراد را در انجام کارهای جمعی با یکدیگر هماهنگ کند. در نیروهای مسلح، برای بالا بردن مهارت فردی، افزایش کارایی و هماهنگی گروهی حرکات نظامیان، به آنان آموزش حرکات نظام جمع داده می شود و افراد مهارت لازم را در این زمینه کسب می کنند. در یک تقسیم بندی کلی حرکات نظام جمع به دو دسته حرکات نظام جمع بدون سلاح و حرکات نظام جمع با سلاح تقسیم می شود. دانش آموزان در پایه نهم با انجام حرکات نظام جمع بدون تفنگ و همچنین مفهوم نظم و اهمیت آن آشنا شده اند. در این پایه تحصیلی حرکات نظام جمع با تفنگ آموزش داده می شود.

البته انجام حرکات نظام جمع با سلاح و تاکتیک های رزم انفرادی، رژه، خیزهای نظامی، عبور از موانع، راه پیمایی، دویدن با سلاح و غیره، سطح نسبتاً بالایی از آمادگی جسمانی را طلب می کند. به عبارت دقیق تر آمادگی جسمانی زیربنای اصلی تمام حرکات نظامی است و بدون داشتن آمادگی جسمانی انجام این حرکات ممکن نیست.

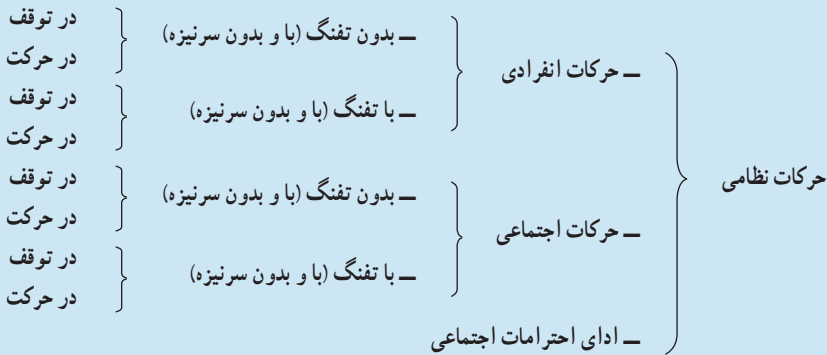
برخی از اهداف آموزش نظام جمع با تفنگ در نیروهای مسلح عبارت است از :

- ۱ اجرای با اقتدار و منظم مراسم مختلف نظامی مانند صبحگاه، رژه و...
- ۲ انس گرفتن و آشنا شدن افراد با تفنگ؛ به عبارتی انجام این حرکات موجب می شود افراد با تفنگ مأنوس شوند؛ به طوری که این ابزار جزئی از بدن افراد محسوب شود.
- ۳ افزایش قدرت جسمانی و هماهنگی اعضای بدن و حتی حواس افراد.
- ۴ هماهنگ شدن افراد با گروه برای اجرای مأموریت محوله.
- ۵ آموزش یادگیری اطاعت از فرماندهان.
- ۶ سازمان گرفتن سریع در لحظه های حساس نبرد به منظور واکنش بهنگام به اقدامات دشمن؛ ضمن آنکه بی نظمی موجب می شود دشمن آسان تر به اهداف خود برسد.

اهداف آموزش نظام جمع با تفنگ در نیروهای مسلح را بنویسید

بیشتر بدانید (۱)

حرکات نظام جمع و آداب نظامی را به طور دقیق می توان به شرح زیر تقسیم نمود.

چه مواردی که باید در هنگام ایستادن با تفنگ رعایت شود؟

■ ایستادن با تفنگ

وضعیت بدن در حالت ایستادن با تفنگ مانند ایستادن بدون

تفنگ است. مواردی که باید در هنگام ایستادن با تفنگ رعایت

شود به شرح زیر است.

۱ کف قنداق تفنگ بر روی زمین قرار بگیرد؛ به طوری که

خشاب رو به جلو و تفنگ به طور کامل عمود بر زمین باشد.

۲ دست راست کشیده و دست چپ مشت کرده، چسبیده

به بدن باشد.

۳ نرمی دست راست (بین انگشت شست و نشانه) از پشت

لوله سلاح در قسمت زیر مگسک را می گیرد و چهار انگشت

بسته از پهلو لوله تفنگ را مهار می کند.

۴ حالت خبردار حفظ می شود.

■ به چپ؛ چپ با تفنگ

وضعیت بدن در انجام حرکت به چپ؛ چپ با تفنگ مانند حرکت بدون تفنگ است. مراحل انجام

حرکات به چپ؛ چپ با تفنگ به قرار زیر است. **مراحل انجام حرکت به چپ چپ چگونه است؟**

۱ با فرمان به چپ (خبر) تفنگ به اندازه چهار انگشت بسته با خم کردن دست از زمین جدا

می شود.

(خلاصه نویسی شود)

۲ با فرمان چپ (اجرا) نفر روی پنجه پای راست و پاشنه پای چپ به اندازه ۹۰ درجه به سمت

چپ می چرخد و هم زمان با این چرخش دست راست تفنگ را به اندازه ۹۰ درجه می چرخاند و بدون

جدا شدن تفنگ از بدن به جلو می آورد، به طوری که تفنگ عمود بر زمین باشد؛ از پنجه پای راست تا

پاشنه پای چپ و به اندازه طول یک قنداق فاصله باشد و از پنجه پای چپ تا کف قنداق تفنگ به اندازه

طول یک و نیم قنداق فاصله باشد.

۳ نفر پاشنه پای راست را از کوتاه ترین مسیر محکم به پاشنه پای چپ می زند و هم زمان قنداق

تفنگ در امتداد پنجه پای راست به آرامی و بی صدا بر زمین گذاشته می شود. این حرکت را می توان با

شمارش با افراد تمرین کرد.

■ به راست؛ راست با تفنگ

۱ با فرمان به راست تفنگ به اندازه چهار انگشت بسته با خم کردن دست از زمین جدا می شود.

۲ با فرمان راست نفر روی پنجه پای چپ و پاشنه پای راست به اندازه ۹۰ درجه به سمت راست

می چرخد و هم‌زمان با این چرخش دست راست تفنگ را به اندازه 90° درجه چرخانیده، بدون جدا شدن تفنگ از بدن به جلو می‌آورد به طوری که، تفنگ عمود بر زمین باشد؛ از پنجه پای راست تا پاشنه پای چپ به اندازه طول یک قنداق فاصله باشد و از پنجه پای چپ تا کف قنداق تفنگ به اندازه طول یک و نیم قنداق فاصله باشد.

۳ نفر پاشنه پای چپ را از کوتاه‌ترین مسیر محکم به پاشنه پای راست می‌زند و هم‌زمان قنداق تفنگ را در امتداد پنجه پای راست به آرامی و بی‌صدا بر زمین می‌گذارد. این حرکت را می‌توان با شمارش با افراد تمرین کرد. در تصاویر زیر نحوه اجرای حرکت به راست، راست به ترتیب اجرا شماره گذاری شده است.

مراحل انجام حرکت عقب گرد چگونه است ؟

■ عقب گرد

وضعیت بدن در انجام حرکت عقب گرد با تفنگ مانند حرکت بدون تفنگ است. مراحل انجام حرکات به چپ؛ چپ با تفنگ به قرار زیر است.

۱ با فرمان عقب (خبر) تفنگ به اندازه چهار انگشت بسته با خم کردن مچ دست از زمین جدا

می‌شود.

۲ با فرمان گرد (اجرا) نفر روی پنجه پای راست و پاشنه پای چپ به اندازه 180° درجه از سمت چپ می‌چرخد و هم‌زمان با این چرخش دست راست تفنگ را به اندازه 180° درجه می‌چرخاند و بدون جدا شدن تفنگ از بدن به جلو می‌آورد؛ به طوری که تفنگ عمود بر زمین باشد؛ از پنجه پای راست تا

پاشنه پای چپ به اندازه طول یک قنداق فاصله باشد، از پنجه پای چپ تا کف قنداق تفنگ به اندازه طول یک و نیم قنداق فاصله باشد.

۳ نفر پاشنه پای راست را از کوتاه‌ترین مسیر محکم به پاشنه پای چپ می‌زند و هم‌زمان قنداق تفنگ در امتداد پنجه پای راست به آرامی و بی‌صدا بر زمین گذاشته می‌شود. این حرکت را می‌توان با شمارش با افراد تمرین کرد.

مراحل انجام حرکت آزاد با تفنگ چگونه است ؟

■ آزاد

وضعیت کلی بدن در انجام حرکت آزاد با تفنگ مانند حرکت بدون تفنگ است. مراحل انجام حرکات آزاد با تفنگ به قرار زیر است.

۱ با فرمان آزاد، نفر پای چپ خود را به سرعت از زمین بلند می‌کند و به اندازه عرض شانه باز می‌کند و با ضربه محکم به سمت چپ می‌کوبد.

۲ هم‌زمان با این حرکت دست راست به طور کشیده لوله تفنگ را گرفته، پاشنه و کف قنداق از زمین بلند شده، جلوی قنداق به پنجه پا می‌چسبد و در امتداد آن قرار می‌گیرد.

۳ دست چپ مشت کرده و کشیده، پشت بدن مانند تصویر قرار می‌گیرد.

مراحل انجام فرمان دست فنگ چگونه است ؟

■ دست فنگ

برای جابه‌جا شدن سریع با تفنگ فرمان به دست فنگ داده می‌شود. مراحل اجرای این فرمان به شرح زیر است.

۱ با فرمان به دست (خبر) تفنگ به اندازه چهار انگشت بسته با خم کردن مچ دست از زمین جدا

می‌شود.

۲ با فرمان فنگ (اجرا) نفر با دست راست تفنگ را به سرعت به دست چپ پرتاب می‌کند؛ هم‌زمان با

این حرکت انگشت شست دست چپ روی روپوش فوقانی و چهار انگشت بسته از زیر روپوش تحتانی را

می‌گیرد و دست راست از لوله تفنگ زیر «دستگاه نشانه روی» را می‌گیرد مانند تصویر شماره ۲.

۳ در ادامه دست راست از قنداق تفنگ گرفته به صورتی که آرنج دست راست به پهلو می‌چسبید؛

خشب تفنگ رو به جلو و بدنه تفنگ به شکم می‌چسبید؛ سر لوله تفنگ به چپ و رو به بالا قرار می‌گیرد،

به طوری که لوله تفنگ زاویه بین گردن تا شانه را نصف کند؛ بند تفنگ رو به پایین قرار می‌گیرد.

مراحل اجرای پا فنگ به دست فنگ چگونه است ؟

■ پا فنگ از حالت دست فنگ

۱ با فرمان پا فنگ کف دست راست، با یک ضربه محکم، بست بالای تفنگ را می گیرد.

۲ دست راست با کمک دست چپ، تفنگ را به پهلوی راست می برد.

۳ دست چپ، از نزدیک ترین فاصله با سرعت پایین می آید و هم زمان، دست راست تفنگ را در

حالت صحیح پا فنگ قرار می دهد.

مراحل انجام فرمان دوش فنگ را بنویسید ؟

■ دوش فنگ

اجرای فرمان دوش فنگ در سه مرحله به شرح زیر انجام می شود.

۱ دست راست، تفنگ را با سرعت از زمین جدا می کند و ضمن یک چرخش 90° درجه از سمت

راست بدن به شانه چپ در امتداد جانبی دست چپ قرار می دهد، به طوری که قنداق عمود بر زمین و

تفنگ در امتداد پای چپ باشد و خشاب به طرف چپ و خارج قرار گیرد. هم زمان با این حرکت، کف

دست چپ انتهای قنداق را طوری می گیرد که چهار انگشت بسته زیر قنداق، نوک انگشتان چسبیده

به پهلوی چپ قنداق و انگشت شست روی تیزی قنداق باشد و ساعد دست راست عمود بر لوله تفنگ

و آرنج موازی با سطح زمین باشد.

۲ دست چپ، تفنگ را با کمک دست راست به سوی شانه چپ هدایت می کند، به صورتی که

ساعد به موازات زمین و زاویه بین ساعد و بازو 90° درجه باشد. خشاب روی فرورفتگی شانه قرار

گرفته، دست چپ همواره قنداق را رویه روی بازو نگه می دارد و آرنج دست چپ به بدن می چسبد.

۳ دست راست با سرعت از کوتاه ترین راه پایین می آید و نفر به حالت خبردار می ایستد.

■ پافنگ از حالت دوش فنگ مراحل اجرای پا فنگ از حالت دوش فنگ چگونه است ؟
اجرای فرمان پا فنگ در سه مرحله به شرح زیر انجام می شود.

۱ دست چپ قنداق را با سرعت به طور عمودی به پایین می کشد و هم زمان با این حرکت، کف دست راست ضمن وارد ساختن ضربه محکم به لوله و سیلندر، تفنگ را در وضعیت حرکت دوم دوش فنگ قرار می دهد.

۲ دست چپ تفنگ را رها می کند و دست راست با یک چرخش سریع ۹۰ درجه ای از چپ به راست آن را در سمت راست بدن قرار می دهد و هم زمان با این حرکت، دست چپ در امتداد سر شعله پوش قرار می گیرد و دست راست، تفنگ را در فاصله چهار انگشت بسته از زمین نگه می دارد.

۳ دست چپ با سرعت از کوتاه ترین راه پایین می آید و نفر هم زمان تفنگ را بدون ضربه زدن و در امتداد پنجه پای راست روی زمین قرار می دهد و به حالت خبردار می ایستد.

مراحل اجرای پیش فنگ چگونه است ؟

■ پیش فنگ

منظور از پیش فنگ ادای احترام نظامی است و به شرح زیر انجام می شود :

۱ با فرمان «پیش» نفر با خم کردن میج دست، تفنگ را به اندازه چهار انگشت بسته از زمین بالا

می آورد، با فرمان «فنگ» دو حرکت به شرح زیر انجام می دهد.

۲ با دست راست و به سرعت، تفنگ را بالا می آورد و آن را در جلو و وسط سینه قرار می دهد

و هم زمان با کف دست چپ، ضربه محکمی به انتهای روپوش لوله وارد می آورد و تفنگ را طوری

می گیرد که مگسک در امتداد بینی قرار گیرد؛ فاصله تفنگ از نوک بینی به اندازه چهار انگشت بسته

باشد؛ انگشتان هر دو دست در جلو و انگشت شست در پشت قرار گیرد و آرنج ها چسبیده به پهلوی،

ساعد دست چپ موازی با سطح زمین، سنگینی بدن کمی به جلو و سر بالا باشد.

۳ دست راست کشیده و از کوتاه ترین راه پایین می آید، به طوری که چهار انگشت بسته در جلو و

در امتداد قنناق و انگشت شست مماس با قنناق قرار می گیرد.

بیشتر بدانید (۲)

در هنگام سان یا تشریفات فرمان داده می شود «ملاقات به راست، پیش فنگ». در این حالت، حرکت سوم پیش فنگ با گرداندن سر به راست انجام می شود، به طوری که چانه بالا و بدن در وضعیت صحیح ایستادن قرار گیرد.

۱

۲

۳

■ پافنگ از حالت پیش فنگ مراحل اجرای پافنگ از حالت پیش فنگ چگونه است ؟

اجرای فرمان «پافنگ» با سه حرکت به شرح زیر انجام می شود.

۱ کف دست راست با سرعت از پهلوی، ضربه محکمی به قسمت بالای روپوش تفنگ وارد می کند

و آن را طوری می گیرد که چهار انگشت بسته رو و انگشت شست در پشت آن قرار گیرد.

۲ دست راست، تفنگ را در کنار پنجه پای راست، به طور عمودی با حفظ چهار انگشت

فاصله از زمین نگه داشته، هم زمان دست چپ در امتداد بالای شعله پوش قرار می گیرد؛ به طوری که

چهار انگشت بسته و کف دست رو به زمین باشد.

۳ دست چپ با سرعت پایین می آید و هم زمان قنداق بدون ضربه زدن به پهلوی پنجه پای راست

روی زمین قرار می گیرد.

اجرای مراسم صبحگاه در مدارس

برای اجرای مراسم صبحگاه لازم است دانش‌آموزان به صورت تیم، دسته و گروهان سازماندهی شوند و یک نفر فرمانده برای هر کلاس انتخاب شود. سه نفر به عنوان گروه پرچم و یک نفر برای برافراشتن پرچم انتخاب شود. دانش‌آموزان محترم در این مراسم با لباس متحدالشکل حضور یابند.

فرمانده میدان با قرار گرفتن در پشت تریبون و ذکر نام خداوند متعال صبحگاه دانش‌آموزی را به شرح زیر اجرا می‌کند.

فرمانده میدان: از جلو، از راست، نظام.

دانش‌آموزان: الله.

فرمانده میدان: به احترام الله و به احترام خون شهدا، خبردار.

دانش‌آموزان: اسلام پیروز است، شرق و غرب نابود است.

فرمانده میدان: تلاوت آیاتی از قرآن مجید.

دانش‌آموزان: پس از اتمام قرائت قرآن صلوات.

فرمانده میدان: به احترام پرچم جمهوری اسلامی ایران، خبردار.

دانش‌آموزان: اجرای فرمان برافراشتن پرچم توسط گروه (پرچم) و هم‌زمان قرائت سرود جمهوری اسلامی ایران.

فرمانده میدان: پایداری نظام جمهوری اسلامی ایران تکبیر.

دانش‌آموزان: اجرای فرمان الله اکبر (۳) پاینده رهبر.

فرمانده میدان: به نیایش.

دانش‌آموزان: قرائت نیایش.

فرمانده میدان: آزاد.

دانش‌آموزان: شهید.

فرمانده میدان: دعای سلامتی آقا امام زمان را زمزمه می‌کنیم.

تأثیر عوارض زمین بر عملیات رزمی دارد ؟

عوارض زمین چیست ؟

بخش دوم : عوارض زمین

به برجستگی‌ها و فرورفتگی‌ها مانند دشت‌ها، دره‌ها، جلگه‌ها، تپه‌ها و مانند آنها که در روی زمین قرار گرفته‌اند عوارض زمین می‌گویند. در عملیات رزمی، عوارض زمین تأثیر مستقیمی در دفاع و حمله دارد و موجب تسریع در رسیدن به پیروزی یا کند شدن و توقف عملیات و در نتیجه شکست خواهد شد و در بعد رزم انفرادی هر نیروی رزمنده پیاده، برای انجام مأموریت عملیاتی باید روی زمین بجنگد، پیشروی کند یا دفاع کند. زمین حرکت نیروهای رزمنده را آسان یا مشکل می‌کند و عوارض روی زمین سبب می‌شود که نفرات از دید و تیر دشمن حفظ شوند. بنابراین لازم است که هر نیروی رزمنده با عوارض زمین آشنایی کامل داشته باشد.

تأثیر عوارض زمین بر رزم انفرادی دارد ؟

منظور از شناسایی عوارض زمین عبارت است از :

الف) جان خود را در رزم حفظ کند. شناخت عوارض زمین چه اثری برای رزمنده دارد ؟

ب) با استفاده از عوارض زمین خود را به دشمن نزدیک کند و او را دستگیر کند یا بکشد.

پ) دستورات فرماندهان خود را درک کند.

ت) دشمن یا نقاط مورد نظر را به دیگران نشان دهد و آنچه را دیگران نشان می‌دهند، به خوبی درک کند.

پستی‌ها چیستند ؟

عوارض زمین را تعریف کنید ؟

■ تعریف عوارض زمین

به کلیه پستی‌ها و بلندی‌های سطح زمین، عوارض زمین می‌گویند. پستی‌ها، زمینی است که سطح آنها نسبت به محیط اطراف خود پایین‌تر باشد، مانند گودال و شیار. بلندی‌ها زمینی است که نسبت به محیط اطراف خود بلندتر باشد، مانند کوه و یال. عوارض زمین به دو دسته عوارض طبیعی و عوارض مصنوعی تقسیم می‌شود.

بلندی‌ها چیستند ؟

الف) عوارض طبیعی : عوارضی است که انسان در به وجود آمدن آن نقشی نداشته باشد. این

عوارض به چهار دسته تقسیم می‌شود :

۱) بلندی‌ها (کوه، تپه)

۲) گودی‌ها (دره، شیار، گودال)

۳) همواری‌ها (دشت، جلگه)

۴) آب‌ها (اقیانوس، دریا، دریاچه، رودخانه)

عوارض طبیعی کدامند ؟

بلندی‌ها مانند کوه و تپه

همواری‌ها مانند دشت و جلگه

آب‌ها مانند اقیانوس، دریا، دریاچه و رود

گودی‌ها مانند دره، شیار و گودال

ب) عوارض مصنوعی : عوارضی

است که به وسیله انسان به وجود می‌آید و انسان

در به وجود آوردن آن نقش دارد؛ مانند خاکریز،

کانال، سنگر، پل، جاده، تونل، قلعه و....

برای عوارض غیر طبیعی زمین چند مثال بزنید

تقسیم بندی عوارض زمین از لحاظ دید را فقط بنویسید ؟

← **زمین هموار ، زمین های پست و بلند و زمین های مستور یا پوشیده**

تقسیم بندی عوارض زمین به لحاظ دید

(الف) زمین های هموار : زمینی است که دارای میدان دید وسیع و کافی باشد مانند دشت، کویر

و جلگه. **زمین های هموار را توضیح دهید**

(ب) زمین های پست و بلند : زمینی است که دارای پستی و بلندی های مختلفی است، مانند کوه،

تپه و دره. **زمین های پست و بلند را توضیح دهید**

(پ) زمین های مستور یا پوشیده : زمینی است که از رویدنی های مختلف پوشیده شده باشد،

مانند جنگل، نخلستان و نیزار. **زمین های مستور و پوشیده را توضیح دهید**

بررسی زمین از لحاظ دید و تیر، استتار، اختفا، پوشش و محورهای مواصلاتی			
زمین	دید و تیر	استتار، اختفا، پوشش	محورهای مواصلاتی
زمین های هموار	خوب	ضعیف	خوب
زمین های پست و بلند	پستی ها : ضعیف	پستی ها : خوب	محدود به جاده ها
	بلندی ها : نسبتاً خوب	بلندی ها : ضعیف	
زمین های مستور	ضعیف	بسیار عالی	ضعیف

سوال جا خالی داده می شود

تعاریف و اصطلاحات عوارض زمین

شناسایی عوارض زمین با نام گذاری آنها همراه است، به نحوی که رزمندگان همواره از بیان یک

اصطلاح مفهوم آن را درک و می توانند آن را بیان کنند. این عوارض عبارت اند از :

۱ **کوه** : ارتفاعاتی که بلندی آن از سطح زمین های اطراف بیش از ۶۰۰ متر است.

کوه چیست ؟

تپه چیست ؟

۲ تپه : ارتفاعاتی که بلندی آن از سطح زمین‌های اطراف کمتر از ۶۰ متر و بیشتر از ۱۵ متر است.

تل چیست ؟

۳ تل یا تُل : کوه پست و پشته‌ای که بلندی ارتفاع آن از سطح زمین‌های اطراف کمتر از ۱۵ متر باشد تل یا تُل می‌گویند.

نکته : معمولاً یکی از اهداف عملیات نظامی تصرف و نگه داشتن این ارتفاعات (کوه، تپه و تل) است که در سرنوشت نبرد تأثیر فراوانی دارد.

۴ رشته کوه : به چند کوه به هم پیوسته رشته کوه می‌گویند؛ مانند رشته کوه البرز و زاگرس.

رشته کوه چیست ؟

۵ قله : بلندترین نقطه کوه را قله می‌گویند، مانند قله دماوند.

قله چیست ؟

۶ خط الرأس جغرافیایی : محل برخورد دو دامنه در بالای کوه را که محل تقسیم آب باران است، خط الرأس جغرافیایی می‌گویند.

خط الرأس جغرافیایی چیست ؟

خط الرأس نظامی چیست ؟

۷ خط الرأس نظامی : محلی است پایین تر از

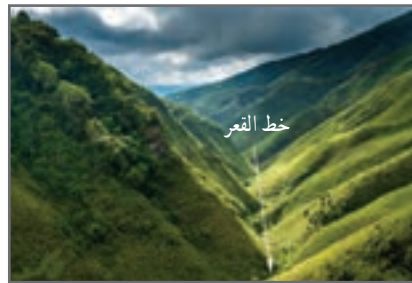
خط الرأس جغرافیایی که وقتی نیروی رزمنده یا تجهیزات و ادوات سازمانی در آنجا قرار می گیرد، از دید مستقیم دشمن پنهان شود و به راحتی قابل رؤیت نباشد.

خط القعر یا دره چیست ؟

۸ خط القعر یا دره : در مکان هایی که دو دامنه کوه یکدیگر را در قسمت پایین قطع کنند،

خط القعر یا دره ایجاد می شود که مقابل خط الرأس است. آب های باران در آن جمع می شود و جریان پیدا می کند و کف آن تقریباً مسطح است که به آن دره می گویند. خط القعر را در اصطلاح نظامی خط منصف نیز می نامند.

خط القعر در اصطلاح نظامی چیست ؟

۹ زاویه بی روح : به نقاطی از زمین می گویند که در بُرد یک جنگ افزار یا دیده بان قرار دارد،

اما به سبب شکل ویژه زمین یا وجود موانعی از محل مربوطه، اجرای تیر مستقیم یا دیده بانی بر روی آن مقدور نیست.

زاویه بی روح چیست ؟

ارتفاعاتی که دارای شیب محدب هستند میدان تیر انداز را به شدت محدود می کنند.

گردنه چیست ؟

۱۰ گردنه : ناحیه‌ای از خط الرأس کوه است که کمترین ارتفاع را نسبت به دو قله دو طرف آن دارد. برای گذشتن از یک سمت رشته کوه به طرف دیگر معمولاً باید از گردنه‌ای گذشت. معمولاً جاده‌های کوهستانی از این مکان عبور می‌کنند. به عبارت دیگر پایین‌ترین نقطه تماس میان خط الرأس‌های دو کوه را گردنه می‌خوانند. در دو سوی گردنه عموماً دو دره از هر دو سوی کوه سرازیر می‌شوند که به موجب آن، گردنه شکلی مانند زین اسب پیدا می‌کند. در عملیات رزمی کنترل گردنه مهم است.

شیب و ضد شیب چیست ؟

۱۱ شیب و ضد شیب : شیب و ضد شیب نسبت به محل دشمن مشخص می‌شود. به آن قسمت از دامنه کوه که در دید و تیر مستقیم دشمن قرار دارد، شیب و به آن قسمت از دامنه کوه که در دید و تیر مستقیم دشمن قرار ندارد، ضد شیب می‌گویند.

به طور کلی ضد شیب نفر را از دید و تیر مستقیم دشمن محفوظ می‌دارد و دشمن باید برای پیدا کردن آن تلاش بیشتری کند و از تیر غیر مستقیم که دقت کمتری دارد، استفاده کند. سنگرها به جز سنگر تأمین و سایر مواضع در ضد شیب ایجاد می‌شود. روی ضد شیب حدود اختفا برای حالات مختلف تیراندازی و وسایل و تجهیزات نظامی وجود دارد. این حدود اختفا بستگی به دید مستقیم دشمن روی منطقه خودی شامل، حد اختفای نفر در حالت درازکش، حد اختفای نفر در حالت به زانو و حد اختفای خودرو یا وسایل زرهی دارد.

شیار یا یال چیست ؟

۱۱ شیار و یال : شیار به شکاف‌های کم عمقی

گفته می‌شود که در امتداد جهت شیب دامنه است و در زمین‌های مسطح در اثر آب باران به وجود می‌آید.

معمولاً نیروهای شناسایی از دره‌ها و شیارها برای نفوذ

به خطوط دشمن استفاده می‌کنند. همچنین در زمان

عملیات می‌توان برای عبور نیروها از آن استفاده کرد

یال به برجستگی روی دامنه کوه گفته شود. معمولاً

یال دید و تیر مناسبی را ایجاد می‌کند.

۱۲ سوک : در اصطلاح نظامی، به قسمت خارجی

محل برخورد دو سطح عمود بر زمین یک دیوار یا دو

دیوار متقاطع را سوک می‌گویند. معمولاً در دفاع

شهری برای تیراندازی و بررسی کوچه و خیابان به

حالت درازکش، از پایین‌ترین نقطه سوک دیوار

استفاده می‌شود. **هور چیست ؟**

۱۳ هور : هور مکانی در طبیعت است که آب در آن مانده و گیاهان کوتاه بیشتر از جنس علف و

نی در آن رویده باشد و عمق آن بین شش تا دوازده متر است. غالباً آب در هور غیر روان است و

حرکت نمی‌کند، مانند هورالعظیم که رزمندگان جمهوری اسلامی ایران عملیات خیبر و بدر را در این

منطقه انجام داده‌اند و در یک حمله برق‌آسا (با تأکید بر عملیات خیبر) نیروهای بعثی را تارومار کرده،

تانک‌های به گل گیر کرده عراق در منطقه پلانه نباهدی، این عملیات است. این عملیات مبدأ تحول

جدیدی در جنگ بود. چرا که این جسارت انتخاب منطقه هور برای عملیات توسط رزمندگان ایران

اسلامی سبب غافلگیری دشمن بعثی شد و موجب تحولات بعدی صحنه جنگ شد.

سوک چیست ؟

فعالیت (۲)

با کمک مدرس آمادگی دفاعی خود و منابع تحقیقاتی، مواردی دیگر از عوارض زمین را که در شکل زیر آمده است توضیح دهید.

۱ کرانه نزدیک ۲ کرانه دور ۳ کرانه چپ و راست

جنگ افزار چیست ؟

بخش سوم : جنگ افزار شناسی

به هرگونه وسیله و ابزاری که انسان برای دفاع از خود در مقابل دشمن و جهاد در راه خدا به کار می برد، جنگ افزار می گویند. برای اینکه بدانیم جنگ افزار چگونه پیشرفت کرده است، انسان بدون سلاخی را تصور کنید که برای رهایی از دست جانوران غول پیکر، خود را در شکاف کوه‌ها و غارها پنهان می کرده است و برای شکار، سرچوب‌ها و سنگ‌ها را تیز می کرده و با استفاده از الیاف گیاهی سنگ‌های نوک تیز را به چوب‌ها متصل می ساخته است. این کار در واقع اولین قدم در ساخت جنگ افزار بوده است.

کشف آتش قدم مؤثر دیگری در پیشبرد و تکامل جنگ افزار بوده است. بشر با بهره گیری از این خاصیت، در فلزاتی مانند مس، قلع و آهن تغییر ایجاد کرد و توانست وسایل جنگی متنوع تری بسازد. کارد، خنجر، شمشیر، گرز و تیروکمان اولین سلاح‌های بشر است. این نوع سلاح‌ها را در اصطلاح «سلاح سرد» می نامند.

سلاح سرد چیست ؟

اختراع باروت تحول بزرگی در جنگ‌ها به وجود آورد. باروت اولین بار در توپ به کار رفت و از قدرت آن برای پرتاب گلوله به سوی دشمن استفاده شد. سلاح‌هایی را که در آنها برای پرتاب گلوله از باروت یا مواد اشتعالی دیگر استفاده می‌شود، «سلاح گرم» می‌نامند.

سلاح گرم چیست ؟

چرا کارشناسان در فکر ساخت تفنگ سر پر افتادند ؟ مشکلات استفاده از توپ مخصوصاً سنگین بودن آن باعث شد تا کارشناسان نظامی به فکر ساخت وسیله‌ای بیفتند که به همان روش کار کند، ولی توسط یک نفر قابل حمل باشد. در نتیجه «تفنگ سر پر» ساخته شد. اشکال عمده تفنگ‌های سر پر این بود که در مناطق مرطوب و بارانی قابل استفاده نبودند. مدت‌ها گذشت تا برای کامل‌تر کردن جنگ‌افزار و ایجاد جرقه و هدف‌گیری مطمئن در تیراندازی، «چاشنی» ساخته شد. مواد حساس و قابل اشتعال داخل کلاهک مسی که با ضربه‌ای که چخماق به آن وارد می‌کرد، آتش می‌گرفت و جرقه از سوراخ به ته لوله و باروت سرایت می‌کرد و باعث انفجار باروت

چاشنی چیست ؟

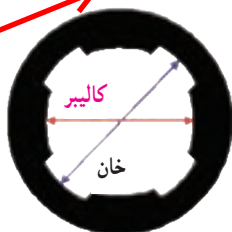
می‌شد. استفاده از چاشنی و چخماق هدف‌گیری را بسیار آسان کرد. اما باز هم یک اشکال وجود داشت و آن عدم «برد» کافی این تفنگ‌ها بود. تفنگ‌دار مجبور بود به دشمن یا هدف بسیار نزدیک شود که این کار بسیار خطرناک بود. → **برد کم در سلاح‌های سر پر چه مشکلی ایجاد می‌کرد؟**

خان تفنگ چیست؟

مدت‌ها گذشت تا آنکه چاره کار را در آن دیدند که در داخل لوله تفنگ برجستگی‌های موازی به صورت مارپیچ به وجود آورند. به این برجستگی‌های موازی و مارپیچ داخل لوله، خان می‌گویند. وجود «خان» باعث می‌شود که گلوله پس از انفجار باروت، در طول لوله به چرخش درآید.

تأثیر خان در تیراندازی چیست؟

وقتی گلوله‌ای در حالت چرخش به سوی هدف پرتاب شود، فاصله بیشتری را می‌تواند طی کند. پس به این فکر افتادند که به هر ترتیبی که شده زمان کمتری را صرف پرکردن تفنگ خود کنند.

به دنبال آن تفنگ‌های فشنگی یا ته پر به وجود

آمد که به آن سلاح غیر خودکار می‌گویند. سلاح غیر خودکار اسلحه‌ای است که برای هر بار شلیک باید آن را با دست مسلح کرد و گاز باروت در مسلح شدن آن دخالتی ندارد، مانند تفنگ برنو.

تفنگ سر پر چیست؟ یک مثال بزنید

تفنگ برنو لوله کوتاه و لوله بلند

سلاح نیمه خودکار چیست ؟

تفنگ

در سیر تحول جنگ افزار تفنگ‌هایی ساخته شد که می‌تواند عملیات جایگزینی فشنگ جدید، شلیک و بیرون انداختن پوکه را به صورت خودکار انجام دهد و در مدت زمان کوتاهی تعداد زیادی تیر شلیک کند. به این گونه تفنگ‌ها سلاح خودرو و نیمه خودکار گفته می‌شود. سلاح نیمه خودکار با فشار گاز باروت مسلح و به صورت تک تیر شلیک می‌کند و پس از مسلح شدن برای هر شلیک نیاز به کشیدن گلنگدن نیست؛ مانند تفنگ ام یک، کلت و تفنگ تک تیر انداز دراگونف.

سلاح نیمه خودکار چیست ؟ برای آن مثال بزنید

سلاح خودکار چیست ؟ برای مثال بزنید

سلاح خودکار اسلحه‌ای است که با فشار گاز باروت مسلح و به صورت رگبار شلیک می‌کند، مانند تیربارها.

به سلاح‌هایی که هم به صورت رگبار و هم به صورت تک تیر شلیک می‌کنند، اسلحه خودکار و نیمه خودکار می‌گویند؛ مانند تفنگ ژ ۳ و تفنگ کلاشنیکف.

به جنگ افزارهایی که خدمه آن از یک نفر بیشتر باشد، سلاح اجتماعی یا سلاح سنگین گفته می‌شود، مانند خمپاره اندازه‌ها و توپ‌ها.

سلاح‌های سنگین دارای قدرت تخریب و برد زیادی هستند. به جنگ افزارهایی که توسط یک نفر حمل می‌شوند، سلاح‌های سبک یا سلاح‌های انفرادی گفته می‌شود.

امروزه در کنار سلاح‌های سبک از سلاح‌های سنگین نیز استفاده می‌شود.

سلاح ام یک نیمه خودکار با شانه فشنگ هشت تیری

سلاح اجتماعی یا سلاح سنگین چیست ؟

برای آن مثال بزنید

سلاح خودکار تیربار پی کا

سلاح انفرادی چیست ؟

سلاح خودکار و نیمه خودکار چیست ؟ برای آن مثال بزنید

برد نهایی چیست؟

برد چیست؟

مسافتی را که گلوله بر اثر فشار گاز باروت طی می‌کند «برد» می‌گویند. **برد نهایی مسافتی است که**

یک سلاح یا هر نوع پرتابه دیگر می‌تواند گلوله خود را شلیک کند. هر چند این برد نشان‌دهنده حداکثر

توان یک سلاح است، اما در این مسافت، سلاح دقت عمل مناسب در هدف‌گیری و تخریب را ندارد. **برد**

مؤثر عبارت است از مسافتی که سلاح یا هر نوع پرتابه دیگر، می‌تواند شلیک کند و کارایی لازم را

در میزان تخریب و دقت نشانده‌روی داشته باشد؛ بنابراین **حداکثر دقت عمل در نشانده‌روی سلاح، در برد**

مؤثر آن است که معمولاً کمتر از برد نهایی است.

برد مؤثر چیست؟

بیشتر بدانید (۳)

سلاح‌ها با فشار مستقیم و غیرمستقیم گاز باروت مسلح می‌شوند. در روش مستقیم گاز باروت در یک لوله اصلی رفت و برگشت می‌کند (مانند تفنگ ژ۳) و در فشار غیرمستقیم گاز باروت از دو لوله رفت و برگشت می‌کند (مانند تفنگ کلاشنیکف). خصوصیات ظاهری هر سلاح را مشخصات آن سلاح می‌گویند، مانند خودکار و نیمه‌خودکار، فشار گاز باروت و... اما خصوصیات غیرظاهری هر سلاح را مشخصات آن سلاح می‌گویند، مانند کالیبر، وزن، برد و...

کوچک‌ترین قطر داخلی لوله سلاح یا بزرگ‌ترین قطر خارجی مرمی را کالیبر می‌گویند.

تعداد تیر شلیک شده در یک دقیقه را نواخت تیر می‌گویند که به دو نوع نواخت تیر عملی و نواخت تیر علمی تقسیم می‌شود. نواخت تیر عملی تعداد تیری است که یک جنگ‌افزار در یک دقیقه به صورت رگبار شلیک می‌کند و نواخت تیر علمی تعداد تیر شلیک شده در یک دقیقه است که توسط کارخانه سازنده سلاح محاسبه می‌شود.

به سرعت گلوله در لحظه خروج از دهانه لوله که برحسب متر بر ثانیه محاسبه می‌شود سرعت اولیه می‌گویند.

اسلحه کلاشنیکف

کلاشنیکف که در ایران به آن کلاش هم می‌گویند، از خانواده تفنگ‌های سبک انفرادی است. نام این سلاح برگرفته از نام طراح آن میخائیل تیموفیویچ کلاشنیکو است. به این سلاح AK-47 نیز گفته می‌شود که AK مخفف آفامات کلاشنیکف است و عدد ۴۷ نیز اشاره به سال ۱۹۴۷ دارد. این سلاح با توجه به سهولت استفاده و نگهداری، قدرت بالا، هزینه اندک تولید و دوام زیاد به محبوب‌ترین تفنگ سبک انفرادی تبدیل شده است.

مشخصات سلاح چیست ؟

مشخصات

خصوصیات ظاهری هر اسلحه را مشخصات آن سلاح می گویند.

کلاشنیکف سلاحی است انفرادی ساخت کشور روسیه و سایر کشورها از جمله جمهوری

اسلامی ایران. این سلاح در انواع گوناگون ساخته شده و هم اکنون نیز در سازمان رزم نیروهای مسلح

جمهوری اسلامی ایران قرار دارد.

این سلاح خودکار و نیمه خودکار است که با فشار غیرمستقیم گاز باروت مسلح و با هوا خنک

می شود.

دارای دستگاه نشانه روی مکانیکی و اپتیکی است. دستگاه نشانه روی مکانیکی شامل ستون درجه

و مگسک ثابت است که روی ستون درجه آن از اعداد یک تا هشت (یا یک تا ده) درج شده است و

هر عدد ضریب ۱۰۰ متر می باشد.

کلاشنیکف دارای برگه ناظم آتش سه وضعیتی (بالای ضامن، وسط رگبار، پایین تک تیر) است که

در سمت راست سلاح قرار دارد.

سیستم چکاننده آن از نوع ضربتی بوده و هنگامی که اسلحه به ضامن است مسلح نمی شود.

این اسلحه در انواع قنداق های جوی ثابت، کائوچویی ثابت، پلاستیکی ثابت و تاشوی (زیر و بغل)

ساخته می شود.

این سلاح با خشاب های ۷۵، ۴۰ و ۳۰ تیری تغذیه می شود.

مختصات سلاح چیست ؟

مختصات

خصوصیات غیرظاهری هر سلاح را «مختصات» آن سلاح می گویند.

کالیبر ۷/۶۲×۳۹ میلی متر

تعداد خان ۴ عدد

گردش خان از چپ به راست

برد مفید ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ متر

نواخت تیر علمی ۵۵۰ تا ۶۰۰ تیر در دقیقه

نواخت تیر عملی ۱۰۰ تا ۱۲۰ تیر در دقیقه

طول سلاح ۹۰ سانتی متر

وزن سلاح ۳/۲۷۰ کیلوگرم

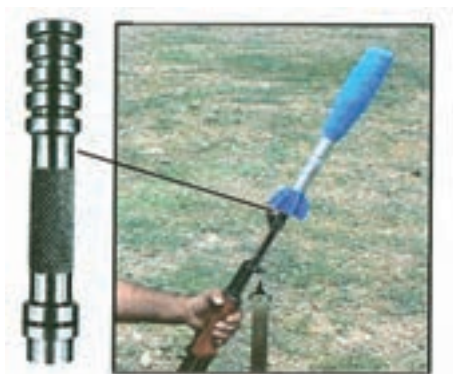
وزن یک عدد فشنگ ۱۶ گرم

وزن خشاب ۳۰ تیری خالی استاندارد ۳۵۵ گرم

متعلقات

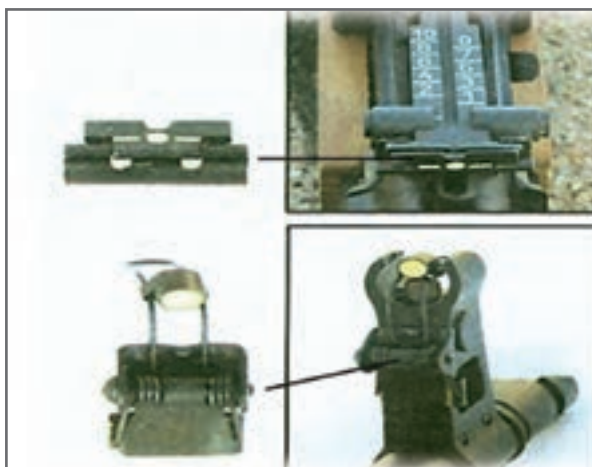
۱ **سرنیزه:** برای جنگ تن به تن و بریدن سیم خاردار ... استفاده می شود.

۲ **لوله رابط:** برای یرتاب انواع نارنجک تفنگی به کار می رود.

متعلقات کلاشینکف را نام ببرید ؟

۳ **دستگاه نشانه روی کار در شب:** برای تشکیل خط نشانه روی در تیراندازی شبانه استفاده می شود.

۴ **بند:** برای حمل سلاح و کمک به تیراندازی دقیق استفاده می شود.

۵ **پوکه کش:** از پوکه کش برای بیرون آوردن پوکه های (ته کن شده) استفاده می شود.

۶ **شعله پوش مانوری (گیره کور):** به جای شعله پوش معمولی بسته می شود و می توان برای تیراندازی رگبار با فشنگ گازی از اسلحه استفاده نمود.

وسایل تنظیف و ابزار و تجهیزات کلاشینکف کدامند ؟

۷ وسایل تنظیف، ابزار و تجهیزات :

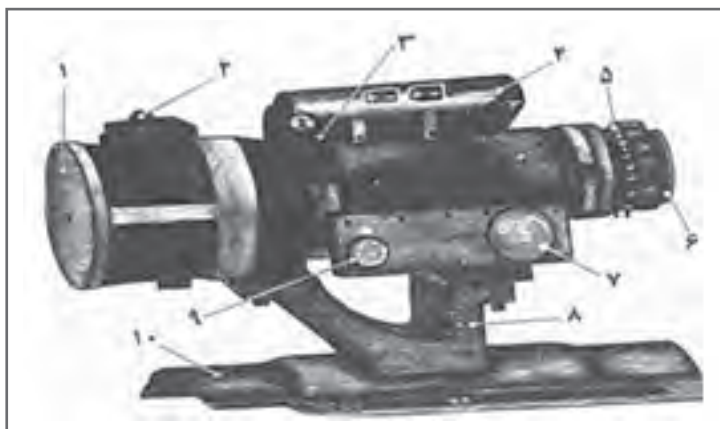

- ۱ و ۲- در و قوطی وسایل تنظیف
- ۳- پین بدکی
- ۴- سنبه هرزگرد
- ۵- فرچه تنظیف لوله
- ۶- سنبه پین درآور
- ۷- آچار مرکب (تنظیم مگسک)
- ۸- روغندان
- ۹- سنبه تنظیف و پوکه درآر

دوربین دید در شب شامل چه قطعاتی است ؟

۸ دوربین دید در شب :

۱- درپوش محافظ لاستیکی	۲- پیچ تنظیم در برد	۳- گردونه نیم پرده
۴- مخزن باتری	۵- طوقه تنظیم چشمی	۶- لاستیک محافظ چشمی
۷- کلید ولوم روشن و خاموش	۸- پایه دوربین	۹- گردونه تنظیم
- ۱۰- روپوش مخصوص محفظه

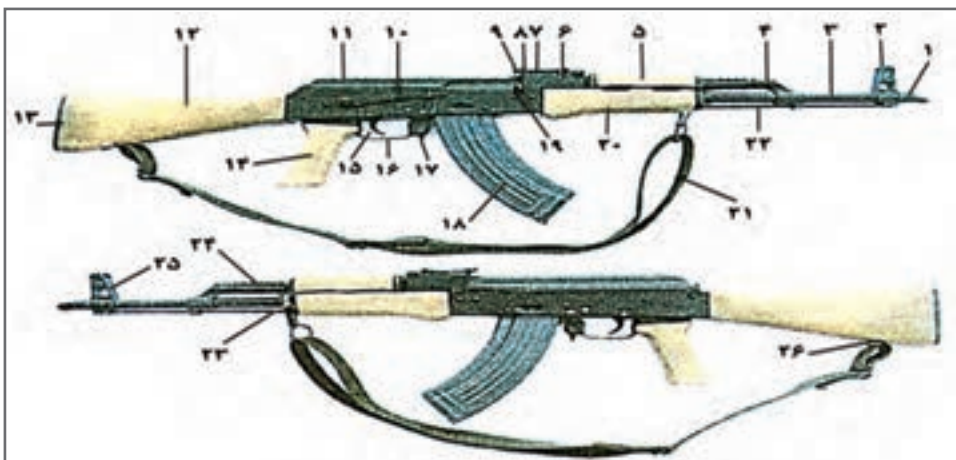
مأموریت سلاح کلاشینکف

مأموریت اصلی سلاح کلاشینکف تیراندازی علیه نفرات پیاده دشمن است. مأموریت فرعی این سلاح نیز با استفاده از نارنجک‌های تفنگی ضد تانک، حمله علیه تانک‌ها، نفربرها، خودروهای زرهی و استحکامات دشمن است.

قطعات کلاشینکف را نام ببرید ؟

اسلحه کلاشینکف از قطعات زیر تشکیل شده است :

۱ شعله پوش	۲ مگسک و حافظ مگسک
۳ لوله	۴ لوله گاز
۵ روپوش فوقانی	۶ قفل روپوش فوقانی
۷ ستون درجه (دستگاه نشانه‌روی)	۸ تپلیک تنظیم برد
۹ شکاف نشانه‌روی	۱۰ برگه ناظم آتش
۱۱ روپوش آلات متحرک	۱۲ قنداق
۱۳ مقرر وسایل نظیف	۱۴ قبضه تپانچه‌ای شکل
۱۵ ماشه	۱۶ محافظ ماشه
۱۷ قفل خشاب	۱۸ خشاب
۱۹ دستگیره آتش	۲۰ روپوش تحتانی
۲۱ بند	۲۲ سنبه
۲۳ مقربند (جلویی)	۲۴ سیلندر گاز
۲۵ پایه مگسک	۲۶ مقربند (عقبی)

انواع مهمات

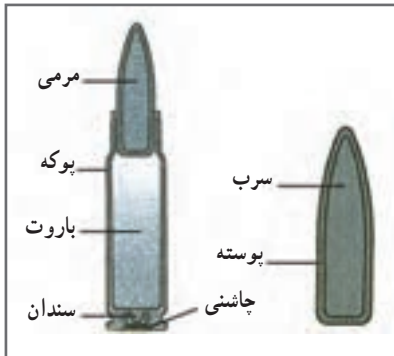
۱ انواع فشنگ‌های کلاشنیکف

علامت و مشخصه هریک و کاربرد این فشنگ‌ها در جدول و شکل زیر شرح داده شده است.

ردیف	نوع فشنگ	علامت مشخصه	کاربرد
۱	گازی مخصوص پرتاب نارنجک تفنگی	فاقد مرمی، سر جمع و بلند و پنج پر	جهت پرتاب نارنجک تفنگی جنگی
۲	گازی هشت پر معمولی	فاقد مرمی، سر جمع و کوتاه و هشت پر	جهت آموزش و پرتاب نارنجک تفنگی آموزشی
۳	جنگی ثاقب آتش‌زا (انفجاری)	نوک مرمی به رنگ سیاه و قرمز	علیه انبارهای مهمات و خودروهای سوخت
۴	جنگی آتش‌زا رسام	نوک مرمی به رنگ قرمز	دو منظوره، هم برای تیراندازی شبانه، تصحیح تیر و آتش زدن هدف‌های قابل اشتعال از قبیل انبار پوشاک، باک بنزین و مخازن بنزین
۵	جنگی ثاقب	نوک مرمی به رنگ سیاه	علیه خودروها و نفرات
۶	جنگی رسام	نوک مرمی به رنگ سبز	تصحیح تیر، علامت دادن
۷	جنگی معمولی	نوک مرمی فاقد رنگ	علیه نفرات دشمن
۸	مانوری	آبی یا قرمز (پلاستیکی)	برای مانور و رزمایش
۹	آموزشی	فاقد چاشنی و باروت و داشتن سوراخ روی بدنه پوکه	جهت آموزش و تمرین فشنگ‌گذاری

اجزای فشنگ معمولی را بنویسید ؟

اجزای فشنگ جنگی معمولی

اجزای یک فشنگ معمولی

قسمت‌های تشکیل دهنده فشنگ عبارت است از :

– مرمی که از پوسته و مغزی سربی تشکیل شده

است.

– بدنه پوکه

– باروت

– سندان فرورفتگی لبه انتهای پوکه

– چاشنی ضربتی اشتعالی

انواع نارانجک تفنگی را بنویسید ؟

۲ انواع نارنجک تفنگی

– ضد تانک

– ضد نفرات

– دودزا

– منور

– آموزشی

بازو بست قطعات سلاح کلاشینکف

سلاح‌های انفرادی را به منظور آموزش، نظافت، رفع گیر، تعمیر یا تعویض قطعات سلاح باز و بست

می‌کنند. شرح باز و بست و مراحل آن در حد عمومی مطابق توضیحات زیر آمده است. قطعاتی که از

سلاح باز می‌شود، روی سطح تمیزی به ترتیب قرار داده می‌شود.

۱ برای باز و بست سلاح ابتدا خشاب را از روی سلاح جدا می‌کنیم، مانند شکل زیر. سپس از

خالی بودن آن اطمینان حاصل می‌کنیم (آن را مسلح و به سمت فضای باز و بی خطر می‌چکانیم).

۱

۲

۲ باز کردن روپوش سلاح : میله فنر ارتجاع

را فشار می دهیم و روپوش را از سلاح جدا

می کنیم.

۳ میله و فنر ارتجاع را به سمت سرلوله فشار می دهیم و از سلاح جدا می کنیم.

۲ گلنگدن را در ریل خود به سمت جلو

فشار داده و به سمت بالا و قنداق سلاح می کشیم

و آن را جدا می کنیم.

۵ برای باز کردن روپوش فوقانی، قفل

روپوش را به صورت ۹۰ درجه درمی آوریم و

مانند شکل روبه رو روپوش فوقانی را جدا

می کنیم.

۶ آلات متحرک را مانند تصویر روبه رو

باز می کنیم.

۷ مراحل بستن سلاح عکس باز نمودن آن

است. آخرین قطعه ای که از سلاح باز می شود،

اولین قطعه ای است که روی سلاح بسته

می شود.

اصول و مهارت تیراندازی را تعریف کنید ؟

بخش چهارم : اصول و مهارت تیراندازی

موفقیت یک یگان نظامی در عملیات رزمی به مهارت نیروهای رزمنده آن یگان در تیراندازی ارتباط

مستقیم دارد، اگر افراد آن یگان، تیراندازان ماهری باشند، با مصرف مهمات کمتر، زمان کمتر و حداقل تلفات و ضایعات به هدف خود خواهند رسید. در غیر این صورت با مشکل مواجه خواهند شد.

اصول و مهارت تیراندازی را می توان رعایت کلیه تکنیک ها و تاکتیک های مؤثر بر اصابت گلوله

به هدف تعریف کرد. عدم رعایت این اصول به ویژه اصول تکنیکی سبب بروز نتایج نامطلوبی خواهد

شد. اصول و تکنیک های مهارت تیراندازی عبارت است از : **اصول و تکنیک های مهارت تیراندازی کدامند ؟**

۱ اصل آمادگی روحی و روانی (موارد ۱ تا ۷)

یکی از مهم ترین اصول مهارت تیراندازی آگاهی از عوامل تأثیرگذار بر آمادگی روحی و روانی

است. این عوامل عبارت اند از : **عوامل مؤثر بر اصل آمادگی روحی و روانی کدامند ؟**

ایمان و اعتقاد و توکل بر خدا، عشق و علاقه به تیراندازی، کنترل هیجانات درونی، استرس و

اضطراب، تمرکز و دقت در اجرای تکنیک ها و ایجاد آرامش در حین تیراندازی.

۲ اصل آمادگی جسمانی (موارد ۸ تا ۱۲)

عوامل آمادگی جسمانی مؤثر بر تیراندازی عبارت است از :

تقویت عضلات درگیر و کنترل کننده با تمرین خشک و استقامتی با سلاح در حالت های مختلف؛

داشتن بینایی خوب و تشخیص رنگ ها؛

شناسایی چشم غالب. (اصولاً چشم غالب با دست غالب هماهنگ است.)؛

تقویت قلب با انجام ورزش های منظم هوازی؛

افزایش حجم ریه های تیرانداز.

بهترین ورزش مؤثر در بالا بردن سطح آمادگی و افزایش استقامت قلبی - تنفسی، ورزش های

هوازی مانند : دو و میدانی، شنا، کوهنوردی و بدنسازی (تخصصی تیراندازی) است.

۳ اصل آمادگی تاکتیکی

این اصل شامل به کارگیری سلاح در محیط های جغرافیایی مختلف (جنگل، کوهستان، دشت

و...) و شرایط مختلف جوی (سرما، گرما، شرجی، گرد و خاک و...) و استفاده در شرایط مختلف

عملیاتی (آفندی، پدافندی و...) نحوه استقرار و سنگرگیری، استتار، اختفا، پوشش و... است که

بخشی از آن در مباحث درس رزم انفرادی آمده است.

بهترین
ورزش های
مؤثر بر بالا
بردن سطح
آمادگی در
تیراندازی
چیست ؟

اصل تجهیزات مناسب شامل چه مواردی است ؟

۴ اصل تجهیزات مناسب (سلاح و مهمات)

یکی از مهم ترین اصول مهارت تیراندازی، اطمینان از سالم و کامل بودن سلاح مهمات و تجهیزات آن (متعلقات) است؛ به طوری که هر تیرانداز قبل از مأموریت عملیاتی باید از وجود آنها اطمینان حاصل کند.

۵ اصل تمرینات مداوم

اصل تمرینات مداوم در تیراندازی را توضیح دهید

تیرانداز در صورتی می تواند علم مهارت تیراندازی را به صورت عملی اجرا کند که با تمرینات مختلف (جسمانی، روحی و روانی، تکنیکی و تاکتیکی) با ابزار مختلف مانند (مثلت گیری، شبیه سازها، تمرینات خشک و میدان تیر) به مهارت کافی رسیده باشد و تکنیک ها به صورت ملکه در ضمیر ناخودآگاه وی تثبیت شده باشد.

۶ اصل آگاهی و رعایت قوانین و مقررات ایمنی

یکی دیگر از مهم ترین اصول مهارت تیراندازی برای تیراندازان و عوامل اجرایی، آگاهی از مقررات تیراندازی و رعایت اصول ایمنی است. کوتاهی در رعایت اصول ایمنی موجب بروز حوادث غیرقابل جبران می شود. مهم ترین اصول ایمنی عبارت است از :

رعایت اصول و قواعد تحویل دادن و تحویل گرفتن سلاح؛ رعایت اصول و قواعد باز و بست و جابه جا نکردن قطعات سلاح؛ گوش به فرمان بودن در کلاس های عملی و میدانی تیر؛ کنترل و بازرسی سلاح در تحویل گرفتن و تحویل دادن؛ احتیاط های ایمنی برای جلوگیری از سرقت و مفقود شدن سلاح و تجهیزات و رعایت دستورالعمل های نظافت و نگهداری.

۷ اصل آمادگی تکنیکی

اصول و مقررات ایمنی و قوانین که لازم است

تیرانداز از آنها آگاهی داشته باشند کدامند ؟

آمادگی تکنیکی شامل :

حالت گیری صحیح تیراندازی : بهترین حالت گیری حالتی است که بدن تحت فشار نباشد و در راحتی کامل باشد و فرد بتواند بدون کوچک ترین لرزش و دامنه حرکتی تیراندازی کند و در نهایت بتواند در شرایط عملیاتی جان خود را از خطرات اصابت گلوله و ترکش حفظ نماید.

حالت تیراندازی به دو دسته تیراندازی مسابقاتی و تیراندازی عملیاتی تقسیم می شود.

ممکن است تیرانداز برای تیراندازی دقیق از تکیه گاه مانند دو پایه استاندارد سلاح، پایه های ابتکاری و دست ساز یا از اشیای اطراف مثل دیوار، خاکریز، درختان، سوراخ های دیوار ... استفاده کند یا بدون استفاده از تکیه گاه اقدام به تیراندازی کند.

حالت گیری صحیح تیراندازی

روش صحیح به دست گرفتن سلاح

نشانه گیری دقیق

مراحل نفس گیری و کنترل تنفس

آمادگی تکنیکی شامل چه مواردی می شود ؟

حالت
گیری
صحیح در
تیراندازی
چگونه
است ؟

البته تیراندازی بدون تکیه گاه از ضروریات یک تیرانداز است. تیراندازی که بتواند بدون تکیه گاه به درستی تیراندازی کند، قطعاً با تکیه گاه نیز تیراندازی وی عالی خواهد بود.

حالت گیری مسابقتی: تیرانداز با استفاده از تمام شرایط فیزیکی بدن و با استفاده از لباس و کفش مخصوص و تجهیزات دیگر در شرایطی ایدئال و استاندارد مانند سالن های تیراندازی و میدانی تیر ورزشی حالت گیری می کند.

حالت گیری مسابقتی در تیراندازی چگونه است ؟

حالت گیری عملیاتی در تیراندازی چگونه است ؟

حالت گیری عملیاتی: حالتی است شبیه حالت گیری مسابقتی، با این تفاوت که تیرانداز در میدانی جنگ در شرایط جغرافیایی مختلف و با توجه به عوارض طبیعی مانند درخت ها، سنگ ها و چاله ها و یا عوارض مصنوعی مانند سنگرها، کانال ها، دیوارها و... حالت گیری می کند. **تیراندازی عملیاتی به دو حالت تیراندازی هجومی و دفاعی تقسیم می شود.**

در حالت گیری هجومی تیرانداز در حال هجوم بردن به دشمن در حالت ثابت و یا متحرک است. دشمن در فواصل کوتاه قرار دارد و برای تیرانداز سرعت عمل در تیراندازی اهمیت زیادی دارد. **حالت گیری دفاعی در تیراندازی چگونه است ؟**

حالت گیری دفاعی: حالتی است ویژه برای تک تیراندازان و تیراندازانی که در فواصل دوری از دشمن در مکانی امن مستقرند و دقت در تیراندازی برای آنها اهمیت زیادی دارد.

انواع حالت تیراندازی عملیاتی دفاعی و هجومی عبارت است از:

حالت های تیراندازی به ترتیب اولویت عبارت است از: حالت درازکش؛ حالت نشسته؛ حالت به زانو (کوتاه و بلند) و حالت ایستاده.

حالت های تیراندازی به ترتیب اولویت کدامند ؟

الف) حالت درازکش عملیاتی: این حالت به دلیل سطح اتکای بیشتر روی زمین و در تیررس بودن کمتر و بالاتر رفتن دقت تیراندازی، در اولویت است.

حالت تیراندازی درازکش عملیاتی چگونه است ؟

حالت درازکش عملیاتی بدون استفاده از بند سلاح

حالت درازکش عملیاتی با استفاده از بند سلاح

حالت تیراندازی نشسته عملیاتی با سلاح کلاشینکف چگونه است ؟

ب) حالت نشسته عملیاتی با سلاح کلاشینکف: این وضعیت از لحاظ ثبات و استقرار مانند

وضعیت درازکش است و به دلیل در تیررس بودن بیشتر در اولویت دوم قرار دارد.

پ) حالت به زانوی عملیاتی

ت) حالت به زانوی بلند عملیاتی

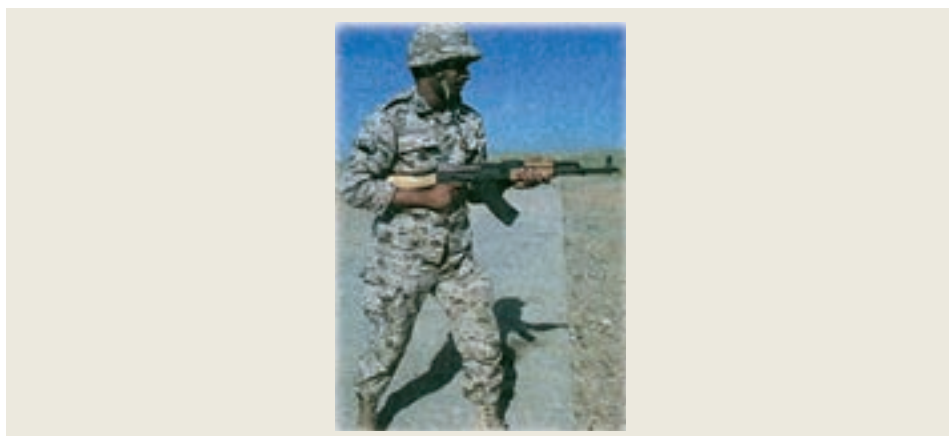
حالت تیراندازی ایستاده عملیاتی چگونه است ؟

ث) حالت ایستاده عملیاتی: این حالت به دلیل برخوردار نبودن از سطح اتکای زیاد روی زمین و لرزش دست، آخرین انتخاب تیرانداز است که از آن در مواقع اجرای آتش، تاکتیک های رزم انفرادی، آتش و حرکت، تیراندازی انتقالی و... استفاده می شود.

حالت ایستاده هجومی با استفاده از بند سلاح با نشانه روی دقیق

حالت ایستاده هجومی بدون استفاده از بند سلاح با نشانه روی دقیق

حالت ایستاده هجومی با سلاح قنداق دار بدون نشانه روی دقیق

حالت گیری عملیاتی با تکیه گاه

یکی از مؤثرترین عوامل در تیراندازی های دقیق، استفاده از تکیه گاه است. تکیه دادن بدن، دست ها و سلاح به اجسام ثابت از جمله لبه سنگر، سر خاکریز، تنه درختان و هر عارضه مناسبی که در حین اجرای عملیات بتوان از آن استفاده کرد، لرزش دست را به حداقل می رساند و در نتیجه دقت تیراندازی را بالا می برد.

حالت گیری عملیاتی تیراندازی با تکیه گاه چگونه است ؟

**انواع حالت گیری
با تکیه گاه را بنویسید ؟**

انواع حالت گیری با تکیه گاه

۱ با استفاده از دو پایه استاندارد سلاح

۲ با استفاده از پایه های ابتکاری و دست ساز

۳ با استفاده از اشیای اطراف، مانند لبه دیوار، شاخه درختان، سیم خاردار، سوراخ

دیوار، لبه پنجره و

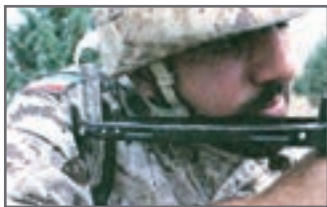
روش صحیح به دست گرفتن سلاح را بنویسید

روش صحیح به دست گرفتن سلاح

(الف) با کف انگشتان دست، دور قبضه سلاح را با فشار مستقیم بگیرید. به طوری که فشار روی قبضه برابر با فشار روی ماشه باشد (هر مقدار به ماشه نیرو وارد شود، خود به خود فشار روی قبضه بیشتر می شود).

(ب) انگشتی که ماشه را می کشد، نباید هیچ تماسی با قبضه سلاح داشته باشد تا بهترین شرایط برای فعالیت صحیح انگشت و عمل ماشه کشی ایجاد شود.

(پ) قنداق را در گودی شانه یا بین سلاح و بازو یا بازو (با توجه به نوع حالت گیری و شرایط فیزیکی تیرانداز) قرار دهید؛ به طوری که در تمام شلیک ها وضعیت ثابت داشته باشد.

تذکر:

– در حالت گیری هجومی به ویژه برای تیراندازی رگبار، بهترین جای قنداق در گودی شانه است.

– از فشار غیر ضروری روی قبضه و ماشه اجتناب شود؛ زیرا باعث لرزش سلاح و به خطا رفتن تیر خواهد شد.

نشانه گیری دقیق

نشانه گیری دقیق یکی از اصول مهم تیراندازی است که رعایت جزئیات آن باعث یکنواختی خط نشانه روی و در نهایت باعث کسب جمع تیر و نتیجه بهتر می شود. نشانه روی، یعنی تشکیل خط نشانه روی از چشم به روزنه دید و مگسک و هدف و قرار دادن آنها در یک جهت. (نشانه گیری دقیق معمولاً با استفاده از عناصر اپتیکی ردات، دوربین دید در روز، دوربین دید در شب و دوربین های حرارتی انجام می شود.) در ادامه به شرح نشانه روی به وسیله تفنگ کلاشینکف می پردازیم.

دستگاه نشانه روی کلاشینکف از قسمت های زیر تشکیل می شود:

۱ ستون درجه

۲ علامت تاکتیکی

۳ شکاف نشانه روی (روزنه دید)

۴ شاخص تنظیم برد

دستگاه نشانه روی کلاشینکف از چه قسمت هایی تشکیل شده است ؟

توضیح:

علامت تاکتیکی برابر با مسافت ۳۰۰ متر است. کاربرد آن برای مواقعی است که دید کم است و یا رزمنده نیاز دارد تا برد حداقل را روی سلاح سریعاً اعمال کند و تیراندازی دقیق نسبی کند.

مواحل نشانه روی را (به اختصار) شرح دهید.

مراحل نشانه روی

موارد ۱ تا ۴

۱ صورت را از بالا به سمت جلو (نه پهلو) پایین بیاورید تا گونه روی قنداق (محل استقرار گونه)

مستقر شود، در این حالت سر نباید به چپ یا راست خم شده باشد.

تذکر:

تیرانداز مبتدی به علت عدم حالت گیری صحیح، سر خود را به پهلو خم می کند و روی محل استقرار صورت روی قنداق قرار می دهد این کار باعث عدم نشانه روی صحیح می شود.

۲ میزان فاصله چشم تا روزنه دید باید ثابت باشد و از روپوش فلزی در سلاح سه سانتی متر فاصله

داشته باشد تا هنگام شلیک و عقب نشینی سلاح به صورت برخورد نکند.

۳ محل استقرار صورت روی قنداق باید ثابت باشد و به گونه ای باشد که هنگام تشکیل خط

نشانه روی و تطبیق روزنه دید با مگسک جابه جا نشود. در غیر این صورت تیرها با پراکندگی زیاد به

سمت هدف شلیک می شوند.

۴ هنگام تطبیق عناصر دید ابتدا فقط مگسک و روزنه دید را در یک خط قرار دهید؛ به طوری

که مگسک در وسط روزنه دید قرار گیرد و از طرفین به یک اندازه و از بالا با طرفین سطحی مگسک

تراز باشد. خط افقی فرضی روی

مگسک و روزنه دید در یک سطح و

فضای خالی دو طرف مگسک باید

برابر باشد. این مجموعه مگسک و

روزنه دید باید زیر خال سیاه باشد؛ به

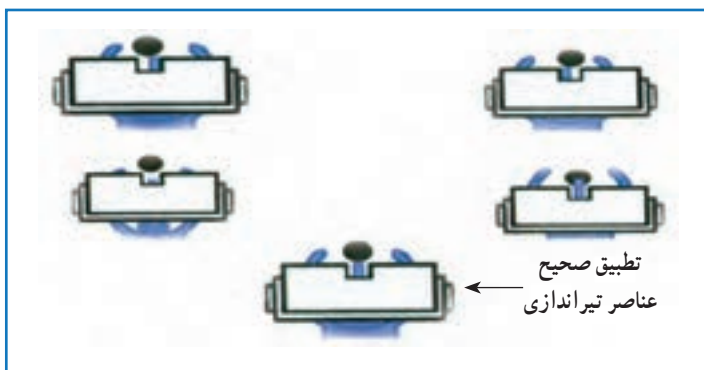
شکلی که یک خط سفید بین هدف

و این مجموعه باشد.

روش تطبیق عناصر نشانه روی در سلاح کلاشینکف چگونه است ؟

روش های تطبیق عناصر نشانه روی در سلاح کلاشینکف

تنظیم صحیح مگسک در شکاف روزنه، به این صورت است که مگسک دقیقاً در مرکز شکاف روزنه قرار گیرد؛ به طوری که فضای دو طرف مگسک کاملاً مساوی و نوک مگسک دقیقاً هم سطح لبه های شکاف روزنه باشد. حالت های غلط و صحیح در تطبیق عناصر دید در تصویر زیر نشان داده شده است.

چرا تنفس در لحظات آخر نشانه روی و اجرای شلیک خوب نیست ؟

مراحل نفس گیری و کنترل تنفس

تنفس در آخرین لحظات در زمان نشانه روی نهایی و اجرای شلیک، خوب نیست؛ زیرا تنفس با حرکات قفسه سینه و شکم و شانه ارتباط دارد و در نتیجه باعث حرکات سلاح و تأثیر منفی در دقت و اجرای تیراندازی می شود؛ به این دلیل سفارش می شود حتماً در زمان شلیک و نشانه روی نهایی نفس نکشید و حبس نفس کنید.

الف) وقتی خط نشانه روی تشکیل شد و تصمیم بر اجرای تیراندازی گرفتید، ابتدا نفس عمیق بگیرید، سپس نفسی با عمق کمتر و در نهایت نفس سوم را به صورت معمولی بگیرید. ب) در این مرحله باید چشم روی مگسک باشد و کنترل کند که مگسک حرکت در سمت نداشته باشد.

پ) هم زمان با گرفتن خلاصی ماشه با نفس سوم اضافه اکسیژن داخل ریه را تخلیه کنید و نفس را حبس نمایید.

ت) مقدار اکسیژن حبس شده در ریه ها باید به اندازه ای باشد که بدن احساس راحتی کند (ریه حالت طبیعی داشته باشد نه خیلی زیاد و نه زیاد پر).

مراحل نفس گیری و کنترل تنفس در تیراندازی را به اختصار شرح دهید.

تذکر :

در موقع حبس نفس نباید مگسک بالا یا پایین تر از سطح روزنه دید قرار گرفته باشد. همچنین مگسک و روزنه دید در موقع حبس نفس باید زیر خال سیاه باشد؛ به طوری که یک خط نازک سفید مگسک و روزنه دید را از خال سیاه جدا کرده باشد.

ماشه کشی : تکنیک کشیدن ماشه در زمان نشانه روی، قسمت خیلی حساس و خیلی مهم برای

کسب موفقیت در تیراندازی است. یادگیری صحیح و تمرین درست خیلی ضروری و مهم است.

همان طور که ماشه کشیده می شود و چشم روی عناصر نشانه روی به خصوص مگسک تمرکز دارد،

باید جزئیات آن نیز کنترل شود. چند قانون ساده در کشیدن ماشه کمک می کند که تیراندازی به طور

دقیق انجام شود. دانستن این قوانین ساده کمک می کند که تیراندازی آسان و لذت بخشی همراه با

کشیدن صحیح ماشه انجام گیرد.

فرآیند ماشه کشی چگونه است ؟

الف) انواع ماشه کشی در تیراندازی ها

انواع ماشه کشی در تیراندازی ها کدامند ؟

■ ماشه کشی ارادی

■ ماشه کشی غیر ارادی

ماشه کشی ارادی ویژه تیراندازان مبتدی است که به تکنیک ماشه کشی غیر ارادی مسلط نشده اند،

به طوری که معمولاً ترس شلیک و انتظار شلیک باعث می شود تیراندازان در موقع شلیک با واکنش

طبیعی بدن مواجه شوند و چشم را لحظه ای ببندند یا شانه را به سمت جلو (برای مقابله با عقب نشینی

سلاح) فشار می دهند. این کار باعث به هم خوردن خط نشانه روی می شود و عموماً سر سلاح پایین تر

می آید و تیر به پایین سیل اصاب می کند.

ماشه کشی ارادی چگونه است ؟

ماشه کشی غیر ارادی با تمرین زیاد به دست می آید و تیرانداز روی تکنیک ماشه کشی تمرکز نمی کند

و همراه با آهنگ تیراندازی تکنیک را به صورت غیر ارادی انجام می دهد. لذا تیراندازان باید با تمرین

و ممارست زیاد تکنیک های تیراندازی را در ضمیر ناخودآگاه خود قرار دهند تا ماشه کشی به صورت

ماشه کشی غیر ارادی چگونه است ؟

غیر ارادی صورت گیرد.

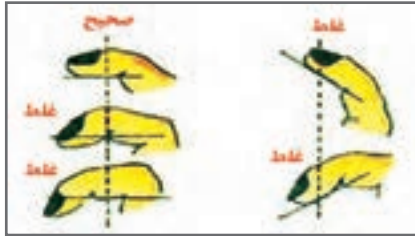
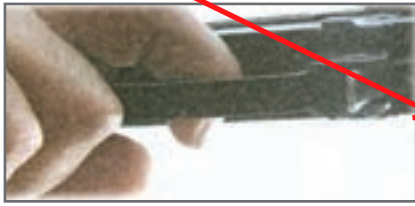
تذکرات اجرایی تکنیک ماشه کشی

الف) محل استقرار بند انگشت ماشه کش

روی کفشک ماشه باید دقیقاً وسط کفشک ماشه

قرار گیرد.

**چرا انگشت ماشه کش روی کفشک
در لحظه آخر نسبت به محور لوله سلاح
باید زاویه ۹۰ درجه داشته باشد ؟**

(ب) زاویه انگشت ماشه کش روی کفشک بعد از گرفتن خلاصی ماشه باید در زاویه ۹۰ درجه نسبت به محور لوله سلاح باشد در این صورت نیروی وارد شده به ماشه سبب انحراف سلاح به طرف چپ و راست خواهد شد (زاویه باز باعث کشش سلاح به راست و زاویه بسته باعث کشش به سمت چپ خواهد شد).

(پ) محل قرار گرفتن انگشت روی ماشه در قسمت یک سوم بند اول انگشت اشاره است (مطابق با تصویر روبه‌رو).

(ت) گرفتن خلاصی؛ زمانی که فشار ماشه را زیاد می‌کنید، این فشار باید موازی با محور لوله سلاح باشد. همچنین این مرحله باید به آرامی و استوار و مداوم فشار به ماشه زیاد شود تا ناگهان و غیرمنتظره عمل شلیک انجام گیرد و تیررها شود.

(ث) باید توجه داشت که نباید هیچ‌گونه تلاش ذهنی خاصی در زمان کشیدن ماشه انجام گیرد و ماشه ناخودآگاه رها شود.

(ج) هرگونه تأمل، درنگ و دودلی در کشیدن ماشه و قاپیدن و حرکت سریع ماشه باعث حرکت سرسلاح و در نتیجه باعث خطا رفتن گلوله و یا عدم تجمع گلوله‌ها می‌شود.

مراحل ماشه کشی شامل سه مرحله خلاصی ماشه تا ایست آن؛ کشیدن ماشه تا عمل شلیک و توقف ماشه پس از شلیک می‌شود.

مراحل ماشه کشی را بنویسید

شیوه ماشه کشی

(الف) برای گرفتن خلاصی ماشه باید با قلق ماشه اسلحه آشنا شوید. ماشه هر تفنگی قلق خاص خود را دارد؛ لذا قبل از تیراندازی باید با اجازه مربی یا فرمانده خط آتش چند بار سلاح را بدون خشاب مسلح کنید و ماشه را بکشید تا قلق آن یعنی میزان سفتی و شلی خلاصی و مرحله شلیک را به دست آورید.

(ب) ماشه را به آرامی بکشید تا زمانی که دیگر حرکت نکند، پس از آن دیگر به ماشه فشار وارد نکنید. (پ) هنگامی که قلق ماشه به دستتان آمد و خلاصی آن گرفته شد، آمادگی لازم برای سخت‌ترین مرحله کار یعنی شلیک که همان فشار دادن ماشه است، کسب شده است.

شیوه صحیح ماشه کشی را بنویسید

**چگونه
قلق سلاح
را قبل از
تیراندازی
به دست
آوریم ؟**

ت) اساسی ترین بخش شلیک «فشار ماشه» در آخرین لحظه است و آن زمانی است که می خواهید گلوله را به سوی هدف شلیک کنید که به هدف می خورد یا نمی خورد. شلیک باید «غیرارادی» باشد؛ یعنی نباید بدانید که چه موقع عمل شلیک واقع می شود یا اینکه تلاش کنید آن را پیش بینی کنید. اگر این طور باشد، ممکن است دستتان بلرزد، یا بترسید یا به خود بیچید. اگر بترسید، چشمان خود را به طور طبیعی خواهید بست که یک خطای فاحش خواهد بود. در این مرحله هم زمان با تمرکز چشم روی مگسک، فشار روی ماشه را به صورت تدریجی ادامه دهید تا عمل شلیک انجام شود.

آسیب ها
تیراندازی
اردی را
بنویسید؟

تذکر: هنگام کشیدن تدریجی ماشه، عمل شلیک نباید زودتر از سه ثانیه انجام شود زیرا باعث ایجاد انتظار شلیک می گردد و همچنین با توجه به اینکه وزن کشش ماشه بالای یک کیلوگرم است سلاح تکان می خورد و تیر خطا می رود و همچنین عمل کشیدن تدریجی ماشه نباید بیشتر از هفت ثانیه طول بکشد؛ چون توان حبس نفس و اکسیژن ذخیره در ریه ها و همچنین توان نگهداری سلاح کم می شود و تیرانداز مجبور به کشیدن ماشه به صورت ارادی می شود.

عملیات تکمیلی: تردیدی نیست که بعد از خارج شدن گلوله از سلاح عمل تیراندازی تمام شده است، اما تیرانداز باید با حفظ حالت تیراندازی و عمل نشانه روی به گرفتن ماشه برای مدت دو تا سه ثانیه ادامه دهد؛ به این دلیل که تعادل سلاح و تیرانداز با انرژی مثبت و ثبات بیشتر پس از رهایی با قسمت درونی بدن حفظ شود.

عملیات تکمیلی مجموعه اعمالی است که تیرانداز بعد از شلیک انجام می دهد که توان نگهداری و تحمل حبس نفس و ذخیره اکسیژن را برای سه ثانیه بعد از شلیک حفظ کند تا در لحظه شلیک گلوله در بهترین شرایط روحی و روانی و جسمانی باشد. **عملیات تکمیلی بعد از تیراندازی را توضیح دهید؟**
■ **قلق گیری:** هر سلاخی قبل از استفاده عملیاتی باید از هرنظر بررسی شود و پس از احراز صلاحیت عملیاتی نسبت به قلق گیری آن اقدام شود. قلق گیری به مجموعه اعمالی می گویند که برای برطرف کردن خطای تیر سلاح انجام می شود.

قلق گیری چیست؟

■ انواع قلق گیری

الف) قلق گیری با فرصت: این قلق گیری در میدان تیر با تیراندازی به سیل و با استفاده از ابزار و وسایل برای تنظیم دستگاه نشانه روی مکانیکی یا اپتیکی صورت می گیرد.

ب) قلق گیری بدون فرصت: این نوع قلق گیری در میدان تیر با تیراندازی به سیل و روش قلمه سازی بدون ابزار و وسایل صورت می گیرد.

پ) قلق گیری عملیاتی (تیراندازی در طبیعت و به دست آوردن دقت سلاح)

قلق گیری عملیاتی چگونه است؟

انواع قلق گیری را فقط نام ببرید

■ نکات مهم قبل از قلق گیری

۱ تیرانداز باید مسلط به علم مهارت تیراندازی باشد. در غیر این صورت به هیچ عنوان نمی تواند سلاح را قلق گیری کند.

۲ اطمینان از اینکه سلاح خان زده یا فرسایش خان نداشته باشد؛ چون به هیچ عنوان تجمع تیر نخواهد داشت و سلاح قلق نخواهد شد.

۳ اطمینان از اینکه مهمات دارای کیفیت و یک دست باشد.

۴ تیرانداز باید در بهترین حالت گیری و با استفاده از تکیه گاه مناسب تیراندازی کند (ترجیحاً با استفاده از میز و حالت نشسته، در غیر این صورت حالت درازکش با تکیه گاه مناسب).

۵ داشتن آچار سمت و برد اصلاح مگسک برای هم محوری سلاح.

■ آموزش قلق گیری به روش تعجیلی

۱ هدف (سیبل) با دقت در ۱۰۰ متری نصب شود.

۲ سپس مسافت تا هدف، روی ستون درجه روی عدد ۱ تنظیم شود.

۳ با رعایت کلیه مراحل اصول تکنیکی و با رعایت دقت ۳ تیر به سمت هدف شلیک شود.

۴ هدف مورد بازدید قرار گیرد و محل اصابت (به طور نظری) به هم وصل شود تا مثلی رسم شود.

۵ سپس از مرکز مثلث به دست آمده خط مرزی را از مرکز خال سیاه عبور داده و به اندازه مرکز

مثلث تا مرکز خال خط امتداد داده شود، این عمل قرینه سازی نامیده می شود.

۶ انتهای این امتداد محل قلق اسلحه است که در مرحله دوم تیراندازی با این تفنگ باید، به عنوان

خال فرضی در نظر گرفته شود و در تیراندازی ها با این تفنگ همان سمت و فاصله خال فرضی از خال سیاه (هدف) رعایت شود.

۷ چون در موقع تیراندازی مماس با لبه پایین خال سیاه هدف گرفته شده است، بعد از قرینه سازی

نیز باید مماس با لبه پایین خال سیاه هدف فرضی نشانه روی شود.

۸ قلق گیری فقط موقعی ممکن است که تیرها نزدیک به یکدیگر اصابت کرده باشند و قلق گیری

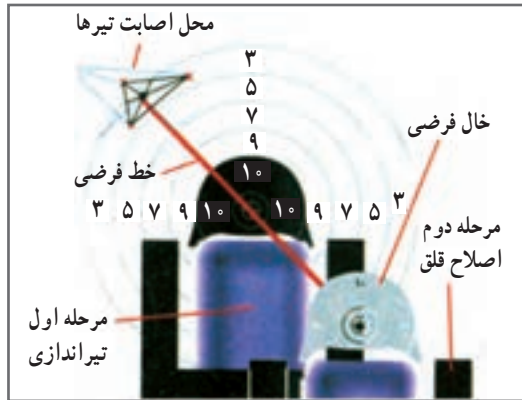
تیرهای غیر متمرکز ممکن است.

۹ درباره سلاح هایی که انحراف در برد و سمت آنها بیش از سیبل است، باید ابتدا از مسافت کمتر

تیراندازی و تنظیم کرد؛ سپس دوباره در مسافت ۱۰۰ متر قلق گیری اسلحه را دقیقاً تنظیم نمود.

۱۰ درباره تیرهایی که به صورت عمودی، افقی یا به صورت پراکنده یا با فاصله زیاد به هدف اصابت

کرده است، اشکال در نشانه روی است و تیرانداز باید وضعیت و نشانه روی خود را تصحیح کند.

بیشتر بدانید (۴)

امام صادق علیه السلام فرمود: در شام با پدر بزرگوaram بر هشام ابن عبدالملک وارد شدیم. وضعیت غیرعادی می نمود. هشام بر تخت تکیه زده و درباریان و لشکریان، سلاح بردوش در دو سوی او ایستاده بودند. بزرگان بنی امیه به سوی هدفی که در مقابل هشام واقع شده بود، تیر می انداختند. هشام گفت: ای پسر رسول خدا صلی الله علیه و آله با بزرگان قبیله ات در مسابقه تیراندازی شرکت کن!

امام باقر علیه السلام فرمود: من پیر شده ام مرا معاف دارید.

هشام پاسخ داد: سوگند به خدایی که ما را به دین پیامبرش عزت بخشید، دست بر نمی دارم مگر آنکه در تیراندازی شرکت کنی. سپس به یکی از بزرگان بنی امیه اشاره کرد و گفت: کمانت را به فرزند پیامبر صلی الله علیه و آله بده.

پدرم کمان را از دست آن مرد اموی گرفت. تیری در کمان نهاد، زه را کشید و تیر را رها کرد. تیر به وسط هدف اصابت کرد. تیر دیگری در کمان گذاشت و پرتاب کرد، درست بر تیر اول نشست و آن را از چند سو شکافت. تیر سوم را رها کرد و بر تیر دوم فرود آمد و به همین ترتیب نه تیر انداخت و همگی به هم دوخته شدند.

هشام که مضطرب و خشمگین نشسته بود، ناخودآگاه گفت: ای فرزند رسول خدا! چه خوب تیر انداختی! چگونه می پنداری که پیر شده ای؟ در واقع بهترین تیرانداز عرب و عجم هستی.

هشام گفت: از زمانی که خود را شناختم، چنین تیراندازی ندیده ام، گمان ندارم روی زمین مثل و مانند داشته باشد؛ آیا جعفر نیز همانند تو تیراندازی می داند؟ آن حضرت فرمود: ما کمال دین و تمامیت نعمت ها را که خدا به پیامبرش نازل کرده به ارث می بریم.

اصول نگهداری چیست ؟

بخش پنجم : اصول نگهداری

به حفاظت یا حراست از اموری که دارای اهمیت است و به آن بهای زیادی داده می شود، مثل پادگان ها، اماکن حیاتی و حساس، امور و مقررات انتظامی و... اصول نگهداری می گویند.

نگهبان به فرد مسلحی گفته می شود که از طرف یگان خودی به منظور حراست از یک محل یا جلوگیری از غافل گیر شدن به محل های مشخص اعزام می شود.

نگهبان کیست ؟

■ وظایف نگهبان : به طور کلی هر نگهبان دارای دو وظیفه عمومی و خصوصی است.

■ وظایف عمومی : وظایفی اند که کلیه نگهبان ها در هر شرایطی ملزم به اجرای آنها هستند. این

اصول عبارت اند از :

۱ یک نگهبان باید محل پست خود را بداند.

۲ پاس بخش و مسئول شب را بشناسد.

۳ کلمه شناسایی را بداند.

۴ هر پست را مهم ترین پست و هر لحظه را مهم ترین لحظه بداند.

(موارد 1 تا 9)

۵ در غیر از مواردی که پاس بخش تشخیص می دهد، از ترک پست خودداری کند.

۶ از ایجاد سروصدا پرهیز کند.

۷ اصول کامل استتار و اختفا را در پست رعایت کند.

۸ حق دور کردن سلاح و تجهیزات را

ندارد.

۹ باید سر پست از مواردی که او را از

نگهبانی باز می دارد مانند خوردن، آشامیدن،

دستشویی رفتن و... خودداری کند.

■ وظایف خصوصی : وظایف خصوصی هر نگهبان وظایفی است که از طرف یگان مربوطه با توجه

به شرایط مکانی و زمانی به وی داده می شود که عبارت اند از :

وظیفه خصوصی نگهبان چیست ؟

۱ کلمه شناسایی پادگان : جزئیات آن توسط پاس بخش به نگهبان توضیح داده می شود. کلمه

شناسایی به منظور شناسایی افرادی که به محل نگهبانی نزدیک می شوند، به کار می رود. این کلمه به

نام های کلمه عبور، رمز شب، اسم شب و... استفاده می شود که معمولاً سه جزء دارد. جزء اول و سوم

آن را اسم و جزء دوم آن را عدد تشکیل می دهد مانند انقلاب ۵۷ پیروزی یا قرآن ۱۴ ایمان.

تذکر :

ممکن است برای تشکیل کلمه شناسایی از روش های ابتکاری دیگر استفاده شود که با توجه به وضعیت تغییر می یابد.

شرایط محل نگهداری چگونه باید باشد

۲ شرایط محل نگهداری : در صورت لزوم دارای میدان دید و تیر وسیع و دارای سنگر باشد؛ به یکی از وسایل ارتباطی مانند بی سیم، مجهز باشد؛ دارای استتار و اختفا باشد؛ در جایی که از سنگرهای نگهداری استفاده می شود، در سنگرها روبه روی هم نباشند؛ محل نگهدار تار یک ولی حوزه نگهداری روشن باشد.

مراحل برخورد نگهدار با سوران یا عابران را بنویسید ؟

■ مراحل برخورد نگهدار با سواران یا عابران

هنگامی که عابری به پست نگهداری نزدیک می شود، نگهدار با نشانه روی سلاح به طرف عابر در فاصله مناسبی از سنگر نگهداری با توجه به وضعیت منطقه او را با یک ایست بلند و رسا متوقف می کند. سپس می گوید دست ها بالا پاها باز اسلحه سرد و گرم با دست چپ کنار پای چپ قرار داده شود. چند قدم جلو بیاید، طوری که دسترسی به سلاح نداشته باشد. اگر پنجه های دست عابر برای نگهدار قابل رؤیت نبود، از عابر بخواهد کف دست های خود را به هم بزند و برای آنکه نگهدار مطمئن شود که عابر چیزی در پشت خود مخفی نکرده، به او بگوید عقب گرد کند. سپس بگوید کیستی؟ در اینجا دو حالت برای نگهدار وجود دارد : عابر آشنا است یا نا آشنا (ناشناس)

■ اگر عابر آشنا بود :

عابر می گوید آشناست. نگهدار می گوید آشنا کیست؟ در جواب : نگهدار با فرمان پیش به جلو برای شناسایی به طوری که از سنگر دور نباشد و زیاد هم نزدیک نشود عابر را به جلو کشانده و با یک ایست بلند او را متوقف می کند. نگهدار باید مراقب عکس العمل های خود باشد و همچنان دست های عابر بالا باشد. سپس نگهدار به آرامی می گوید اسم شب؛ عابر باید جزء اول کلمه شناسایی را بگوید. بعد نگهدار برای شناساندن خود جزء دوم اسم شب را می گوید و عابر بعد از آن جزء سوم اسم شب را می گوید. در این موقع که عابر شناسایی شد، نگهدار می تواند اجازه نزدیک شدن به پست نگهداری را به وی بدهد؛ اما نگهدار نباید از سنگر خود خارج شود.

■ اگر عابر ناشناس بود :

عابر ممکن است که بگوید آشناست. نگهدار می گوید آشنا کیست؟ عابر ممکن است هر چیزی بگوید. سپس نگهدار با کلمه پیش عابر را به جلو می کشاند و در فاصله مناسبی از سنگر او را با یک ایست بلند

متوقف می‌کند و از وی کلمه شناسایی را می‌خواهد. پس از اینکه عابر کلمه شناسایی را نداد؛ با او به ترتیب زیر برخورد می‌شود که در اینجا دو حالت دارد: نگهبان یک نفر باشد یا نگهبان دو نفر باشند. اگر نگهبان یک نفر بود، بهتر است عابر را در حالتی که بر او تسلط دارد، نگاه دارد و پاس بخش را خبر کند.

اگر نگهبان دو نفر باشند، نگهبان مسلح در یک نقطه که کاملاً بر عابر دید و تیر مستقیم داشته باشد، استقرار می‌یابد و نگهبان دوم به بازرسی از او می‌پردازد.

نگهبان در چه مواردی حق تیراندازی دارد؟

■ مواردی که نگهبان حق تیراندازی دارد:

- ۱ زمانی که از طرف مسئول شب یا پاس بخش دستور تیراندازی به وی صادر شود.
- ۲ جان نگهبان در خطر باشد.
- ۳ اگر عابر متوقف نشد، یک تیر هوایی شلیک کند و بعد از اینکه اعتنایی نکرد، پاهایش را نشانه رود. در بعضی از مناطق ممکن است به خاطر حساسیت منطقه به نگهبان گفته شود که اگر عابر با اولین تیر متوقف نشد (تیر هوایی) با تیر دوم او را هدف قرار دهد.

■ اصطلاحات نگهبانی

۱ وسایل ارتباطی: وسایل ارتباطی که در پست‌ها از آنها استفاده می‌شود، عبارت‌اند از تلفن صحرایی (فورباغه‌ای)، بی سیم و آیفون.

وسایل ارتباطی در پست‌های نگهبانی کدامند؟

پاسدارخانه چیست؟

- ۲ علائم قراردادی: مانند شلیک هوایی، سوت، صدای حیوانات و...
- ۳ پاسدارخانه: محلی است که نگهبان‌ها در آنجا جمع می‌شوند و کارهای مربوطه را انجام می‌دهند.
- ۴ مسئول شب: مسئولیت نظارت بر انجام وظایف محوله بر نگهبانان را برعهده دارد و در غیبت فرمانده پادگان و معاون او موظف است به امور پادگان رسیدگی کند.

مسئول شب کیست؟

۵ مسئول پاسدارخانه: کلیه اموری که در پاسدارخانه انجام می‌شود، مانند بازجویی افراد دستگیر شده، نظارت بر انضباط نگهبانان و تعیین اسم شب برعهده مسئول پاسدارخانه است.

وظیفه مسئول پاسدارخانه چیست؟

۶ پاس بخش: فردی که مسئولیت امور زیر را به عهده دارد:

(الف) مشخص کردن و تنظیم لوح نگهبانی

(ب) توجیه نفرات: قبل از ورود به پست و واگذار کردن آنها به منطقه واگذار شده

(پ) گرفتن کلمه شناسایی از مسئول پاسدارخانه و انتقال آن به نگهبانان

(ت) سرکشی دائم به پست‌ها و تعویض به موقع آنها

(ث) پیش‌بینی ذخیره افراد آماده برای مواقع لازم مانند نگهبان آماده، تلفنچی و ...

وظایف
پاس بخش
را بنویسید

فصل چہارم

دفاع غیر نظامی

شناخت و مقابله با جنگ نرم

جنگ نرم از منظر رهبر معظم انقلاب چیست ؟

جنگ نرم :

- یعنی «جنگ به وسیله ابزارهای فرهنگی و پیشرفته امروزی»؛
- یعنی «جنگ به وسیله نفوذ، دروغ و شایعه پراکنی»؛
- یعنی «تهاجم به مرزهای ایمانی، عقیدتی و فرهنگی».

حضرت آیت الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی ۱۳۸۸/۰۹/۰۴

جنگ نرم

در طول تاریخ این مرز و بوم، دشمنی ابر قدرت‌ها با ما به صورت توطئه‌های مختلفی در قالب جنگ سخت مانند درگیری قومی، ترور، کودتای نظامی، تهاجم نظامی (جنگ تحمیلی) و جنگ نرم مانند شبیخون فرهنگی طراحی و اجرا شده است. پس از ناکامی دشمنان در جنگ سخت، آنان جنگ نرم را با شدت و گستردگی بیشتری ادامه داده‌اند.

جنگ تحمیلی

در جنگ نرم دشمنان به دنبال تسخیر باورها و ارزش‌های یک ملت‌اند. تسخیر قلب‌ها و مغزهای مردم کشورهای دیگر هدف اصلی جنگ نرم است. وقتی دشمنان به هدف خود برسند، در حقیقت جبهه مقابل را به جبهه خودی تبدیل کرده‌اند و در چنین صورتی دیگر نیازی به تسخیر نظامی کشور هدف و یا دخالت رسمی و مستقیم در نظام حاکم نیست، بلکه این اهداف را خود آن ملت که همگی یا بخش عمده‌ای از آنها در اثر جنگ نرم به جبهه مقابل پیوسته‌اند، تأمین می‌کنند. اگر نیازی هم به جنگ نظامی باشد، با کمترین مقاومت از سوی کشور مورد تهاجم روبه‌رو خواهند شد و با هزینه‌ای بسیار کم به هدف خود خواهند رسید.

در جنگ نرم دشمن با برنامه ریزی بدنبال رسیدن به چه چیزی است؟

اثرات پیروزی دشمن در جنگ نرم چیست؟

در جنگ نرم دشمن سعی می‌کند با برنامه‌ریزی کامل و دقیق و با استفاده از همه ابزارهای ممکن بر باورها، ارزش‌ها، احساسات و رفتارهای جامعه هدف تأثیر بگذارد. به گونه‌ای که آنان همان چیزی را باورداشته باشند که دشمن می‌خواهد، همان کاری را انجام دهند که او دوست دارد. همان احساسات و تمایلاتی را ابراز نمایند که دشمن اراده کرده است. در جنگ نرم مهاجمان سعی می‌کنند از طریق تغییرات فکری و فرهنگی مردمان جامعه هدف را ناخودآگاه به نیروی خودی تبدیل نمایند.

«در جنگ نرم دشمن به سراغ سنگرهای معنوی می‌آید که آنها را محو کند. دشمن به سراغ ایمان‌ها، معرفت‌ها، عزم‌ها، پایه‌ها و ارکان اساسی یک نظام و کشور می‌آید که اینها را منهدم کند. نقاط قوت را در تبلیغات خود به نقاط ضعف تبدیل کند. فرصت‌های یک نظام را به تهدید تبدیل کند.»

(مقام معظم رهبری عجالت‌الله)

هدف جنگ نرم

هدف جنگ نرم این است که باورها و ارزش‌های جامعه هدف را به گونه‌ای جهت دهند که همچون مهاجمان بیندیشند، همچون آنان فکر کنند و هرآنچه آنان خوب می‌دانند، خوب بدانند. هرآنچه دشمن زشت می‌پندارد زشت بدانند. نه تنها از همفکری و همسویی با دشمنان قسم خورده خود احساس شرمندگی نکنند، بلکه با افتخار از آن یاد کنند.

اهداف جنگ نرم کدامند؟

■ اهداف جنگ نرم

- ۱ تحریک و هدایت احساسات در جهت اهداف و خواسته‌های دشمن
- ۲ ایجاد اختلاف و قراردادن مردم کشور در مقابل همدیگر
- ۳ بدبین کردن مردم نسبت به وضعیت فعلی و آینده کشور
- ۴ سیاه‌نمایی و القای وجود بحران در کشور
- ۵ ایجاد ناامیدی و القای بن‌بست
- ۶ برجسته‌سازی نقاط ضعف و انکار پیشرفت‌ها

■ حوزه‌های جنگ نرم

حوزه‌های جنگ نرم را بنویسید

فرهنگ چیست؟

■ حوزه فرهنگی

همانطور که می‌دانید فرهنگ هر کشور، باورها و ارزش‌های مردم آن است و رسانه‌ها ابزار انتقال فرهنگ‌ها بین ملت‌ها هستند. معمولاً در رسانه‌ها سبک زندگی خاصی توسط هنرمندان، ورزشکاران، ستاره‌ها و مشاهیر به شکلی جذاب تبلیغ می‌شود. سبک خاصی از پوشش، عادات رفتاری، انواع غذاها،

بطور معمول چه چیزهایی توسط رسانه ها تبلیغ می شود ؟

سبک زندگی خاصی از هنرمندان و ورزشکاران ، عادت رفتاری ، انواع غذا ، نمارها ، موسیقی ، اصطلاحات خاص در گفتگوها

نمادها، موسیقی و حتی اصطلاحات خاصی در گفتگوها ترویج می شود. مخاطبین رسانه با پیروی از سبک زندگی شخصیت محبوب خود، مانند آنها رفتار کرده و به آرامی ارزش ها و باورهای جدیدی پیدا می کنند، این موضوع اگر در کل جامعه گسترش پیدا می کند، به تدریج تغییر سبک زندگی و غلبه فرهنگی به وجود می آید. حال اگر مردم قهرمانان نامناسبی را به عنوان الگوی روش زندگی خود ترجیح بدهند در این مبارزه فرهنگی شکست خواهند خورد.

نتیجه انتخاب نادرست مردم بعنوان الگو چیست ؟
حوزه اجتماعی

رفتارهای جامعه انسانی متأثر از هویت ملی، چارچوب های فکری و عادت های رفتاری آنهاست. انسجام ملی، امید به آینده، شور و شوق و پویایی جامعه به نحوه نگرش آن جامعه به موضوعات مختلف بستگی دارد. رسانه ها با جهت دهی به اولویت های زندگی جامعه، رفتارهای مردم را هدایت می کنند. معمولاً رسانه های دنیا تلاش دارند که با ترویج ناامیدی نسبت به آینده کشور و بزرگ نمایی اختلافات قومی و مذهبی، روحیه ملی را تضعیف کنند. همچنین شبکه های اجتماعی در این عرصه جایگزین شبکه های انسانی شده و سلیقه ها و ذائقه های جامعه را شکل می دهند.

رفتارهای جامعه انسانی
متأثر از چیست ؟

رسانه های دنیا چگونه روحیه ملی کشورها را تضعیف می کنند ؟

فعالیت (۱)

بررسی کنید چرا رسانه های بیگانه در موضوع بیماری حاصل از ویروس کرونا به جای تمرکز بر توصیه های بهداشتی بر تعداد درگذشتگان تأکید داشتند.

ویروس کرونا در ایران جان دست کم چندین نفر را گرفته است.

سازمان گزارشگران بدون مرز :
ایران اطلاع رسانی مستقل درباره کرونا را سرکوب می کند.

پرزیدنت ترامپ بار دیگر صحت آمارهای رژیم ایران در مورد کرونا را زیر سؤال برد.

حوزه اقتصادی

نقش مردم در اقتصاد دنیای امروز چیست ؟

در اقتصاد دنیای امروز مردم جامعه نقش اساسی را در تغییرات تولید و مصرف کالاها ایفا می‌کنند. رسانه‌ها با استفاده از ابزارهای تبلیغاتی و جذاب می‌توانند نگاه تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان را به سوی کالاها خاصی هدایت کنند. علاوه بر این ترویج باورهای غلطی مانند ترجیح کالای خارجی بر داخلی، بی‌توجهی به تولید داخل توسط مسئولین، مصرف‌گرایی و توجه به کالاها و لوکس می‌تواند شرایط اقتصادی کشور را نابسامان کند. همچنین رسانه‌های غربی با القای آشفتگی فضای کسب و کار، ترغیب مردم به خرید ارز و سکه و کالایی که نیازی به آن ندارند، به این نابسامانی دامن می‌زنند. مثلاً در موضوع کرونا توجه به شایعه کمبود شدید کالاها و بهداشتی و ضروری، صف‌های طولانی و ازدحام در فروشگاه‌ها را نتیجه داد.

رسانه‌ای غربی چه نقشی در نابسامانی اقتصادی کشورمان دارند ؟

وزارت خزانه‌داری آمریکا ۹ نهاد و شهروند ایرانی را تحریم کرد.

فعالیت (۲)

بررسی نمایید خرید کالای تولید داخل چه تأثیری بر جهش تولید و شکوفایی اقتصاد کشور عزیزمان ایران دارد؟

یکی از برنامه های اصلی رسانه های بیگانه در حوزه سیاسی کشور عزیزمان چیست ؟

حوزه سیاسی

در نظام مردم سالاری دینی، مردم نقش اساسی را در پشتیبانی و حمایت از تصمیمات مسئولین سیاسی کشور ایفا می کنند. بنابراین یکی از برنامه های اصلی رسانه های بیگانه القای ناکارآمدی نظام و تأثیر نداشتن آرای مردم در سرنوشت کشور است. این رسانه ها با صرف هزینه های هنگفت به اختلاف نظرهای سیاسی دامن زده، اکثر موضوعات و مسائل جاری جامعه را سیاسی نشان داده و دائماً از مخالفان حمایت می کنند. **رسانه های بیگانه چگونه باعث تشنج سیاسی در کشور می شوند ؟**

فعالیت (۳)

چرا رسانه های خارجی به صورت هماهنگ با شایعه تکثیر کرونا، مردم را از حضور در جشن ملی ۲۲ بهمن منع می کردند؟

رسانه های بیگانه چه هدفی را در قبال وضعیت علمی ایران دنبال می کنند ؟

حوزه علمی

رسانه های جهان در این عرصه سعی دارند تا با برجسته کردن نقاط ضعف نظام آموزشی کشور آن را ناکارآمد نشان دهند. همچنین امید به آینده مناسب را در نسل جوان که موتور محرک کشور در حرکت پویای علمی هستند از بین می برند. توجه افراطی به بازی ها و سرگرمی ها به جای کتاب و مباحث

↑ راه کارهایی که رسانه های بیگانه
برای مبارزه با جهش علمی ایران
در حال اجرا دارند کدامند ؟

علمی، باعث گسترش تبلی و تن پروری می شود. بزرگ نمایی ضعف در تولید و اشتغال جوانان و سرپوش گذاشتن بر موفقیت های علمی ایرانیان در داخل و خارج از کشور مسیر علمی را ناامیدکننده نشان می دهد. این امر باعث می شود جوانان نسبت به تلاش در عرصه علمی ناامید شوند و قدرت علمی کشور کاهش پیدا کند.

نتیجه اقدامات سوء رسانه های بیگانه در حوزه علمی چیست ؟

فعالیت (۴)

در خصوص دستاوردهای علمی چندسال اخیر کشور در موضوعات مختلف تحقیق نموده و در کلاس بحث نمایید.

حوزه زیست محیطی

یکی از عرصه های اصلی در جنگ نرم ترویج فرهنگ نادرست رفتار با طبیعت و برخورداری از محیط زیست می باشد. سبک زندگی ماشینی و رفاه طلبی باعث شده تا بخش بزرگی از منابع طبیعی

کشور مانند جنگل ها، سواحل دریا، رودخانه ها صرف منافع شخصی شوند. بهره برداری نادرست از منابع آب و خاک و تولید بی رویه آلودگی و زباله های صنعتی از جمله رفتارهایی نادرست در این زمینه است. کاهش تولید محصولات کشاورزی در برخی از روستاها خصوصاً در شمال کشور و مناطق کم بارش وابستگی اقتصادی را نیز نتیجه می دهد.

اجرای سبک زندگی ماشینی و رفاه طلبی باعث چه چیزی می شود ؟

چند نمونه از رفتار نادرست انسان ها در قبال حوزه محیط زیست را بنویسید ؟

چه کارهایی باعث وابستگی اقتصادی کشور می شود ؟

روش‌های مقابله با جنگ نرم

«در جنگ نرم هیچ وقت عکس‌العملی عمل نکنید. البته پاسخ دشمن را باید داد اما بهتر از عکس‌العملی عمل کردن و واکنشی عمل کردن، عمل کردنِ کُنشی و ابتکاری است. یک قدم همیشه از دشمنِ خودتان جلوتر باشید؛ حدس بزنید که دشمن چه کار می‌خواهد بکند، چه حرکتی می‌خواهد انجام بدهد، حرکتِ خنثی‌کننده و پیش‌گیرنده را قبل از او انجام بدهید؛ مثل یک شطرنج‌باز ماهر که حدس می‌زند طرف مقابل چه حرکتی را انجام خواهد داد، و قبل از اینکه حرکت را انجام بدهد، کاری را انجام می‌دهد که او قفل بشود، نتواند آن حرکت را انجام بدهد؛ همیشه جلوتر از او حرکت کنید».

(مقام معظم رهبری در دیدار بسیجیان ۱۳۹۸/۹/۶)

مراحل مقابله با جنگ نرم را بنویسید ؟

مراحل مقابله با جنگ نرم

گام اول	گام ابتدایی برای مقابله با جنگ نرم پذیرش وجود این جنگ است.
گام دوم	شناخت دشمن، برنامه‌های دشمن و روش‌های مقابله با آنهاست.
گام سوم	شناخت فرهنگ و تاریخ پرافتخار سرزمین‌مان و آشنایی با جذابیت‌های آن است.
گام چهارم	تشخیص الگوها و ارزش‌های نامناسب فرهنگی که در رسانه‌ها تبلیغ می‌شود.
گام پنجم	برنامه‌ریزی برای مقابله با جنگ نرم دشمن براساس شناخت صحیح می‌باشد.

پایانده غیر مائل

«کشور امروز درگیر جنگ اقتصادی، امنیتی و بالاتر از همه جنگ فرهنگی است، این را اگر کسی نداند خواب خواهد ماند. منتها حالا بعضی‌ها نمی‌خواهند این را بفهمند، چون اگر چنانچه باور کنند، تکلیف به گردنشان می‌گذارد. بعضی‌ها هم کشش آن را ندارند. اما واقعیت قضیه این است، کسی که اهل مبارزه است، بیدار است.»

حضرت آیت الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی ۱۳۹۴/۲/۲۴

قبل از آغاز درس، فیلم شماره ۱ درس ۱۰ (پدافند غیر عامل) را ببینید.

پدافند غیر عامل

پدافند غیر عامل چیست؟

اقدامات غیرمسلحانه که موجب افزایش بازدارندگی^۱، کاهش آسیب پذیری، تداوم فعالیت های ضروری و ارتقای پایداری ملی در برابر تهدیدها می شود.

یک رؤیا

..... نیمه شب سرد پاییزی است. خواب می بینم دشمن به بسیاری از شهرها و روستاها حمله هوایی و میکروبی کرده است. عدم آمادگی مردم و غافلگیری مردم بحران هایی ایجاد کرده و مشکلات زیادی را به بار آورده است. آب رسانی، روشنایی، وسایل کمک های اولیه و دارو از جمله این کمبودها و مشکلات است. اعضای خانواده ام به شدت آسیب دیده یا مفقود شده اند. در اوج نگرانی و سردرگمی از خواب پریدم و عرق سرد بر پیشانی ام نشست بود. صدها بار خدای یکتا را شکر کردم و خوشحال شدم که خواب دیده ام و ...

نکته: اگر فرد مذکور خواب ندیده بود و در عالم بیداری چنین وقایعی اتفاق می افتاد، چه باید می کرد؟

مأموریت های پدافند غیر عامل را بنویسید

برخی از مأموریت های پدافند غیر عامل

- ۱ کاهش آسیب پذیری و افزایش ایمنی زیرساخت های ملی و مراکز حیاتی
- ۲ اداره امور مردم و تداوم خدمات در شرایط جنگ و تهدید دشمن
- ۳ حفظ و پایداری زیرساخت های کشور
- ۴ برآورد تهدیدات و آسیب پذیری زیر ساخت های کشور

۱- بازدارندگی: اقداماتی که برای پیشگیری از نفوذ و تجاوز دشمن صورت می گیرد.

فعالیت (۱)

- وظایف و مأموریت‌های سازمان پدافند غیرعامل را در کلاس به بحث بگذارید.
- دربارهٔ زیرساخت‌های کشور با سایر دانش‌آموزان در کلاس گفت‌وگو کنید.

بیشتر بدانید (۱)

سازمان پدافند غیرعامل مأموریت‌های خود را در ۸ محور پیگیری می‌کند که هر مأموریت را به یک واحد سازمانی واگذار کرده که به آنها «قرارگاه» گفته می‌شود و بخش عملیاتی یا اجرایی مأموریت‌ها را برعهده دارند.

فضای سایبر چیست ؟

برخی از اولویت‌های پدافند غیرعامل

پدافند سایبری

به دنیای مجازی یا هر آنچه که مربوط به شبکه‌های رایانه و اینترنت است، فضای سایبر می‌گویند.

هرگونه عمل خصمانه علیه سیستم‌های رایانه‌ای را با هدف کاهش کارایی یا ناتوان‌سازی آنها جنگ سایبری می‌گویند.

نفوذ به شبکه رایانه‌ای را «هک» و افراد

نفوذکننده را «هکر» می‌گویند.

جنگ سایبری چیست ؟

سه مورد از اولویت‌های پدافند غیرعامل را بنویسید

پدافند سایبری ، پدافند اقتصادی و پدافند زیستی

هک چیست و هکر کیست ؟

فعالیت (۲)

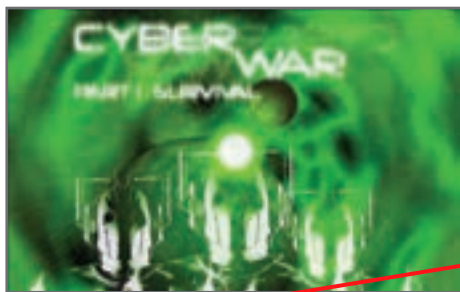
اطلاعات و اخبار مربوط به «هک» و «هکرها» را در کلاس به بحث بگذارید.

از فعالان میدان نبرد سایبر گروه افراد مستقل را معرفی کنید ؟

فعالان میدان نبرد سایبر

۱ افراد مستقل : مردم عادی به ویژه جوانان

و متخصصان رشته های رایانه که به صورت فردی یا گروهی اغلب با انگیزه های کسب هیجان، قدرت و یا مبارزه طلبی فعالیت می کنند.

۲ شرکت ها و بنگاه های کسب و کار :

این گروه بیشتر با نگرش مادی و به منظور کسب منفعت اقتصادی در فضای رقابتی موجود، دست به حملات سایبری می زند.

شرکت ها و بنگاه های کسب و کار چرا دست به حملات سایبری می زنند ؟

۳ گروه های خلافاکار : به صورت سازمان

یافته به دنبال اختلال در نظم عمومی و ناکارآمد جلوه دادن قابلیت های فناوریانه و کسب سود از طریق حمله به حساب های بانکی، رمز عبور و ... هستند.

گروه های خلافاکار چرا به حملات سایبری وارد شده و به دنبال چه چیز هایی هستند ؟

۴ بخش دولتی و نظامی : ادارات پلیس،

گروه های ویژه ضدتروریستی، آژانس های اطلاعاتی و امنیتی از فعال ترین بازیگران جنگ سایبری اند.

از فعالان جنگ سایبری گروه بخش دولتی و نظامی را شرح دهید

بیشتر بدانید (۲)

چند حمله سایبری :

- ۱ در سال ۲۰۱۰ میلادی آمریکایی‌ها با ویروس مشهور به «استاکس‌نت» به تأسیسات اتمی جمهوری اسلامی ایران حمله کردند.
- ۲ در سال ۲۰۱۲ میلادی هند اطلاعات کمیسیون دو جانبه چین و آمریکا را هک کرد.
- ۳ در سال ۲۰۱۶ دولت عربستان سعودی به شبکه‌های چند شرکت ایرانی حمله کرد.

فیلم شماره ۳ درس ۱۰ (پدافند اقتصادی) را ببینید.

پدافند اقتصادی

«سه عامل اساسی اقتدار ملی : اقتصاد قوی و مقاوم، علم پیشرفته و روزافزون و حفظ روحیه انقلابی‌گرایی در همه به‌خصوص جوان‌ها، اینهاست که می‌تواند کشور را حفظ کند؛ آن وقت دشمن مأیوس خواهد شد».

حضرت آیت الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی ۱۳۹۴/۶/۱۸

پدافند اقتصادی یعنی چه ؟

پدافند اقتصادی یعنی در وضعیت

حمله همه‌جانبه اقتصادی دشمن با

آغاز سیاست‌ها و رفتارهای مناسب،

تهدید را تبدیل به فرصت کنیم و باعث

رشد جهشی اقتصاد کشور شویم.

تحریم اقتصادی چیست ؟

تحریم اقتصادی : دشمنان انقلاب اسلامی با ایجاد محدودیت‌های شدید اقتصادی برای ملت ما درصدد تسلیم کردن نظام در برابر خواسته‌های نامشروع و زورگویانه خود هستند.

اقتصاد مقاومتی: رهبر معظم انقلاب راهکار اساسی مقابله با جنگ اقتصادی را «اقتصاد مقاومتی» می‌دانند.

از دید رهبر معظم انقلاب راهکار اساسی مقابله با جنگ اقتصادی چیست ؟

اقتصاد مقاومتی درون‌زا و برون‌زا است. من هیچ‌وقت نگفتم دور کشور حصار بکشیم؛ اما این درون‌زایی را فراموش نکنیم. اگر اقتصاد ملی از درون نجوشد و فوران نکند، به جایی نخواهد رسید. بله، تعامل با دنیا در زمینه‌های اقتصادی خیلی خوب است؛ اما تعامل هوشمندانه و تعاملی که معنایش درون‌زایی اقتصاد باشد.

حضرت آیت الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی، ۱۳۹۴/۱۱/۲۸

فعالیت (۳)

۱ تحریم اقتصادی و آثار آن را بر زندگی مردم در کلاس بررسی و موارد آن را فهرست کنید.

.....
.....
.....

۲ برخی از راهکارهای اساسی مقابله با تحریم اقتصادی کدام‌اند؟

.....
.....
.....

۳ با گفت‌وگوی گروهی معایب اقتصاد متکی به خام فروشی نفت را بررسی کنید.

.....
.....
.....

تهدید زیستی چیست؟

پدافند زیستی

هر رویداد و حادثه طبیعی یا غیرطبیعی با استفاده از عوامل زیستی^۱ و فراورده‌های آنها^۲ که باعث آسیب‌زدن به سرمایه‌های انسانی و منابع ملی^۳ می‌گردد، تهدید زیستی محسوب می‌شود.

بیشتر بدانید (۳)

رصد و پایش، آشکارسازی، هشداردهی، تشخیص، تصمیم و عملیات، کنترل، حفاظت و پیشگیری، امداد و نجات، درمان، بازیابی و بازتوانی منابع، محدودسازی و رفع آلودگی از جمله اقدامات پدافند زیستی محسوب می‌شوند.

۱- عوامل زیستی: باکتری‌ها، ویروس‌ها، قارچ‌ها و میکروب‌ها

۲- فراورده‌های زیستی: توکسین‌ها، ژن‌ها، پروتئین‌ها، هورمون‌ها و موارد مشابه

۳- منابع ملی: دام، نباتات، محیط‌زیست، منابع طبیعی، آب آشامیدنی، مواد، تجهیزات و ابنیه

فعالیت (۴)

۱ درباره پدیده بیوتروریسم (تروریسم زیستی) مطالعه و تحقیق کنید و نتایج را در کلاس درس ارائه دهید.

۲ پدافند پرتوی و شیمیایی چیست؟ به صورت گروهی تحقیق و نتایج را به دبیر محترم تحویل دهید.

۳ درباره مجموعه تلویزیونی «شیوع» که در اسفند ۱۳۹۴ از شبکه یک سیما جمهوری اسلامی پخش شد، گفت و گو کنید^۱.

در شرایط حساس کنونی که دشمنان استقلال و آزادی میهن اسلامی، چشم طمع بر مال، جان و آبروی ما دوخته اند، لازم است با عزم و همبستگی ملی، از انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن مراقبت کنیم.

فعالیت (۵)

در منطقه و محل زندگی شما مهم ترین اولویت ها در پدافند غیرعامل کدام یک از موارد زیر است؟ اولویت اول تا هشتم را مشخص کنید :

____	– حوزه عمران و ساخت و ساز	____	– حوزه صنایع
____	– حوزه دارو، آب و غذا	____	– حوزه مخابرات و تلفن همراه
____	– حوزه انرژی	____	– حوزه دفاع (مرزها، مناطق حساس و ...)
____	– فضای مجازی	____	– حوزه حمل و نقل
– سایر			

۱- این مجموعه از بخش آرشیو شبکه تلویزیونی سلامت salamattv.ir قابل مشاهده می باشد.

بیشتر بدانید (۴)

«پدافند غیرعامل در آینه تاریخ»

۱ ساخت اسب تروا توسط اودیسیوس
در ۲۱۲ سال قبل از میلاد حضرت مسیح علیه السلام

۲ خداوند به حضرت داوود علیه السلام ساخت زره را تعلیم می فرماید تا از آسیب های جنگ در امان باشند.

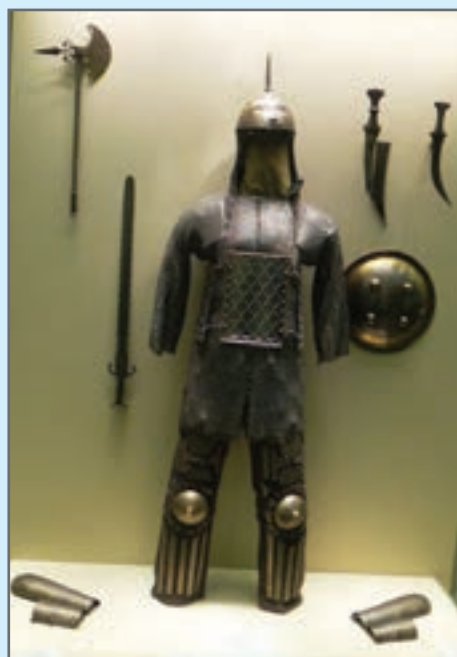
... و ما به او ساخت زره را تعلیم نمودیم تا شما را از آسیب جنگ در امان بدارد. پس آیا از شکر گزارانید؟
سوره انبیاء، آیه ۸۰

۳ ایران با توجه به موقعیت ویژه خود در طول تاریخ مورد طمع دشمنان بوده است و به منظور در امان ماندن از خطر، مردم به ساخت دژ، قلعه، برج و بارو، رباط، ارگ، کهن دژ، دربند، خندق و دروازه روی آورده اند که از گونه های مختلف معماری سنتی ایرانی است.

۲۶ **حادثه ليله المبيت در شب هجرت پیامبر ﷺ (خوابیدن حضرت علی علیه السلام در بستر پیامبر ﷺ) و غافلگیر شدن مهاجمان، حفر خندق به پیشنهاد سلمان فارسی در جنگ احزاب، شعله‌ور ساختن مشعل در اطراف مکه برای ایجاد رعب و وحشت در دشمن به هنگام فتح مکه (سال هشتم هجری)، ایجاد موانع و دام‌های آهنین در مسیر حرکت دشمن (محاصره طائف) و سرگردان و گمراه ساختن دشمن از جمله اقدامات پدافند غیرعامل در صدر اسلام است.**

درس یازدهم

لحظی و پیشگیری

ما باید از مصیبت درس بگیریم و با پندگیری و عبرت گیری از بلاهای گذشته، آینده خود را آن چنان بسازیم که هم از حوادث آینده جلوگیری کنیم؛ هم مشکلاتی که بر اثر حادثه پیش آمده، تا آنجایی که ممکن است، جبران کنیم؛ و هم دستاوردهای جدیدی به دست آوریم. این، نگاه مثبت و اسلامی است.

حضرت آیت الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی ۱۳۸۴/۲/۱۳

به هشدارها توجه کنیم

شما تاکنون شاهد برخی حوادث طبیعی و غیرطبیعی بوده‌اید. خسارت‌های جانی و مالی این حوادث نگران‌کننده است. **علم و دین ما را به آینده‌نگری و چاره‌جویی فرا می‌خواند.** بهتر است در مواجهه با مخاطرات و حوادث گوناگون به فکر ایمنی و پیشگیری باشیم و به هشدارهایی که از طریق رسانه‌ها اعلام می‌شود توجه کنیم.

برای مواجهه با حوادث مختلف بهتر است چه کاری انجام بدهیم؟

فعالیت (۱)

- ۱ حوادث فیلم یا تصاویر صفحه قبل را از جوانب مختلف در گروه خود بررسی و تشریح کنید.
- ۲ برای جلوگیری از خسارت‌های جانی و مالی، اقدامات ایمنی و پیشگیرانه را پیشنهاد کنید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

یک خاطره

پدرم تعریف می‌کرد که در روستای ما رودخانه‌ای جاری بود که آب کم و زلالی داشت و فضای اطراف آن را درختان سرسبز و درختچه‌های پرگل پوشانده بود. در یکی از روزهای جوانی با دوستم به بهانه درس خواندن به رودخانه رفتیم. من روی سنگی که در وسط رودخانه بود نشستم و شروع به خواندن کتاب کردم. در مسافتی دورتر خانواده‌ای در کنار رودخانه زیراندازی انداخته و نشسته بودند. مدتی گذشت که احساس کردم هوا ابری و خورشید کم‌رنگ شده و بالای تپه ابر سیاهی آسمان را پوشانده است. من از روی تخته سنگ برخاستم و خود را به نقطه بلندی در کنار رودخانه رساندم. دوستم در کنار رودخانه به درختی تکیه داده و سرگرم مطالعه بود. او را صدا زدم و از تغییر آب رودخانه، ابر سیاه و احتمال بارندگی باخبر کردم. او سریع به جایی که من بودم آمد ... ناگهان با وزش باد و رگبار شدید هوا طوفانی شد. بعد از مدت کوتاهی سیلاب‌زدگی رودخانه را گل آلود کرد و تخته سنگی را که من روی آن نشسته بودم در بر گرفت. آن خانواده نیز سریع به طرف بلندی رفتند ولی سبد و بخشی از اثاثیه آنان را سیلاب با خود برد ...

فعالیت (۲)

اگر شما در چنین موقعیتی قرار می گرفتید، چه واکنشی از خود نشان می دادید؟

.....

.....

.....

بعد از بحث و گفت و گو با هم کلاسی هایتان اقدامات ایمنی و پیشگیرانه را به ترتیب اهمیت برای این حادثه بنویسید.

.....

.....

.....

مخاطره چیست ؟

مخاطره

مخاطره به یک پدیده (مانند زلزله)، ماده (مانند گاز) و فعالیت انسانی (مانند آتش سوزی) گفته می شود که باعث صدمات و تلفات جانی و مالی به انسان یا تخریب طبیعت می شود. مخاطره ممکن است منجر به از بین رفتن معیشت، کاهش خدمات و از هم گسیختگی اجتماعی و اقتصادی شود.

منشأ مخاطرات ممکن است طبیعی (مانند زلزله)، انسانی (مانند آتش سوزی منازل) یا ترکیبی از طبیعی و انسانی (مانند برخی از سیل ها) باشد.

مخاطره ممکن است به نتایجی را به همراه داشته باشد ؟

نقشه خطر بلایا چیست ؟

نقشه خطر بلایا

رسم نقشه خطر بلایا، در واقع یک روش آموزشی برای مشارکت اعضای خانواده در برنامه‌ریزی برای مقابله با خطر بلایاست. برای رسم نقشه خطر ابتدا نوع مخاطره را مشخص می‌کنیم و سپس نقشه آن را ترسیم می‌کنیم.

برای رسم نقشه خطر بلایا چه کارهایی لازم است ؟

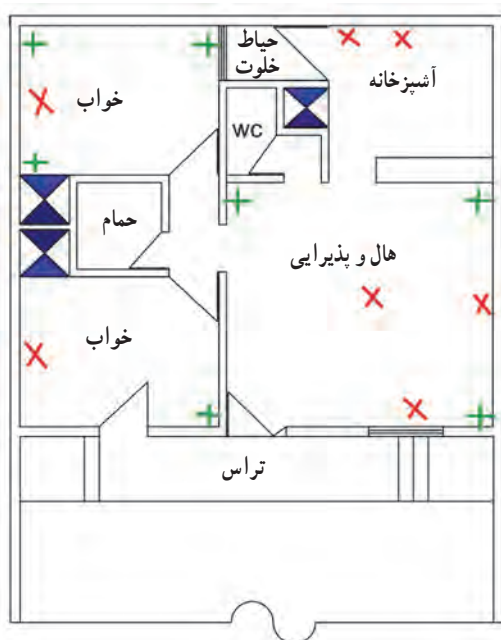
مثال ۱ : مخاطره زلزله

۱ نقشه خانه (محل سکونت) خودتان شامل دیوارها، در ورودی، هال و پذیرایی، اتاق خواب، آشپزخانه، دستشویی و... را ترسیم کنید.

۲ جای اجسام بزرگ (مانند یخچال، فریزر، قفسه‌ها و...) و اجزایی که در اثر زلزله ممکن است سقوط کنند را مشخص کنید.

۳ نقاط پرخطر را با علامت ضربدر قرمز رنگ (X) و نقاط امن برای پناه گرفتن را با علامت به علاوه سبز رنگ (+) مشخص کنید.

توجه : شما باید نقاط خطر را با کارهایی که انجام می‌دهید (خطر غیرسازه‌ای) برطرف کنید.

نمونه‌ای از نقشه خطر بلایا در مخاطره زلزله

برای ترسیم نقشه خطر زلزله چه کارهایی باید انجام بدهیم ؟

مثال ۲ : مخاطره سیل

۱ محدوده منطقه یا محله زندگی خود را با خطوط ساده مشخص کنید.

۲ نقاط مهم منطقه یا محله زندگیتان (مانند مسجد، مدرسه، بزرگراه، پل و...) را مشخص کنید.

۳ مسیر سیل احتمالی را با فلش قرمز رنگ (←)، نقاط امن را با دایره سبز رنگ (O) و مسیر فرار از خطر سیل را با فلش آبی رنگ (→) نشان دهید.

برای ترسیم نقشه خطر سیل چه کارهایی باید انجام بدهیم ؟

فعالیت (۳)

- ۱ نقشه خطر بلایای محل سکونت خود را برای مخاطرات سیل، زلزله و آتش‌سوزی ترسیم کنید و با اعضای خانواده خود درباره آن بحث و گفت‌وگو کنید.
- ۲ با اعضای خانواده خود جمع شوید، درخصوص مخاطرات محل زندگی خود بحث و گفت‌وگو کنید و با همکاری آنها جدول زیر را کامل کنید.

مخاطرات محل زندگی شما	احتمال وقوع (صفر، کم، متوسط، زیاد)	برای کم کردن خطر، چه کارهایی باید انجام دهیم.
زلزله		
سیل		
آتش‌سوزی		
حوادث جاده‌ای		
ریزگرد و آلودگی هوا		
برف و کولاک		
...		
...		

برای پیشگیری از حوادث در جهان و ایران چه تصمیماتی گرفته شده است ؟

اهمیت ایمنی و پیشگیری

هر روز در رسانه‌ها از وقوع حادثه‌ای در اطرافمان باخبر می‌شویم. در اکثر موارد علل واقعی این اتفاقات بی‌احتیاطی و بی‌اطلاعی است. به همین دلیل برای پیشگیری از وقوع حوادث در جهان و به‌ویژه در کشورمان قوانین ایمنی را مصوب کرده‌اند و به اجرا گذاشته‌اند. در وقوع سوانح، مدیریت متمرکز دولتی به تنهایی پاسخگوی واکنش اضطراری نیست. لذا به منظور افزایش ایمنی، نیاز به مشارکت مردم و آموزش‌های علمی و مهارتی در زندگی امری ضروری است.

به مجموعه فعالیت‌هایی که کاربرد به موقع و مؤثر آنها می‌تواند از وقوع حوادث و آسیب‌ها در زندگی جلوگیری کند، ایمنی و پیشگیری گفته می‌شود.

به منظور افزایش ایمنی و پیشگیری از حوادث چه کارهایی ضروری است ؟

فعالیت (۴)

در گروه کلاسی وضعیت ایمنی مدرسه خود را در برابر مخاطرات مختلف مانند سیل، زلزله و آتش سوزی بررسی و گزارشی را در کلاس ارائه کنید. برای رفع موارد مطرح شده پیشنهاد و راهکارهای خود را نیز ارائه کنید.

علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد

اقدامات ایمنی و پیشگیرانه برای همگان و در همه جا لازم و ضروری است. عدم وقوع حادثه در بازه زمانی نسبتاً طولانی نباید موجب غفلت و احساس امنیت برای ما شود.

فعالیت (۵)

برای پاسخگویی به دو سؤال اساسی «قبل از وقوع حادثه چه چیزی باید بدانیم؟» و «چه کارهایی باید انجام دهیم؟» توصیه‌هایی در ادامه آمده است، فکر کنید و نکاتی را در جاهای خالی بنویسید.

تصادفات جاده‌ای

■ کمربند ایمنی برای تمامی سرنشینان خودرو ضروری است.

■ رعایت سرعت و سبقت مجاز؛

■ همراه داشتن بیمه نامه شخص ثالث و وسیله نقلیه؛

■

غرق شدگی

■ توجه به تابلوهای هشداردهنده در نزدیکی

دریا، دریاچه و رودخانه‌ها؛

■ به هیچ وجه تنها و در محیط‌هایی که غریق

نجات حضور ندارد، شنا نکنید؛

■

■

سیلاب

- از ساختن خانه در بسترهای سیل خیز و حریم رودخانه پرهیزید؛
- وسایل الکترونیکی را در سطحی بالاتر از زمین قرار دهید؛
- داشتن پوشش بیمه در برابر خطر سیل؛
-

آلودگی هوا و گردوغبار

- استفاده از وسایل نقلیه عمومی؛
- استفاده از دوچرخه و پیاده روی به ویژه برای مسافت های کوتاه؛
-
-

آتش سوزی

- از نگهداری مواد آتشزا، تهیه و ساخت وسایل آتش بازی خودداری کنید؛
- مواد آتشزا و انفجاری را حتی به مقدار بسیار کم در جیب لباس و کیف خود حمل نکنید؛
- داشتن بیمه نامه آتش سوزی؛
-

نشت گاز (مرگ خاموش)

- برای نصب وسایل گازسوز از متخصص مربوطه کمک بگیرید؛

■ وسایل گازسوز باید دارای لوله‌های استاندارد و دودکش مستقل و مجهز به کلاهک باشند؛

..... ■

..... ■

زلزله

■ اشیای سنگین (مانند کمد، یخچال و ...) به دیوار یا کف زمین محکم شود؛

■ اشیای سنگین در طبقات پایین و اشیای سبک در طبقات بالاتر کمدها و کابینت‌ها باشد؛

■ داشتن پوشش بیمه در برابر خطر زلزله؛

..... ■

..... ■

صدقه، بلا را دفع می‌کند... .

پیامبر اکرم ﷺ، بحار الانوار، ج ۹۶، ص ۱۳۷

چند توصیه ایمنی

۱ کیف کمک‌های اولیه را در منزل، مدرسه و... داشته باشید.

۲ در دوره‌های آموزشی مانورهای ایمنی و پیشگیری شرکت کنید.

۳ مسیرهای خروج اضطراری و نقاط امن را مشخص کنید.

۴ از مزایا و خدمات بیمه استفاده کنید.

اگر قرار باشد به دوستان خود
چند توصیه ایمنی بگویید
چه مواردی را به آنها خواهید گفت ؟

فعالیت (۶)

دانش‌آموزان عزیز متناسب با شرایط محیط زندگی خود (خانه، مدرسه، محله، شهر و روستا) با راهنمایی معلم یکی از موضوعات زیر را انتخاب کنید و در قالب فیلم، عکس یا پرده‌نگار مستند ارائه دهید.

موضوعات :

- موارد رعایت و یا عدم رعایت نکات ایمنی و پیشگیری از حوادث؛
- مصاحبه با افرادی که تجربه این نوع حوادث را داشته‌اند؛
- مصاحبه با اعضای فعال حوزه امداد و نجات؛
- آثار سوء ناشی از حوادث.

درس
دوازدهم

امداد و نجات

زلزلهٔ بم : ساعت ۲۶ : ۵ بامداد - ۵ دی ماه ۱۳۸۲

قبل از آغاز درس، حتماً فیلم شماره ۱ درس ۱۲ را ببینید.

یک تجربه

صدای زوزه باد در خانه می پیچید و بدجوری بی خوابی به سرم زده بود. در کورسوی چراغ خواب اتاقم، یک لحظه چشمم به لوستر کوچک سقفی افتاد که تکان می خورد. دلم لرزید، آب دهانم خشک شد و ترس از «زمین لرزه» مثل خوره به جانم افتاد. در یک لحظه لرزش شدید زمین شروع شد. فریاد زدم: پناه بگیرید... از محله و خانه ها فریاد و سروصدای عجیبی به گوش می رسید. خواهر و مادرم که با فریاد من از خواب پریده بودند، هراسان به حیاط خانه آمدند و پدرم دیر کرد! او را صدا زدیم و در همین حین صدای خراب شدن دیوارها و ریختن سقف خانه، ما را به عقب راند. لرزش ها که تمام شد، به سراغ پدر رفتیم او برادر کوچک ترم را بغل کرده و پناه گرفته بود. اما چون بدنش را محافظ برادرم ساخته بود، تکه های دیوار روی کمر و پاهایش افتاده و حسایی زخمی شده بود. پدر با لبخند مظلومانه ای بچه را تحویل مادرم داد و او را از زیر آوار بیرون آوردیم.

متأسفانه از لوازم کمک های اولیه چیزی در خانه نداشتیم و زخم بندی و بستن آتل را بلد نبودیم. با دردرس فراوان و کمک دیگران او را به بیمارستان رساندیم. در بیمارستان غوغایی برپا بود. پرستاری که به سراغ بابا آمد، از کارهای سرهم بندی ما ابراز رضایت کرد و از ما خواست در کار امداد و پرستاری به آنان کمک کنیم.

کمک های اولیه چیست؟

کمک های اولیه

کلیه اقداماتی است که برای نجات جان یا جلوگیری از بدتر شدن وضعیت شخص آسیب دیده، بلافاصله پس از بروز حادثه و قبل از رساندن او به مراکز درمانی توسط یک فرد آموزش دیده، انجام می شود.

فعالیت (۱)

۱ کمک های اولیه شامل چه اقداماتی می شود؟ آیا شما تا به حال با فرد یا افراد مصدوم مواجه شده اید؟ چه اقدامی کرده اید؟

.....
.....
.....

۲ از میان اقدام های اولیه امدادی کدام یک مهم تر است؟

.....
.....
.....

ادامه یک تجربه

در سالن آموزشی بیمارستان، نیروهای داوطلب با روپوش سفید برای آموزش فوریت های پزشکی جمع شده بودند. ابتدا رئیس بیمارستان به همه خوشامد گفت و بردقت و سرعت عمل آنها تأکید کرد. سپس میزان دانش، توانمندی ها و تسلط داوطلبان به امداد و کمک های اولیه ارزیابی شد. یکی از پزشکان به عنوان مدرس کمک های اولیه با استفاده از نمایش تصویری و ارائه کتابچه ای کوچک آموزش را آغاز کرد.

علائم حیاتی بدن کدامند؟

مهم‌ترین اقدامات کمک‌های اولیه

علائم حیاتی

کنترل علائم حیاتی و عوامل تهدیدکننده حیات شامل:

تنفس، نبض، فشار خون و درجه حرارت می‌شود.

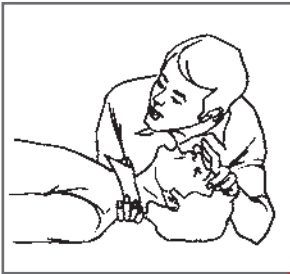
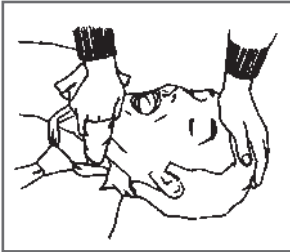
بنابراین ارزیابی اولیه مصدوم عبارت است از:

۱ ایجاد راه هوایی باز (در دهان و بینی)

۲ برقراری تنفس

۳ جریان خون مناسب

۴ درمان خون‌ریزی

در ارزیابی اولیه مصدوم کدام موارد باید بررسی شود؟

فعالیت (۲)

با کمک مربی و دانش‌آموزان دوره دیده امداد و هلال احمر کنترل علائم حیاتی را در کلاس تمرین کنید.

درمان خون‌ریزی خارجی

بخش بعدی کلاس آموزشی ما با این پرسش استاد آغاز

شد: **اگر مصدوم دچار خون‌ریزی شدید باشد کدام اقدام را باید انجام بدهیم؟**

«آیا مصدوم خون‌ریزی شدید دارد؟» او ادامه داد:

در صورتی که پاسخ مثبت باشد، باید با فشار مستقیم

بر روی محل خون‌ریزی یا بالا نگه داشتن عضو (در صورت

امکان) از خون‌ریزی جلوگیری کنیم:

۱ چند گاز استریل (یا چند تکه از یک پارچه تمیز) را روی

محل خون‌ریزی بگذارید و با دست روی آن فشار دهید.

برای جلوگیری از خونریزی چه کارهایی را باید انجام بدهیم ؟

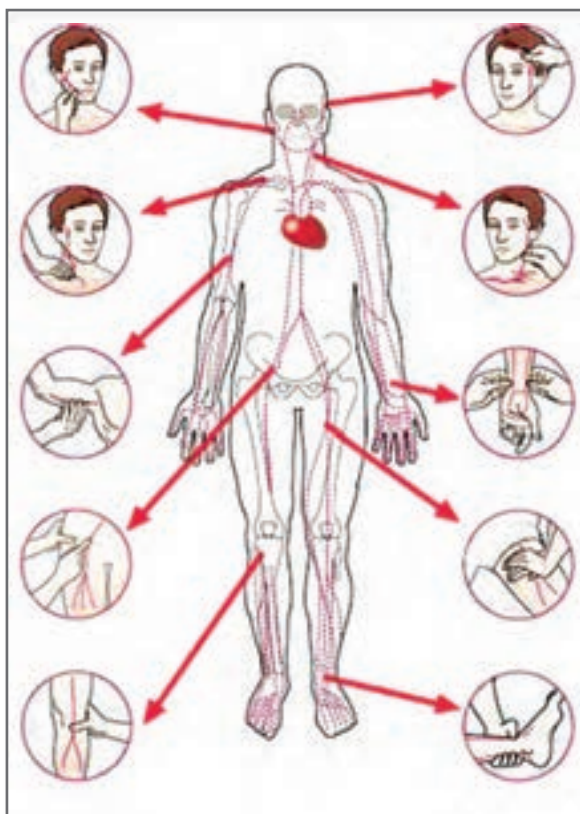
۲ اگر خونریزی در قسمتی از بدن

است که امکان قرار دادن آن در سطحی بالاتر از سطح بدن وجود دارد (مثلاً خونریزی در ساعد دست) هم‌زمان با فشار دادن محل خونریزی، عضو خونریزی‌کننده را بلند کنید و بالا نگه دارید.

۳ در حالی که خونریزی را با وارد

کردن فشار کنترل می‌کنید، با یک باند دور محل خونریزی را ببندید (البته نه آن قدر محکم که باعث قطع گردش خون شود).

نقاط فشار شریان‌ها در کنترل خونریزی

ادامهٔ یک تجربه

آقای دکتر با حوصله و دقت چند نفر دیگر را به جایگاه فراخواند و مراحل سه گانهٔ فوق را به صورت عملی آموزش داد، سپس در گروه‌های دو نفری زخم‌بندی را تمرین کردیم. مادر در اواسط کلاس سری به ما زد و خبر آرامش و راحتی پدر را داد. خیالم راحت شد و از خدای مهربان سپاسگزاری کردم.

بیشتر بدانید (۱)

در صورت مواجهه با شخص زخمی :

۱ سطح زخم را با سرم شست‌وشو و گاز استریل تمیز کنید.

۲ برش پوستی آویزان را در محل خودش قرار دهید.

۳ سطح زخم را به وسیلهٔ پانسمان به طور کامل بپوشانید.

۴ پانسمان را از محل اولیه جابه‌جا نکنید (چون جابه‌جا کردن آن ممکن است دوباره باعث خون‌ریزی شود).

۵ باندپیچی را وقتی انجام دهید که خون‌ریزی به وسیلهٔ پانسمان، قبلاً کنترل شده باشد.

۶ باند را بیش از حد سفت یا شل نبندید.

۷ نوک انگشتان دست‌ها و پاها را آزاد بگذارید.

خون ریزی داخلی

این خون ریزی در داخل بدن اتفاق افتاده و قابل رؤیت نیست.

فعالیت (۳)

جدول زیر را با مراجعه به منابع معتبر و با مشورت مربی امداد تکمیل کنید.

علائم و نشانه‌های عمومی خون ریزی داخلی

۱- تهوع و استفراغ	۲- درد و حساسیت در اثر فشار
۳-	۴-
۵-	۶-
۷-	۸-

در این مبحث استاد دو نکته مهم را به ما تذکر داد :

۱ احتمال مرگ و میر در خون ریزی داخلی سه برابر خون ریزی خارجی است.

۲ علائم و نشانه‌های عمومی خون ریزی داخلی به صورت مجموعه‌ای است و هر یک به تنهایی

نشانه‌گر خون ریزی داخلی نیست.

در خصوص خون ریزی داخلی
دانستن چه نکاتی مهم است ؟

ادامهٔ یک تجربه

پذیرایی مختصری در کلاس انجام شد و استاد تأکید کرد که هیچ‌گاه به صورت سرخود و بدون مشورت دست به اقدام تزئیم و همواره با کادر بیمارستان و امدادگران هلال احمر ارتباط و همفکری داشته باشیم؛ زیرا جان انسان‌ها در میان است.

شوگ

شوگ چیست؟

به اختلال دستگاه گردش خون برای خون‌رسانی کافی به سلول‌ها شوگ می‌گویند. **خون‌ریزی**

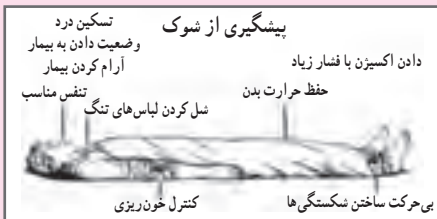
شایع‌ترین علت شوگ محسوب می‌شود.

مهم

فعالیت (۴)

جدول زیر را با مشورت با افراد آگاه و مراجعه به منابع معتبر تکمیل کنید :
علائم و نشانه‌های شوگ :

بی‌قراری	-
پلک‌های بسته و مردمک باز	-
	-
	-

فعالیت (۵)

- ۱ از مربی امداد بخواهید درباره علائم و کمک‌های اولیه مربوط به صرع و غش و تفاوت آنها با علائم شوک شما را راهنمایی کند.
- ۲ کمک‌های اولیه مربوط به شوک را با نظارت مربی تمرین کنید.

درمان سوختگی‌های سطحی

چه توصیه‌هایی
برای درمان سوختگی‌های سطحی دارید؟

۱ کنترل علائم حیاتی مصدوم؛

۲ محل سوختگی را به مدت ۱۰ تا ۲۰ دقیقه زیر آب سرد بگیرید؛

۳ از ترکاندن تاول‌ها خودداری کنید؛

۴ محل سوختگی را با گاز استریل پانسمان کنید.

آسیب‌های اسکلتی (شکستگی، دررفتگی و پیچ خوردگی)

۱ اگر آسیب یا علامت واضحی وجود ندارد، ولی مصدوم از درد شکایت دارد، همیشه بنا را بر وجود شدیدترین آسیب اسکلتی یعنی شکستگی بگذارید و اقدامات لازم را انجام دهید.

۲ هنگام شکستگی در صورتی که عضو آسیب‌دیده خون‌ریزی نداشته، فقط آتل ببندید.

۳ از اقدام برای جا انداختن موارد شکستگی یا دررفتگی

به شدت پرهیز کنید.

در مواجهه با آسیب‌های اسکلتی چه اقداماتی ضروری است؟

فعالیت (۶)

آتل‌بندی را با نظارت مربی در کلاس انجام دهید.

ادامه یک تجربه

کم‌کم احساس می‌کردم تبدیل به یک پزشک شده‌ام! در همین حال و هوا بودم که محل حضور هریک از ما اعلام شد. تعدادی از افراد با آمبولانس‌ها همراه شدند و دیگران در بخش‌های دیگر بیمارستان شروع به فعالیت کردند.

این جدول را حفظ کنید

آرم	شماره تماس	سازمان
	۱۱۲	هلال احمر
	۱۱۵	اورژانس
	۱۲۵	آتش‌نشانی و خدمات ایمنی

چند بار با اجازه مدیر به پدرم سر زدم که خوشبختانه وضعیت مناسبی داشت و پس از یک عمل جراحی موفق در بخش ارتوپدی بستری شده بود.

اورژانس بسیار شلوغ و تخت ها پُر از مصدوم بود. چندین بیمار نیز در اتاق های اداری و راهروها تحت نظر بودند و بخش های بیمارستان جا نداشت.

ما در طول سه روز با امدادگران هلال احمر و بیمارستان همکاری کردیم. خواهش می کنم قبل از بروز این گونه حوادث، کلاس های آموزشی هلال احمر را بگذرانید.

فعالیت (۷)

با توجه به حوادث و سوانح محل زندگیتان، یکی از موارد زیر را انتخاب کنید. کمک های اولیه و راه های امداد مربوط به آن را بنویسید :

مسمومیت ها، گزش ها و گازگرفتگی، خفگی و غرق شدگی، سرمازدگی و گرمزدگی، سیل، زمین لرزه و تصادفات

.....

.....

.....

.....

.....

.....

فیلم آموزشی اطفای حریق را ببینید.

برای ایجاد آتش چه عواملی لازم است ؟

مقابله با مخاطره آتش سوزی

برای ایجاد آتش سه عامل اکسیژن، ماده سوختنی و حرارت لازم است. بنابراین برای جلوگیری از گسترش آتش سوزی باید یکی از این عوامل را حذف کنید.

به طور کلی برای مقابله با آتش سه راهکار وجود دارد.

۱ اطفای حریق

۲ خروج ایمن (فرار)

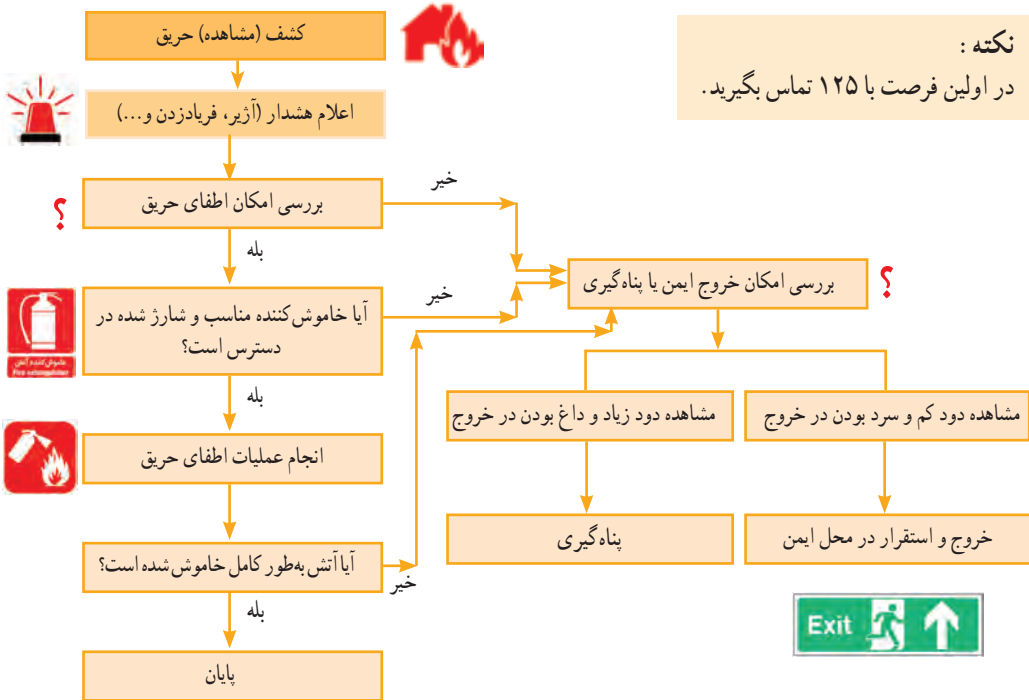
۳ پناه گیری

برای مقابله با آتش چه راهکارهایی وجود دارد ؟

خیلی مهم کلیات این نمودار را یاد بگیرید

تصویر زیر تشریح کننده اقداماتی است که باید در مقابله با آتش سوزی انجام دهیم.

اطلاع نگاشت مقابله با مخاطره آتش سوزی

آیا می دانید:

با عضویت در گروه های آتش نشان داوطلب، می توانید آموزش های بیشتر و تکمیلی تری را فرا بگیرید.

خروج ایمن در زمان آتش سوزی چیست؟

اصول خروج ایمن در زمان آتش سوزی

خروج ایمن به زبان ساده یعنی خروج از محدوده خطر، قرار گرفتن در محل امن و باقی ماندن در

آنجا تا زمان رفع قطعی خطر.

نکات زیر را به خاطر بسپارید.

■ آرامش و خونسردی خود را حفظ کنید.

■ ندوید، ولی سریع حرکت کنید.

رعایت چه اصولی

در هنگام بروز آتش سوزی ضروری است؟

■ با توجه به موقعیت آتش، از نزدیک‌ترین مسیر خروجی ایمن، خارج شوید.

خروج ایمن هنگام مشاهده دود زیاد

■ در صورت دود گرفتگی، به حالت سینه خیز، نشسته یا چهار دست و پا بروید.

■ هنگام خروج پارچه‌ای مرطوب را بر روی دهان و بینی خود قرار دهید.

■ از آسانسور استفاده نکنید.

■ در اولین فرصت با ۱۲۵ (آتش نشانی) تماس بگیرید.

■ پس از خروج از مکان، تا رفع خطر از ورود به محل خطر، خودداری کنید.

فعالیت (۸)

خروج ایمن را با کمک مدیر و معلم مدرسه خود به صورت مانور مقابله با آتش‌سوزی تمرین کنید.

اصول پناه‌گیری در زمان آتش‌سوزی را بنویسید؟

اصول پناه‌گیری در زمان آتش‌سوزی

منظور از پناه‌گیری، قرار گرفتن در موقعیتی است که احتمال کمترین

آسیب را در زمان زیاد دارد.

■ هنگام پناه‌گیری نکات زیر را به خاطر بسپارید.

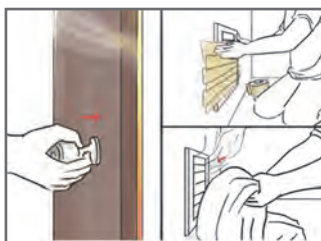
■ درزهای ورود دود را با پارچه ببوشانید.

■ پنجره‌های روبه فضای باز را باز کنید تا هوای تازه جریان

داشته باشد.

■ با تکان دادن پارچه سفید از پنجره، درخواست کمک کنید.

■ در اولین فرصت با ۱۲۵ تماس بگیرید.

پناه‌گیری

فعالیت (۹)

اصول و فرایند اطفای حریق را با استفاده از خاموش‌کننده‌ها با حضور مربی یا مأمور آتش‌نشانی تمرین کنید.

منابع برای مطالعه بیشتر

- ۱- مرادپیری، هادی و دیگران، آشنایی با علوم و معارف دفاع مقدس، بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس، تهران، ۱۳۹۲.
- ۲- شیرعلی‌نیا، جعفر، دایرةالمعارف مصور تاریخ جنگ ایران و عراق، نشر سایان، تهران، ۱۳۹۲.
- ۳- بسیج در اندیشه امام خمینی (ره)، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، تهران، ۱۳۶۸.
- ۴- جنگ و دفاع در اندیشه امام خمینی (ره)، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، نشر عروج تهران، ۱۳۸۷.
- ۵- شجره طوبه (رهنمودهای مقام معظم رهبری در مورد بسیج)، گردآورنده مؤسسه آوای بینش، انتشارات نسیم حیات، تهران، ۱۳۹۳.
- ۶- حماسه‌سازان پایداری (بسیج در آینه رهنمودهای مقام معظم رهبری)، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، تهران، ۱۳۸۵.
- ۷- دفاع هوشمند در اندیشه‌های دفاعی امام خامنه‌ای (مدظله)، سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، دانشگاه مالک اشتر، تهران، ۱۳۹۳.
- ۸- ایزدی، پیروز (مترجم)، اطلاعات نظامی، دانشکده فرماندهی و ستاد سپاه، معاونت تحقیق و پژوهش، تهران، ۱۳۷۹.
- ۹- درودیان، محمد، تجزیه و تحلیل جنگ ایران و عراق، انتشارات مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، تهران، ۱۳۹۵.
- ۱۰- درویشی، فرهاد، جنگ ایران و عراق؛ پرسش‌ها و پاسخ‌ها، مرکز اسناد دفاع مقدس، تهران، ۱۳۸۹.
- ۱۱- محمد نائینی، علی، اصول و مبانی جنگ نرم، نشر ساقی، تهران، ۱۳۹۱.
- ۱۲- احمدی، مجتبی و دیگران، از تهاجم فرهنگی تا جنگ نرم، معاونت فرهنگی اجتماعی سازمان بسیج مستضعفین، تهران، ۱۳۸۸.
- ۱۳- نوروزی، محمدتقی، فرهنگ دفاعی- امنیتی، مرکز مطالعات و پژوهش‌های مدیریت، انتشارات سنا، ۱۳۸۵.
- ۱۴- قهرمانی، شهاب، فرهنگ نامه مصور علوم دفاعی، انتشارات مدرسه، تهران، ۱۳۹۴.
- ۱۵- فصل‌نامه فرهنگ پایداری، بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس، تهران، ۱۳۸۸.
- ۱۶- فصل‌نامه مطالعات دفاع مقدس، پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس، تهران، ۱۳۹۱.
- ۱۷- فصل‌نامه مطالعات دفاعی و امنیتی، دانشکده فرماندهی و ستاد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۸۳.
- ۱۸- کفاش، حمیدرضا و حمیدزاده، غلامرضا، آشنایی با پدافند غیرعامل، انتشارات مدرسه، تهران، ۱۳۹۰.
- ۱۹- فردرو، محسن، دیدگاه‌های نظری دفاع غیرعامل، انتشارات عباسی، تهران، ۱۳۸۸.
- ۲۰- مبانی، اصول و شیوه‌های پدافند غیرعامل، کمیته پدافند غیرعامل وزارت آموزش و پرورش، انتشارات مدرسه، تهران، ۱۳۸۸.

- ۲۱- اساسنامه و سند راهبردی سازمان پدافند غیرعامل، سازمان پدافند غیرعامل کشور، ۱۳۹۵.
- ۲۲- کمک‌های اولیه (آموزش امداد)، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۰.
- ۲۳- سلطانیان، مجتبی، رزم انفرادی، معاونت آموزش و مقاومت مردمی سازمان بسیج مستضعفین، تهران، ۱۳۹۴.
- ۲۴- سلطانیان، مجتبی، جنگ افزارشناسی، معاونت آموزش و مقاومت مردمی سازمان بسیج مستضعفین، تهران، ۱۳۹۴.
- ۲۵- زبیداقی، کاظم و دیگران، عملیات دفاع از کوی و برزن، معاونت آموزش و مقاومت مردمی سازمان بسیج مستضعفین، تهران، ۱۳۹۴.
- ۲۶- سلطانیان، مجتبی، تخریب و انفجارات، معاونت آموزش و مقاومت مردمی سازمان بسیج مستضعفین، تهران، ۱۳۹۴.
- ۲۷- میرجعفری، سید اکبر، ریحان‌هایی که مادرم دوست داشت، انتشارات شهرستان ادب، ۱۳۹۴.
- ۲۸- رسایی، جواد، آشنایی با ارتش‌های مردمی جهان، انتشارات مرکز برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی معاونت آموزش سپاه، ۱۳۸۶.
- جمعیته هلال احمر جمهوری اسلامی ایران <http://rcs.ir>
- پژوهشگاه علوم و معارف دفاع مقدس <http://dsrc.ir>
- بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس <http://www.bonyaddefa.com>
- خبرگزاری دفاع مقدس www.defapress.com
- پورتال جامع سازمان بسیج دانش‌آموزی <http://www.beest.ir>
- سازمان پدافند غیرعامل کشور <http://paydarymelli.ir>
- دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) <http://farsi.khamenei.ir>
- گروه‌درسی‌آمادگی‌دفاعی-دفترتألیف‌کتاب‌های‌درسی‌عمومی‌ومتوسطه‌نظری http://defence_dept.talif.sch.ir
- دیرخانه راهبری کشوری آمادگی دفاعی <http://defaee.gam2.medu.ir>
- ستاد مرکزی راهیان نور کشور <http://rahiannoor.com>
- مؤسسه فرهنگی و اطلاع‌رسانی تبیان www.tebyan.net
- پایگاه آموزشی خادم (خانواده آماده در برابر مخاطرات) www.khadem.ir
- پورتال سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی تهران www.125.ir
- پورتال سازمان نظام وظیفه ناجا www.vazifeh.police.ir
- پایگاه فرهنگی سرباز www.vazifeh.ir

